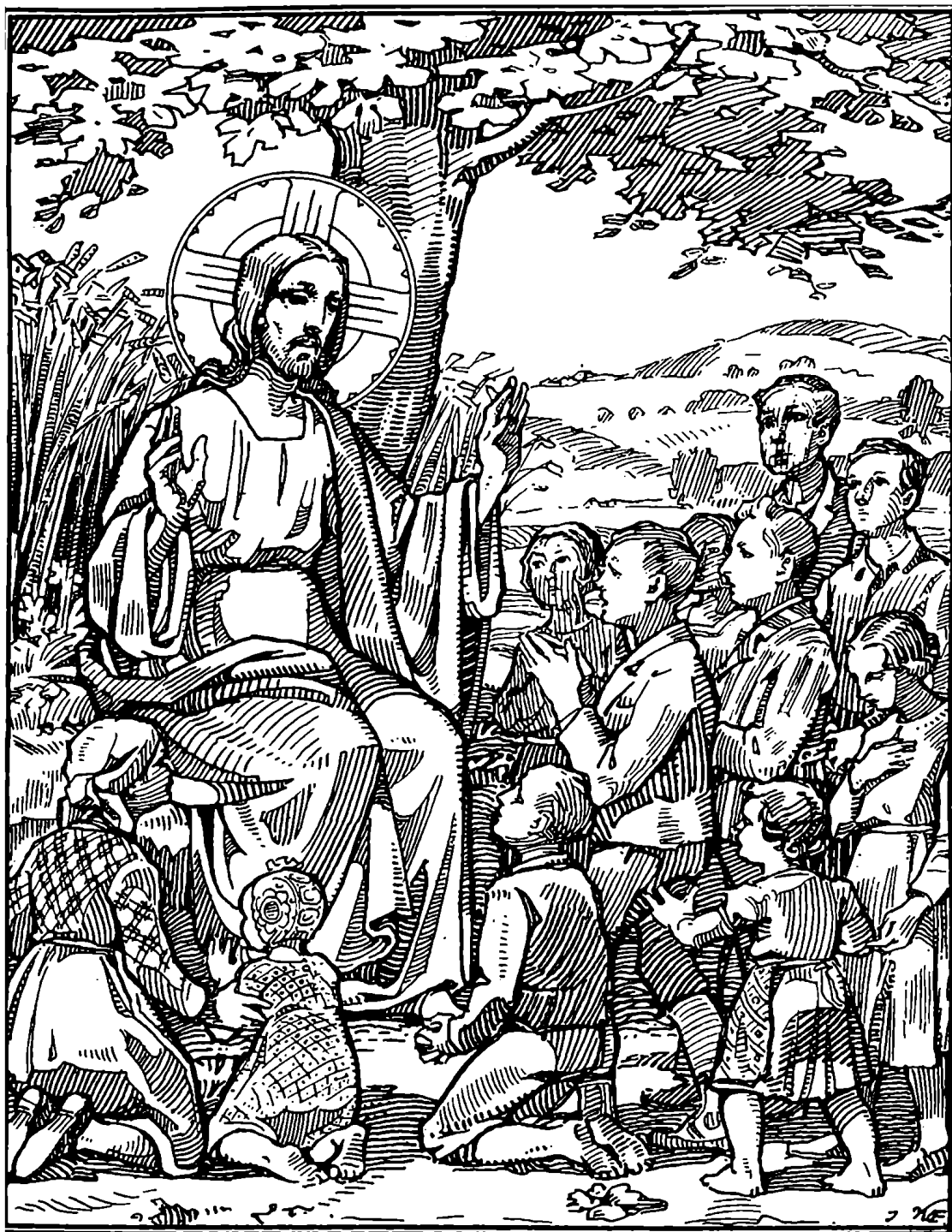

KATOLICKÁ PRVOUKA

D^R. V. KUBÍČEK
NÁKLADEM R. PROMBERGRA
OLOMOUČ

Kč 5.40

„POJĎTE, DĚTI, A SLYŠTE MNE,
BUDU VÁS UČITI BÁZNI BOŽÍ.“
(Žalm 33, 12.)

KATOLICKÁ PRVOUKA

pro

nížší třídy obecných škol.

Složil

MSGRE Dr. VÁCLAV KUBÍČEK,
profesor katechetiky na C. M. bohosl. fakultě
v Olomouci.

Jedenácté vydání s 54 obrázky
mistra Jana Köhlera.

Schváleno ministerstvem školství a národní osvěty č. 26.060 I/1 ze dne 1. III. 1937, jako učebnice pro obecné školy s československým jazykem vyučovacím v znění českém a nejdůstojnějšími ordinariáty: v Praze číslo 14 565.-27., v Brně č. 151.-28., v Hradci Králové č. 4532.-27., v Litoměřicích č. 12.057.-27. a v Olomouci č. 6438.-35. — Ve všech diecésích země české a moravskoslezské je kniha zavedena jako povinná učebnice.

1937.

Nákladem R. Prombergra, knihkupce v Olomouci.

Nr. 6438.

Imprimatur

Dr. Joannes Martinů,
vicarius generalis.

Olomucii, die 24. Aprilis 1935.

Všechna práva vyhrazena.

O B S A H :

Strana

První učení:	1. Věřím v Boha	5	
	2. Pán Bůh je trojjediný	5	
	3. K čemu jsem na světě?	6	
	4. Modli se a pracuj!	7	
	5. Neděle — den Páně	8	
	6. Kostel — dům boží	8	
	7. O mši svaté	9	
	8. Modlitby ke mši svaté	10	
	9. Jak se chová zdvořilý	12	
Starý zákon:	10. Bůh stvořil nebe i zemi	14	
	11. O andělech	15	
	12. První lidé v ráji	16	
	13. První lidé neposlechli Pána Boha	17	
	14. Co jsme zdědili po Adamovi	18	
	15. Pán Bůh slíbil Vykupitele	19	
	16. Kain zabil Abela	20	
	17. Bůh uvedl na zem potopu	21	
	18. Bůh si vyvolil Abrahama	23	
	19. Abraham obětoval Izáka	23	
	20. O Josefovi Egyptském	25	
	21. Bůh zachránil Mojžíše od smrti	30	
	22. Bůh povolal Mojžíše	31	
	23. Kterak vyšli Izraelští z Egypta	33	
	24. Izraelští přešli mořem Rudým	33	
	25. Bůh živil Izraelské na poušti	34	
	26. Bůh oznámil desatero přikázání	35	
	27. Advent: Přijde, přijde Vykupitel	36	
	Nový zákon:	28. Anděl Páně zvěstoval Vykupitele	37
		29. Panna Maria navštívila Alžbětu	38
30. Narodil se Kristus Pán		39	
31. Vánoční vzpomínky		41	
32. Mudrci od východu		42	
33. Jak Simeon uviděl Spasitele		43	
34. Král Herodes a dítě Ježíš		44	
35. Mládeneček Ježíš mezi učiteli		45	
36. Pán Ježíš u Jana Křtitele		46	
37. Pojďme za ním! (O době svatopostní)		47	
38. Pán Ježíš proměnil vodu ve víno		48	
39. O selníkovi v Kafarnaum		49	
40. Mládenec naímský		49	
41. Pán Ježíš odpustil hříchy Marii Magdaleně		50	
42. Pán Ježíš utišil bouři na moři		51	
43. Pán Ježíš vzkřísil dceru Jairovu		51	
44. Pán Ježíš rozmnožil chleby		52	
45. Pán Ježíš — přítel dětí		53	
46. O milosrdném Samaritánu		54	
47. „Otče náš“ — modlitba Páně		55	
48. O bohatci a Lazarovi		57	
49. O rouchu svatebním		57	
50. O marnotratném synu		58	
51. Kterak učil Pán Ježíš		59	
52. Pán Ježíš jel slavně do Jerusalema		60	

Nový zákon:	53. Poslední večeře Páně	61
	54. Pán Ježíš na hoře Olivové	62
	55. Pán Ježíš v domě nejvyššího kněze	64
	56. Pán Ježíš u Pontského Piláta	66
	57. Křížová cesta Pána Ježíše	66
	58. Pán Ježíš umřel za nás na kříži	67
	59. Pohřeb Pána Ježíše	69
	60. Ejhle — Beránek boží!	70
	61. Vděčný pamatuje. (O svatém týdni)	70
	62. Ježíš Kristus vstal z mrtvých	71
	63. Kristus Pán se zjevil dvěma učedníkům	72
	64. Apoštolé dostali moc, odpouštět hříchy	73
	65. Kdo bude na zemi místo Krista Pána	74
	66. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa	74
	67. Ježíš Kristus seslal Ducha svatého	75
	68. Panna Maria — Královna nebeská	77
	69. Svatá církev obecná	77
	70. Z dějin církve v naší vlasti	78
	71. Svatý křest — pro nebe potřebný	81
Poslední věci člověka:	72. Jak umírá katolický křesťan	83
	73. Očistec — žalář boží	84
	74. O věčné blaženosti v nebi	85
	75. O věčném trápení v pekle	85
	76. O soudném dni	86
Učivo svátostné:	77. Pán můj a Bůh můj	87
	78. Čím jsou mi moji rodiče	88
	79. Jak se chová stydlivý	90
	80. Miluj bližního svého!	91
	81. Vstanu a půjdu k Otci svému	92
	82. Které hříchy mám na sobě	93
	83. Smiluj se nade mnou, Bože!	93
	84. Vyzpovídám se upřímně a úplně	94
	85. Kterak se vykonává zpověď	95
	86. Kterak se koná svátost oltářní	96
	87. Ve svátosti oltářní je přítomen živý Pán Ježíš	97
	88. Pán mě volá k svému stolu	98
	89. Jaký mám přistoupit ke stolu Páně	99
Seznam modliteb:	Znamení kříže	6
	Otče náš!	56
	Zdrávas Maria	39
	Věřím v Boha	86
	Desatero božích přikázání	35
	Anděle boží, strážce můj!	16
	„Anděl Páně“	38
	Zdrávas Královno	77
	Za dušičky	84
	Sláva Otci	6
	V kostele: když se přijde a než se odchází	8
	Modlitby mešní	10
	Tři božské ctnosti	44
	K Duchu svatému před svatou zpovědí	96
	Modlitba lítosti	94
Učivo větné:		101

PRVNÍ UČENÍ.

1. Věřím v Boha.

Bylo na podzím časně ráno. Z domu vyjel hospodář na pole. Tam oral, vláčil a sel. Zrnko vedle zrnka leží na zemi. Co z nich bude? Za nedlouho zrnko vzklíčí, na jaře vyroste z něho klas a v klase uzraje třicet zrněk. *Kdosi tomu zasetému zrnku dává růsti. Kdo je to?*

Odpoledne bylo teplo. Slunko pěkně svítilo. Ale po chvíli zatáhla se obloha černými mraky, z mraků šlehalý blesky a spustil se dešť. Pršelo, jen se lílo. K večeru přestalo pršet a slunce zase vysvitlo. *Kdo káže slunci, kdy má svítit? Kdo posílá blesk? Kdo dává dešť?*

Je pozdě v noci. Na obloze svítí hvězdy. V osadě všechno spí. Uprostřed osady stojí kostel. V kostelních oknech vidět světlo. Jistotně kdosi to světlo rozsvítil. A kostel kdosi před lety zbudoval. Samo se neudělá nic. *Kdo tedy rozsvítil hvězdy na obloze? A kdo udělal nebe a zemi? — Jen pošetilý říká: »Není Boha.«*

* * *

1. Kde je Pán Bůh? — *Pán Bůh je na nebi a na zemi a všude.*

2. *Pán Bůh vidí všechno, slyší všechno a ví všechno.* — Pánu Bohu říkáme »vševědoucí«.

„OTČE NÁŠ, JENŽ JSI NA NEBESÍCH,
POSVĚŤ SE JMÉNO TVÉ!“

2. Pán Bůh je trojjediný.

Daleko od nás je země, po té chodíval Pán Ježíš. Říká se jí Svatá země. Ve Svaté zemi teče řeka Jordán. K řece Jordánu přišel jednou Pán Ježíš, klekl si tam na

břehu a modlil se. A ejhle — ukázala se mu nad hlavou podoba holubičky a z nebe zazněl hlas: „Tento je Syn můj milý.“

To z nebe promluvil *Bůh Otec*. U vody na břehu se modlil *Bůh Syn*. V podobě holubičky se ukázal tehdy *Bůh Duch svatý*. — *V osobách třech jeden Bůh: Otec, Syn a svatý Duch.*

* * *

3. V kolika osobách je Pán Bůh? — *Pán Bůh je ve třech osobách.*

4. Jak se jmenují tři božské osoby? — *Tři božské osoby se jmenují: Otec, Syn a Duch svatý.*

5. »*Ve jménu Otce i Syna i Duchá svatého. Amen.*« (Znamení kříže.)

6. *Bůh Otec nás stvořil. Bůh Syn nás vykoupil. Bůh Duch svatý nás posvětil.*

7. Jak říkáme Bohu ve třech osobách? — *Bohu ve třech osobách říkáme »Boží Trojice« nebo »trojjediný Bůh«.*

SLÁVA OTCI I SYNU I DUCHU SVATÉMU,
JAKOŽ BYLA NA POČÁTKU,
I NYNÍ A VŽDYCKY I NA VĚKY VĚKŮV. AMEN.

3. K čemu jsem na světě?

Svatý František šel jednou vedle stavení a viděl, jak tam pracuje zedník. — „Pomáhej Pán Bůh!“ pozdravil světec a dal se s tím zedníkem do řeči. — „Co tu děláš, mistře?“ — Zedník odpověděl: „Od božího rána stavím a pracuji.“ — „A nač pracuješ?“ — „Abych měl na chléb.“ — „A nač potřebuješ chleba?“ — Zedník se usmál a odpověděl: „Nač? Chci přece býti živ.“ — „A k čemu žiješ?“ otázal se světec naposledy. Na to zedník už odpovědět neuměl. To se dozvěděl od svatého Františka.

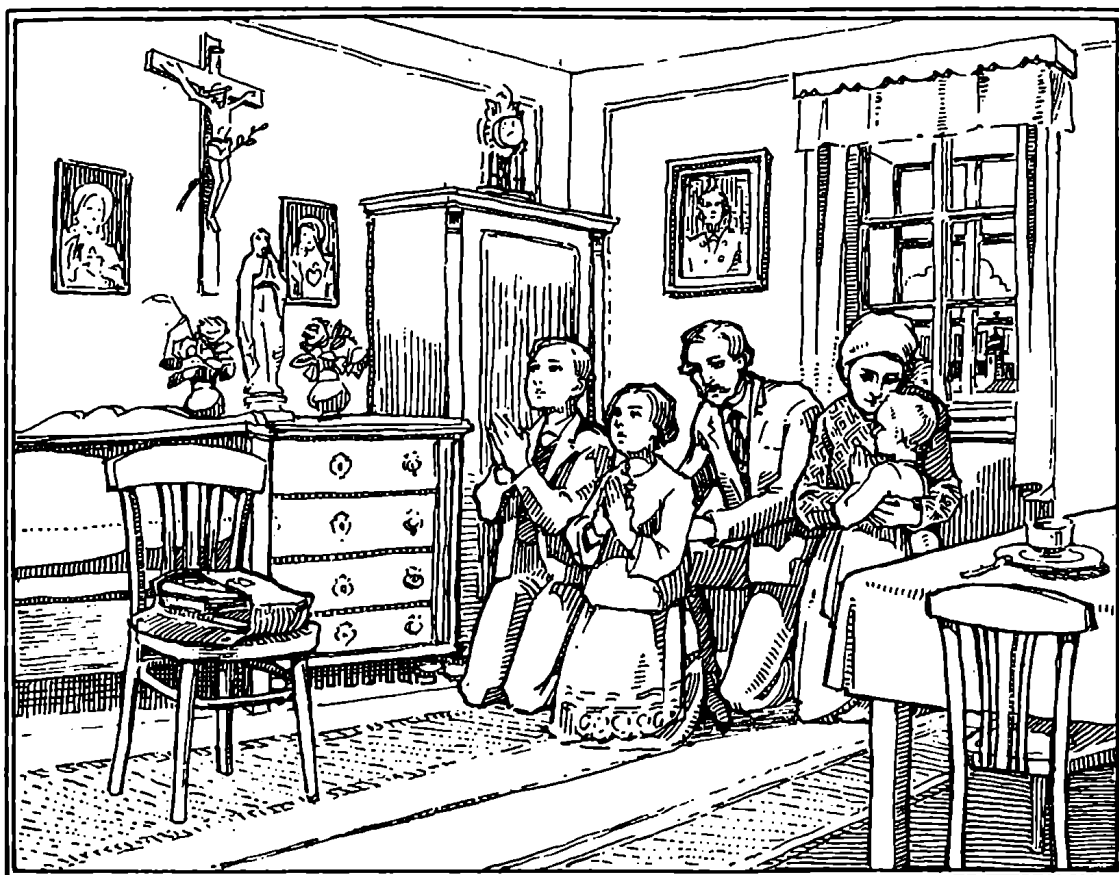
* * *

8. K čemu jsem na světě? — *Jsem na světě, abych Pánu Bohu sloužil a za to se dostal do nebe.*

KDO SLOUŽÍ PÁNU BOHU,
DOBRÉHO MÁ HOSPODÁŘE.

4. Modli se a pracuj!

Matka ráno vzbudila děti. Děti vstaly, umyly se a oblekly. Potom si všichni klekli a modlili se: otec, matka i děti. Ruce měli složené a hleděli na kříž. Děkovali Pánu Bohu, že je za noci chránil — prosili, aby jim přes den pomáhal — a slíbili, že budou mu sloužit.

Po snídani se rozešli: otec a matka nastoupili každý k svému dílu, děti šly do školy se učit; po škole dělaly své úkoly. Všichni pracovali. Večer budou zase všichni doma.

Podobně pracoval a modlíval se Kristus Pán od svého dětství do smrti. Učedníci jeho mu pomáhali v díle a modlívali se každý den. I svatí pracovali a modlívali se rádi a dobře. Tak sloužili Pánu Bohu a za to se dostali do nebe.

Mne také Pán Bůh volá do své služby; chce, abych pracoval a se modlíval. Jen tak se mohu dostat k němu do nebe.

9. Kdy se máme modlití? — *Máme se modlití každodenně, zvláště ráno a večer.* — Hodný věřící se modlí také před jídlem i po jídle a když se k modlení zvoní.

S BOHEM POČNI KAŽDÉ DÍLO,
PODAŘÍ SE TI AŽ MILO.

5. Neděle — den Páně.

Ve všední dny chodí děti do školy a učí se. Také dospělí pracují každý ve svém povolání. Tak hodní věřící slouží Pánu Bohu. Potom je neděle, den zasvěcený Bohu. Proto se nepracuje ani v dílně, ani ve stodole, ani venku. Zvony zvoní: „Duše věz: neděle, den Páně dnes, volá tebe do kostela!“

Věřící se svátečně ustrojí a jdou na služby boží. Ke službám božím patří mše svatá. Mimo mši svatou je v neděli kázání a odpoledne požehnání. Tak hodný věřící v neděli slouží Pánu Bohu a posvěcuje se. Taková neděle jest opravdu den sváteční. Stejně jako neděle se světí zasvěcené svátky.

* * *

10. Co přikázal Pán Bůh o dni svátečním? — *O dni svátečním přikázal Pán Bůh: »Pomni, abys den sváteční světil!«*

11. Čím světíme v kostele sváteční den? — *Sváteční den světíme v kostele tím, že pobožně slyšíme celou mši svatou.*

POZDVIHNI SE, DUŠE, Z PRACHU,
ZALEŤ K RAJSKÝM KONČINÁM!

6. Kostel — dům boží.

Náš kostel je místo posvěcené. Na oltáři je tam malý domeček, jmenuje se svatostánek. Ve svatostánku je přítomen Kristus Pán, Syn boží. Proto se našemu kostelu říká „dům boží“. Před svatostánkem hoří ve dne v noci lampa, říká se jí „věčné světlo“.

Hodný věřící brává s sebou do kostela modlitební knížku. U klopenky se požehná svěcenou vodou. Před svatostánkem poklekne na pravé koleno. Na svém místě se pomodlí: *»Bože, buď milostiv mně hříšnému!«*

Potom rovně stojí nebo pěkně klečí, neohlíží se ani se nesměje a zbytečně nemluví: *chová se v kostele uctivě*. Při kázání dává pozor, při mši svaté hledí k oltáři a modlí se anebo zpívá: *chová se v kostele pobožně*.

Než odejde z kostela, pomodlí se na svém místě: *»Ježíši, tobě žiji. Ježíši, tobě umírám. Ježíši, tvůj jsem živ i mrtev. Amen.«* Před svatostánkem poklekne na pravé koleno. U kropenky se požehná svěcenou vodou.

* * *

12. Jak se mám chovati v kostele? — *V kostele mám se chovati uctivě a pobožně.*

ZARADOVAL JSEM SE,
KDYŽ MI ŘEČENO BYLO:
„PŮJDEME DO DOMU BOŽÍHO.“

7. O mši svaté.

Dozněly zvony. Věřící spěchají do kostela, aby přišli včas na mši svatou. Na oltáři hoří svíce. Za chvíli se ozve zvonek u sakristie. K oltáři se ubírá kněz v mešním rouchu, v ruce má zahalený kalich. Ministrant nese mešní knihu.

Začíná mše svatá. Před stupní oltáře modlí se kněz hluboce skloněn. Potom vystupuje k oltáři a modlí se tam na levé straně z mešní knihy. Na pravé straně *čte evandélium*. Potom sejme s kalicha roušku, vezme chléb na zlaté misce a modlí se nad ním. Do kalicha nalije vína a modlí se nad ním podobně. Tak *obětuje chléb a víno* Pánu Bohu.

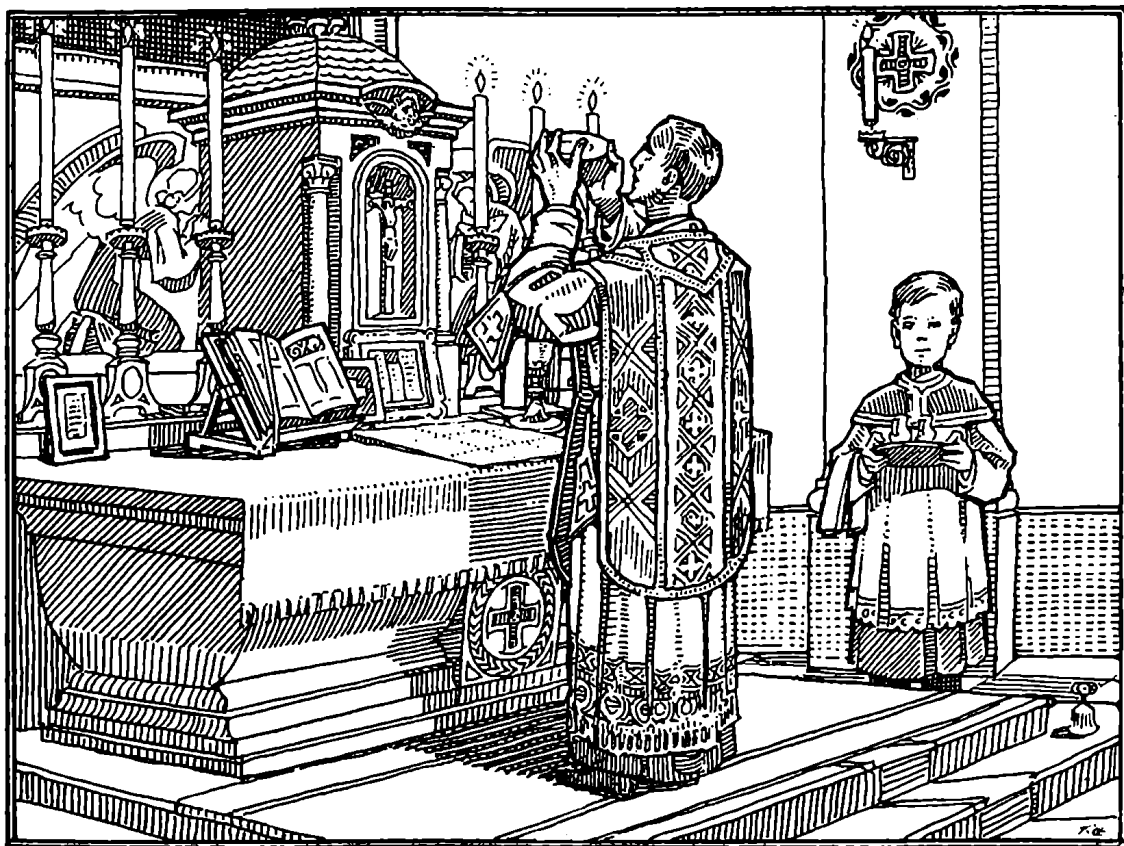
Za chvíli nato přestanou varhany hrát a v kostele je posvátné ticho. Kněz *proměňuje chléb a víno* v tělo a v krev Pána Ježíše. Kněz obojí pozdvihuje, aby se věřící klaněli Kristu Pánu. — Krátce nato kněz *přijímá tělo i krev Páně* a podává věřícím svaté přijímání. Po svatém přijímání se modlí děkovné modlitby. Konečně dá kněz lidem požehnání a odejde s ministrantem od oltáře.

* * *

13. Které jsou hlavní části mše svaté? — *Hlavní části mše svaté jsou: evandélium, obětování, proměňování a přijímání.*

8. Modlitby ke mši svaté.

K OBĚTOVÁNÍ.

Otče nebeský!
 Přijmi od svých dětí svaté dary,
 které ti tu s knězem přinášíme.
 Také obětuje ti sami sebe.
 Tobě chceme sloužit bez ustání,
 ty nám k tomu dej své požehnání!

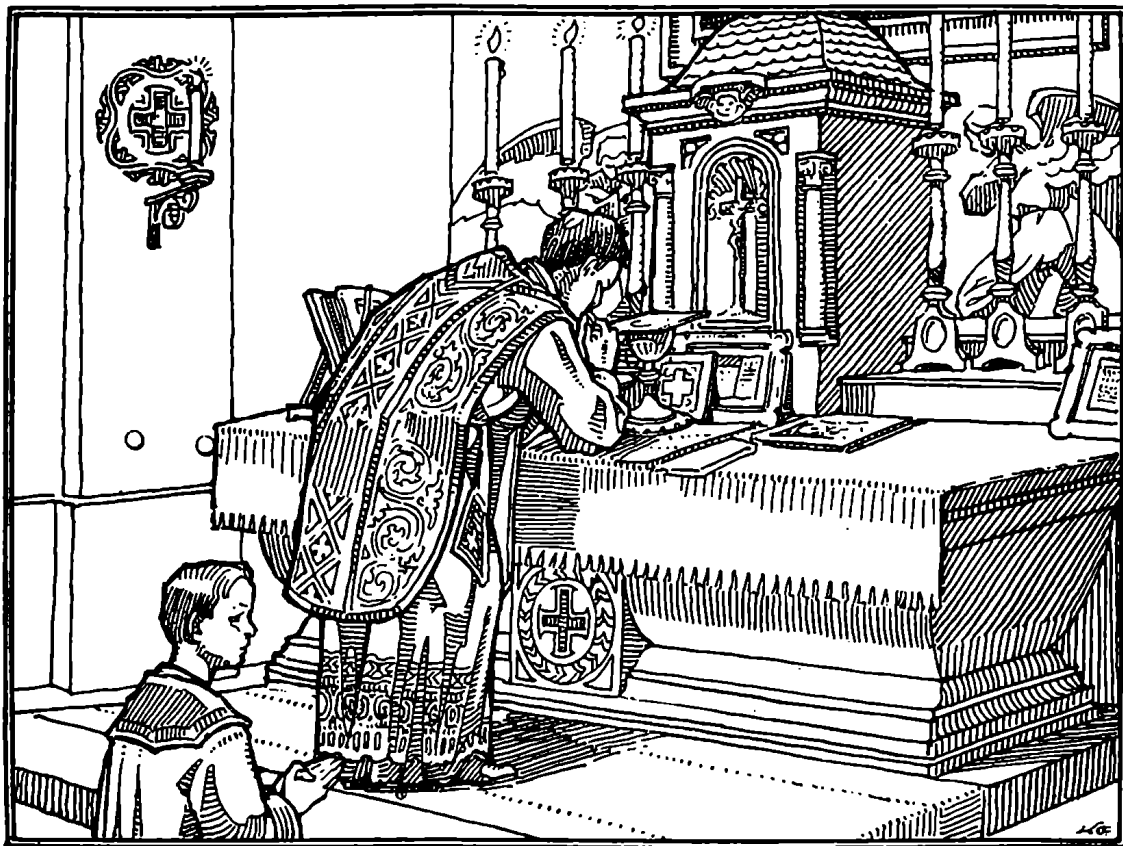
K POZDVIHOVÁNÍ.

Pán můj a Bůh můj!
 Pozdraveno budiž, svaté tělo Ježíše Krista,
 které za mne na kříži obětováno bylo.
 V nejhlubší pokore klaním se tobě.
 Ježíši, tobě žiji. Ježíši, tobě umírám.
 Ježíši, tvůj jsem živ i mrtev. Amen.

Pán můj a Bůh můj!
 Pozdravena budiž, svatá krev Ježíše Krísta,
 která za mne na kříži vylita byla.
 V nejhlubší pokoře klaním se tobě.
 Ježíši, smiluj se nade mnou.
 Ježíši, slituj se nade mnou.
 Ježíši, odpusť mi hříchy mé. Amen.

K PŘIJÍMÁNÍ.

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou,
 ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.
 Ježíši, v tebe věřím.
 Ježíši, v tebe doufám,
 Ježíši, tebe nade všechno miluji.
 Otvírám ti srdce své.
 Přijď ke mně, Pane Ježíši, a posvět mě.
 Přijď ke mně, Pane Ježíši, a posilni mě.
 Přijď ke mně, Pane Ježíši, a živ mě
 k životu věčnému. Amen.

9. Jak se chová zdvořilý.

(Ze vzpomínek starého učitele.)

„Děti!“ — říkával nám nebožtík tatínek — „učte se pěkně pozdravovat. Pozdravení říkejte nahlas a smekněte!“ Bez pozdravu nesměli jsme z domu odcházet a domů přicházet.

Jednou jsme šli polem. Na poli u cesty vázali ženci pšenici. My děti jsme hovořili a ženců si ani nevšimli.

Otec pozdravil: „Pomáhej Pán Bůh!“ Hospodář odpověděl: „Dejž to Pán Bůh!“ A otec nám řekl potom: „Vedle lidí, kteří pracují, nechodte jako němí! Kdo pracuje, zasluhuje pozdravu více, než kdo jiný.“ Tak nás učil tatínek.

Oběma rodičům velmi záleželo na tom, abychom po každé zaprosili, když jsme něco potřebovali. Za dar nebo za posloužení učili nás děkovat. Zvykali nás, jak hosta přivítat, každého patřičně oslovit a jiným ochotně pomáhat. Vedli nás k tomu, abychom se vlídně chovali zvláště k lidem starým a neduživým. Nesměli jsme ani doma ani venku rozpustile povykovat. Mezi lidí chodívali jsme vždy čistě umytí a řádně oblečení. Věděli jsme, že bylo by hrubým nezpůsobem jít na stranu, kudy lidé chodí.

Jsem rád, že jsem za mladu se naučil chovatí se způsobně a zdvořile. Na zdvořilém je vidět ušlechtilé a dobré srdce. To je milé jak lidem, tak i Bohu.

„SYNÁČKOVÉ, MILUJTE SE VESPOLEK!
V UCTIVOSTI PŘEDCHÁZEJTE JEDEN DRUHÉHO!“
ČÍM PLNĚJŠÍ KLAS, TÍM HLOUBĚJI SE KLONÍ.

STARÝ ZÁKON.

10. Bůh stvořil nebe i zemi.

Kdysi — už je tomu dávno a dávno — nebylo nic, jenom Pán Bůh byl. Bůh jest odevždy. Nebe i zemi učinil Bůh. Země byla na počátku pustá a prázdná. Tma byla kolem ní a duch boží se vznášel nad vodami.

I řekl Bůh: „Buď světlo!“ A bylo světlo. — Řekl Bůh: „Buď obloha!“ A byla obloha. — Řekl Bůh: „Ať se vody stekou na jedno místo, země pak ať vydá rostliny!“ A bylo moře a byly rostliny.

Řekl Bůh: „Ať jsou na obloze světla!“ A bylo slunce, měsíc a hvězdy. — Řekl Bůh: „Ať jsou ve vodách ryby a ve vzduchu ptáci!“ A byly ryby a ptáci. — Řekl Bůh: „Ať jsou na zemi ostatní zvířata!“ A byla na zemi ostatní zvířata. — Naposledy učinil Bůh člověka.

* * *

14. Odekdy jest Pán Bůh? — *Pán Bůh jest odevždy.*

15. Kdo učinil nebe i zemi? — *Nebe i zemi učinil Pán Bůh.* — Bůh učinil nebe i zemi z ničeho. Místo „učinil z ničeho“ říkáme „*stvořil*“.

16. Co může Pán Bůh? — *Pán Bůh může všechno, co chce.* — Pánu Bohu říkáme »*všemohoucí*«.

„VĚŘÍM V BOHA, OTCE VŠEMOHOUCÍHO,
STVOŘITELE NEBE I ZEMĚ.“

11. O andělech.

Na počátku stvořil Pán Bůh též neviditelné duchy; říkáme jim „andělé“. Všichni andělé byli svatí a blažení. Bůh je stvořil, aby mu sloužili. Ale mnozí andělé si řekli: „Nebudeme Bohu sloužiti. Chceme býti sami jako Bůh.“ Tak mnozí andělé zpyšněli.

Pyšné anděly odsoudil Pán Bůh do pekla. Říkáme jim »zlí duchové«. Nejvyšší z nich se jmenuje »dábelský«. Svaté anděly vzal si Bůh na věky k sobě do nebe. Mnohé z nich posílá Bůh, aby nám do nebe pomáhali. Říkáme jim »andělé strážní«.

* * *

17. Nač stvořil Pán Bůh anděly? — *Pán Bůh stvořil anděly, aby jemu sloužili a nám do nebe pomáhali.*

18. K čemu svádějí nás duchové zlí? — *Duchové zlí svádějí nás ke hříchu.* — Od úkladů dábelských vysvobod nás, Pane!

ANDĚLE BOŽÍ, STRÁŽCE MŮJ — RAČ VŽDYCKY BÝT OCHRÁNCE MŮJ. — MĚ VŽDYCKY VEĎ A NAPRAVUJ — KE VŠEMU DOBRÉMU MĚ VZBUZUJ — CTNOSTEM SVATÝM MĚ VYUČUJ — AŽ JSEM TAK ŽIV, JAK CHCE BŮH MŮJ — TĚLO, SVĚT, DÁBLA PŘEMÁHÁM — NA TVÁ VNUKNUTÍ POZOR DÁVÁM. — A V TOM SVATÉM OBCOVÁNÍ — AŽ SETRVÁM DO SKONÁNÍ — PO SMRTI PAK V NEBI VĚČNĚ — CHVÁLÍM BOHA USTAVIČNĚ. AMEN.

12. První lidé v ráji.

Prvního člověka stvořil Pán Bůh takto: učinil tělo ze země a vdechl do těla nesmrtelnou duši. Tak oživil člověk, a Bůh dal mu jméno Adam. Adamovi odevzdal Bůh ráj, aby tam pracoval. A přikázal mu: »*Se všech stromů rajských jež, ale se stromu prostřed ráje ať nejíš! Kdybys jedl s něho, zemřeš.*«

Adam byl zprvu jediný člověk na zemi. Řekl tedy Bůh: „Není dobře člověku samotnému. Učinme mu pomocníci.“ I dal Bůh Adamovi tvrdě usnout, a když usnul, vyňal mu jedno žebro. Ze žebra učinil Bůh ženu a přivedl ji k Adamovi. A požehnal jim takto: „Množte se a naplňte zemi!“ Adam dal ženě jméno Eva.

* * *

19. Z čeho se skládá člověk? — *Člověk se skládá z těla a z duše.* — *Duše lidská je nesmrtelná.*

20. Jací byli první lidé v ráji? — *První lidé byli v ráji svatí, blažení a tělesně nesmrtelní.*

21. Od koho máme všechno dobré? — *Všechno dobré máme od Pána Boha.* — Pánu Bohu říkáme »dobrotivý«.

ČÍM ODPLATÍM SE PÁNU BOHU
ZA VŠECHNO, CO MI PROKÁZAL?
„MILOVATI BUDEŠ PÁNA BOHA SVÉHO
Z CELÉHO SRDCE SVÉHO!“

13. První lidé neposlechli Pána Boha.

Đábel prvním lidem záviděl. Vzal tedy na sebe podobu hada. Had řekl Evě: „Proč nesmíte jísti se všech stromů v ráji?“ Eva odpověděla: „Smíme jísti se všech stromů v ráji, jenom se stromu prostřed ráje nesmíme. Umřeli bychom.“ Ale had řekl: „Neumřete, nýbrž budete jako Bůh.“ I utrhla Eva zapověděné ovoce a jedla. A dala je též muži svému, a on jedl také. To byl *prvotný hřích*.

Před večerem uslyšeli přicházení Pána Boha, i ukryli se v rajském stromoví. Ale Bůh zavolal na Adama a řekl: „Ty jsi jedl ovoce zapověděné!“ Adam odpověděl: „Žena mi je dala, i jedl jsem.“ Řekl tedy Bůh Evě: „Proč jsi tak učinila?“ Ona odpověděla: „Had mě svedl, a jedla jsem.“

I pravil Pán Bůh hadovi: „Že jsi to učinil, budeš zlořečen, a *žena rozdrtí hlavu tvou.*“ Evě pravil: „Mnoho budeš s dětmi trpět a muž bude pánem твоjím.“ Adamovi pravil: „Trní a hloží bude ti země roditi. V potu tváře budeš jísti chléb, dokud se nevrátíš do země. Ano: prach jsi a v prach se vrátíš.“ — Potom oděl Bůh první lidi v kůže zvířecí a vykázal je z ráje. Před rájem postavil anděly s mečem plamenným.

22. Co ztratili první lidé hříchem prvotným? — *Hříchem prvotným ztratili první lidé svatost, rajskou blaženost a tělesnou nesmrtelnost.*

23. Co je pro člověka největší zlo? — *Největší zlo je pro člověka hřích.*

„SYNU, JAKO PŘED HADEM,
TAK UTÍKEJ PŘED HŘÍCHEM!“

14. Co jsme zdědili po Adamovi.

Narodil se chlapeček. Čistě umytý ležel v peřince, ale na duši měl *hřích*. Zdědil ten hřích po Adamovi. Proto dali chlapečka v kostele pokřtiti. Svatým křtem omyl mu Duch svatý duši od dědičného hříchu a posvětil jej.

Brzy potom chlapeček onemocněl. Celé noci plakával bolestí. Nic zlého neučinil, a přece mnoho trpěl. Pomáhali mu, jak mohli, ale nadarmo: *utrpení* nemocného bylo čím dál větší.

Konečně umřelo dítě v náruči matčině. Se slzami v očích ukládal otec mrtvé tělo do bílé rakvičky. A pravil sám sobě: „Jsme vyhnaní synové Evy v tomto slzavém údolí. Adam zhřešil, z jeho viny přešla *smrt* na lidské syny.“

* * *

24. Jak se jmenoval první člověk? — *První člověk se jmenoval Adam. — Od prvního člověka Adama všichni pocházíme.*

25. Co dědí každý člověk po Adamovi? — *Každý člověk dědí po Adamovi hřích, utrpení a smrt. — Hřích zděděný po Adamovi se jmenuje »hřích dědičný«.*

PANE, SMILUJ SE NAD NÁMI!
ZBAV NÁS ODE ZLÉHO!

15. Bůh slíbil Vykupitele.

Po hříchu prvotném Adam a Eva nesměli už bydliti v ráji. Venku čekalo na ně mnohé utrpení: měli si vezdejšího chleba vydělávati pracně a snášeti starosti, zármutek a bolesti. Ještě horší zlo na ně čekalo později: museli umříti. Nejhorší pak bylo, že měli na sobě hřích a nebe bylo pro ně zavřeno. To měli z toho, že poslechli ďábla pokušitele. I bylo jim hříchu srdečně líto.

Pán Bůh viděl, jak jsou nešťastní oni, a jak nešťastní budou všichni lidé po nich. I smíloval se Bůh nad lidmi a chtěl jim pomoci. Proto řekl hned v ráji, že jedna žena rozdrtí hlavu pekelnému hadovi. Tou ženou je Panna Maria, matka Ježíše Krista: Kristus Pán měl lidi z hříchu vysvobodit a nebe jim zas otevřít.

Na slíbeného Vykupitele čekali potomci Adamovi mnoho a mnoho let. *Duše prvních lidí se těšily na Vykupitele v předpekli.*

* * *

26. Co bylo nejhorší při prvotném hříchu? — *Při*

prvotném hříchu bylo nejhorší, že žádný člověk nemohl se dostat do nebe.

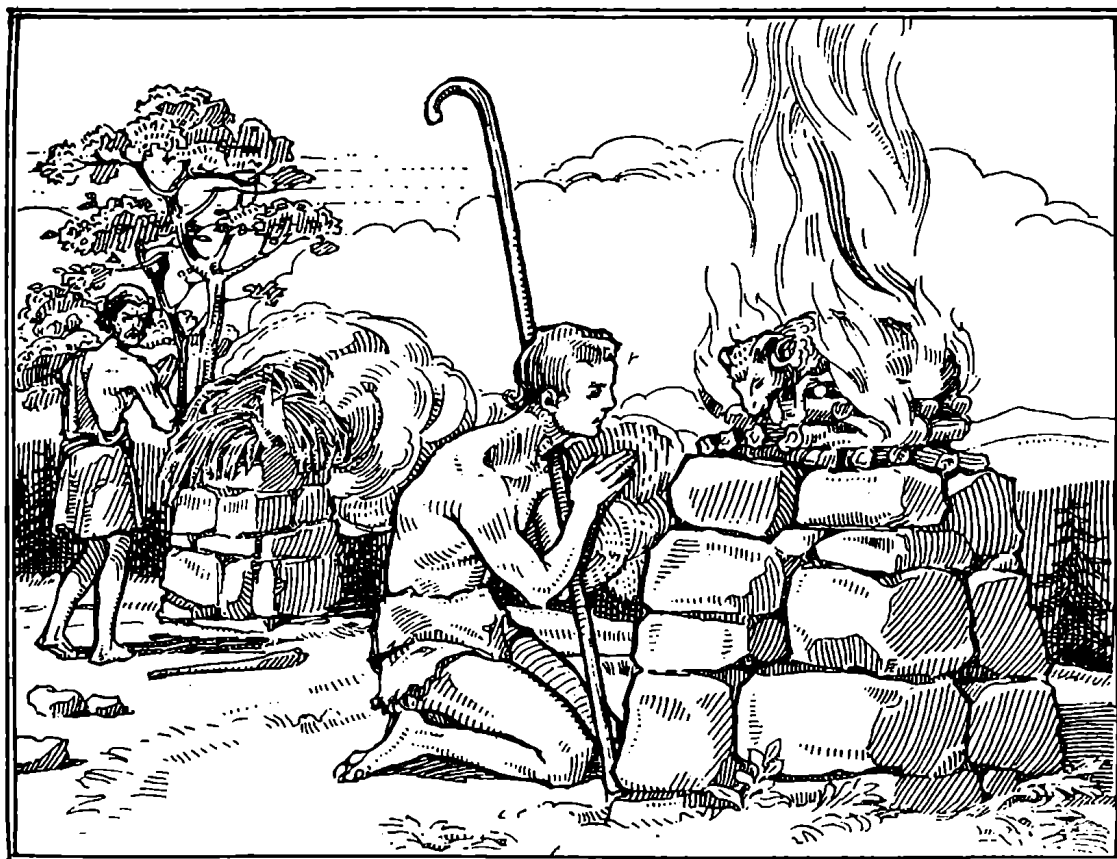
27. Koho slíbil Pán Bůh po hříchu prvotném? — *Po hříchu prvotném slíbil Pán Bůh Vykupitele.* — Tak se Bůh nad lidmi smíloval. Pánu Bohu říkáme »*milosrdný*«.

16. Kain zabil Abela.

Adam a Eva dostali od Pána Boha syny a dcery. Nejstarší syn se jmenoval Kain a byl rolníkem. Skutky jeho byly zlé. Mladší syn se jmenoval Abel a byl pastýřem. Skutky jeho byly dobré.

* * *

Stalo se, že bratři Kain a Abel obětovali Pánu Bohu. Abel obětoval dary z nejlepších beránek stáda svého, Kain z polní úrody. Ale Bůh na Kaina a na jeho dary nepohlédl. Se zalíbením však hleděl na Abela i na jeho dary a požehnal mu. I záviděl Kain Abelovi a rozhněval se na něho. Chodil s hlavou svěšenou a mýnil bratra zabít.

I řekl mu Pán Bůh: „Co se hněváš a co hlavu všíš? *Nepoddávej se zlé náklonnosti; vede k zločinu!*“ Ale Kain neposlechl Pána Boha. Řekl Abelovi: „Pojď, vyjdeme si na pole!“ A když byli na poli, povstal Kain proti bratru svému a zabil jej.

I řekl Pán Bůh Kainovi: „Kde jest Abel, bratr tvůj?“ — Kain odpověděl: „Nevím; což jsem já strážcem bratra svého?“ — I pravil Bůh: „Co jsi to učinil! Krev bratra tvého ke mně volá ze země. Proto ti země nedá své úrody, a budeš se toulati z místa na místo.“

Odešel tedy Kain do země jiné, ta mu však nedávala úrody. I stěhoval se z místa na místo, ale nikde neměl stání ani pokoje.

* * *

28. Jsou všechny hříchy stejně veliké? — *Všechny hříchy nejsou stejně veliké: jsou hříchy malé a velké, anebo lehké a těžké.*

29. Čeho zasluhuje člověk lehkým hříchem? — *Lehkým hříchem zasluhuje člověk trestů božích na zemi a v očistci.*

30. Čeho zasluhuje člověk těžkým hříchem? — *Těžkým hříchem zasluhuje člověk trestů božích na zemi a v pekle.*

NEPODDÁVEJ SE ZLÉ NÁKLONNOSTI!
MALÉ ZAČÁTKY — SMUTNÉ KONCE!

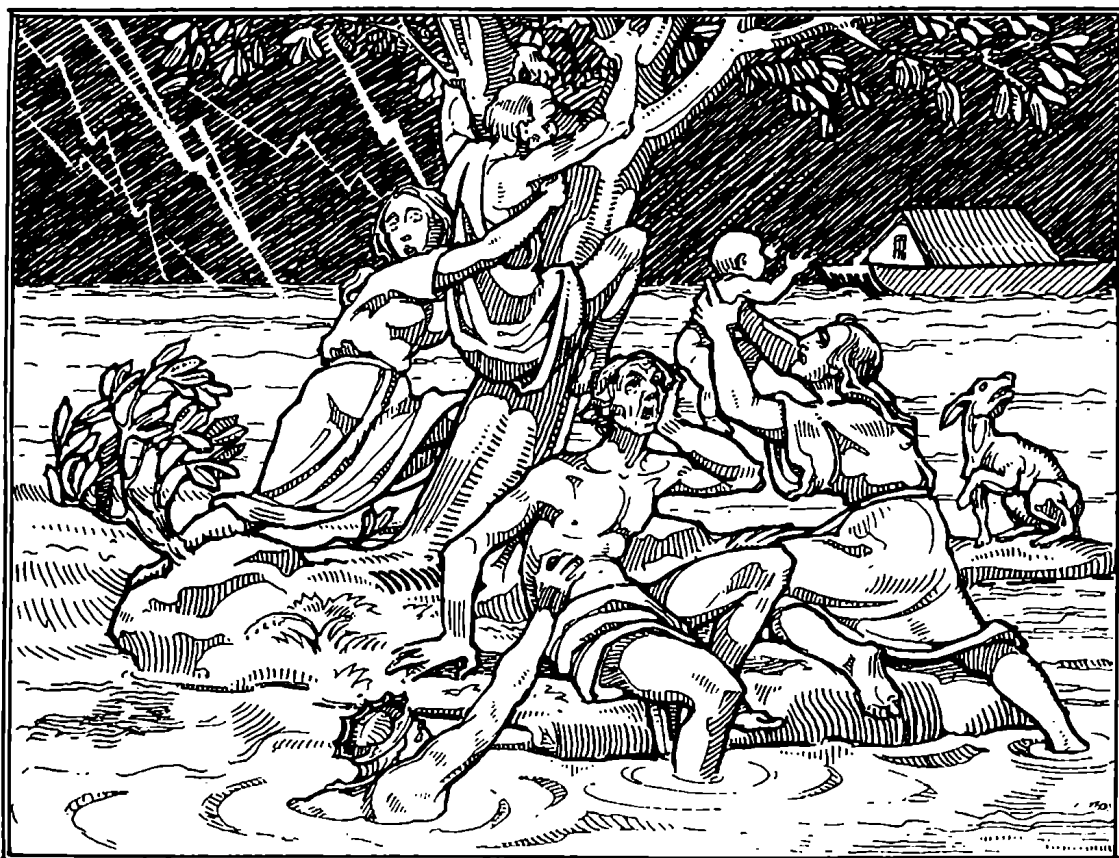
17. Bůh uvedl na zem potopu.

Potomků Adamových přibývalo. Ale mnozí z nich přestali sloužit Bohu a byli bezbožní. Jenom Noe zůstal bohabojný. Měl tři syny, ti se jmenovali Sem, Cham a Jafet.

* * *

Pán Bůh řekl Noemovi: „Vystav si archu z tesaného dřeva. Neboť ejhle — uvedu na zem potopu. Všechno živé na zemi bude zničeno. Ty však se svou rodinou zůstaneš na živu.“ Noe učinil všechno, co mu přikázal Pán Bůh. Stavěl archu po mnoho let a napomínal lidi: „Čiňte pokání!“ Lidé však mu nevěřili a pokání nečinili.

I řekl Pán Bůh Noemovi: „Vejdi do archy se svou rodinou. Vezmi s sebou také zvířata po dvou a potravu pro všechny.“ Noe učinil všechno, co mu přikázal Pán Bůh. Potom pršelo čtyřicet dní a čtyřicet nocí. A moře vystoupilo z břehů. Vody zatopily všechno na zemi, až i vrcholy hor byly pod vodou. Archa však se vznášela nad vodami. Tehdy zahynulo všechno živé na zemi. Jenom Noe zůstal a ti, kteří s ním byli v arše.

Sto padesáte dní trvaly vody na zemi. Potom opadávaly. Archa spočinula na vrcholu hory. Po čtyřiceti dnech otevřel Noe okno a vypustil krkavce. Ten se už nevrátil. Po něm vypustil Noe holubičku. Ta si venku neměla kde usednout, a proto se vrátila. Po sedmi dnech vypustil Noe holubičku zase. A ona přiletěla k večeru a donesla v zobáčku zelenou ratolest olivovou. Z toho poznal Noe, že voda již opadla.

Když země oschla, řekl Pán Bůh Noemovi: „Vyjdi z archy!“ I vyšel Noe s rodinou a zvířaty. Poté vystavěl oltář a na něm obětoval Pánu Bohu. Bůh přijal oběť se zalíbením a slíbil: „Už nikdy nepříjde na zem taková potopa. Duha na obloze bude toto mé slovo připomínat.“

31. Co Pán Bůh odměňuje? *Pán Bůh odměňuje všechno dobré.* — Co Pán Bůh trestá? *Pán Bůh trestá všechno zlé.* — Pánu Bohu říkáme »spravedlivý«.

32. Kde odměňuje Pán Bůh? *Pán Bůh odměňuje na zemi a v nebi.* — Kde trestá Pán Bůh? *Pán Bůh trestá na zemi, v očištcí a v pekle.*

PÁN BŮH NEVYPLÁCÍ KAŽDOU SOBOTU,
NIKOMU VŠAK DLUŽEN NEOSTÁVÁ.

18. Bůh si vyvolil Abrahama.

Potomci Noemoví se rozešli po zemi. Ale zapomínali na slíbeného Vykupitele, ano i na pravého Boha. Místo Pánu Bohu se klaněli slunci, měsíci a hvězdám. Jiní prokazovali božskou poctu lidem, zvířatům, ano i sochám jejich. To byly pohanské modly. Modlám obětovali pohané též lidé, zejména nevinné děti.

Jen nemnoho rodin zůstalo věrno pravému Bohu. Z takové rodiny pocházel Abraham. Abrahamovi řekl Pán Bůh: »Vyjdi z otčiny své a pojď do země, kterou ti ukáži. *Budeš praotcem velikého národa, a vzejde z tebe požehnání všem národům.*«

Abraham uvěřil Pánu Bohu, poslechl a odešel ze své otčiny. Přišel do země Kanaan. Tam se mu zjevil Pán Bůh a řekl mu: »*Tuto zemi dám tvým potomkům.*« Abraham postavil tam Pánu Bohu oltář a začal v zemi Kanaan bydliti.

* * *

Zemi Kanaan se říkalo *země zaslíbená*, později *židovská*. Nyní se jí říká *Palestina* nebo *Svatá země*. Tam se narodil slíbený Vykupitel. Ten přinesl požehnání všem národům.

19. Abraham obětoval Izáka.

Abraham dostal od Boha syna a dal mu jméno Izák. Měl ho velice rád. Když chlapec vyrostl, zkoušel Pán Bůh Abrahama. Řekl mu v noci: „Abrahame! Vezmi Izáka, svého syna jednorozeného, a jdi s ním na horu, kterou ti ukáži. Tam jej obětuj v oběť zápalnou.“

Abraham ještě za tmy vstal, naštípal dříví k zápalné oběti a vložil je na osla. Potom vzal syna Izáka a vydal se na cestu k hoře. Třetího dne uviděl tu horu zdaleka. I vložil dříví na Izáka, sám pak nesl oheň a nůž.

Když tak oba spolu vystupovali, řekl Izák: „Otče můj! Hle — máme oheň a dříví, kde však jest oběť zápalná?“ Abraham odpověděl: „Bůh si opatří oběť zápalnou, synu můj.“

Tak šli spolu, až došli na horu. Tam postavil Abraham oltář a svrchu narovnal dříví. Potom svázal Izáka a položil ho na dříví. A vzal nůž, aby obětoval syna svého. A ejhle — anděl Páně zavolal s nebe: „Abrahame, nevztahuj své ruky na chlapce! Toto praví Pán Bůh: *Že jsi uposlechl hlasu mého, požehnám tobě a rozmnožím potomky tvé jako hvězdy nebeské. A jeden z potomků tvých přinese požehnání všem národům.*“ Abraham se obrátil a viděl za sebou beránka. Vězel mezi trnám za rohy. Toho vzal a obětoval místo syna. S Izákem vrátil se domů.

TOBĚ CHCEME SLOUŽIT BEZ USTÁNÍ,
TY NÁM K TOMU DEJ SVÉ POŽEHNÁNÍ!

20. O Josefovi Egyptském.

Sen Josefův. — Synové Izákoví se jmenovali Esau a Jakub. Jakub měl dvanácte synů. Nejmladší byli Josef a Benjamin. Josefa miloval otec nejvíc a dal mu udělati pěkný oděv barevný. Starší bratři záviděli Josefovi. — Kdysi na pastvě se dopustili hříchu velmi zlého. Josef to pověděl otcí. Bratři se rozhněvali na Josefa tak, že s ním už nepromluvili laskavého slova. — Jednou měl Josef sen. I řekl bratrům: „Slyšte, co se mi zdálo. Vázali jsme snopy na poli. Můj snop se pozdvihl a stál, a vaše snopy se mu klaněly.“ I řekli mu bratři: „Chceš býti snad králem naším?“ A nenáviděli ho ještě více.

KDO ZÁVIDÍ BRATROVI,
PODOBÁ SE KAINOVI.¹²

Bratři prodali Josefa. — Kdysi byli synové Jakubovi se stády svými daleko z domova. I řekl otec Josefovi: „Jdi se podívat, jak se daří bratrům.“ Josef poslechl a šel. Když ho bratři zdaleka viděli, řekli mezi sebou: „Hle — přichází snář! Pojďte, zabijeme ho! Doma pak řekneme: Dravé zvíře ho sežralo.“

Když tedy Josef přišel, svlekli mu barevné roucho a hodili jej do hluboké vyschlé studny. Potom si sedli a jedli. I spatřili cizí kupce; ti jeli na velbloudech do Egypta. A jeden z bratrů, jménem Juda, řekl: „Prodejme jím ho! Aspoň si neposkvrníme ruce krví jeho. Vždyť je to náš bratr.“

I vytáhli Josefa ze studny a prodali ho kupcům za dvacet stříbrných. Josef plakal a prosil, ale nadarmo: musel s kupci do Egypta. Bratři potom zabili kozla a okrvavili roucho Josefovo. Tak je poslali otci a vzkázali mu: „Toto jsme našli.“ Otec poznal roucho a zabědoval: „Roucho syna mého! Dravé zvíře mi sežralo Josefa.“ A dlouho plakal o syna svého.

KOHO BŮH MILUJE,
KŘÍŽEM NAVŠTĚVUJE.

* * *

Josef v domě Putifarově. — Kupci přišli s Josefem do Egypta. Tam ho koupil velitel stráže královské, jmenoval se Putifar. Tomu se Josef zalíbil, protože Pán Bůh byl s Josefem a žehnal práci jeho. I učinil ho pán správcem domu svého. — Stalo se pak, že Putifarova žena chtěla Josefa svést ke hříchu. Ale Josef jí řekl: *»Kteříak bych mohl to zlé učinit a hřešiti proti Bohu svému!«* Tak odpíral pokušení den co den. Za to se mu žena pomstila. Řekla Putifarovi: „Josef chtěl mě svést ke hříchu.“ Putifar uvěřil své ženě a vsadil Josefa do žaláře.

PÁN BŮH JE TU
A DÍVÁ SE!

* * *

Josef v žaláři. — I v žaláři byl Pán Bůh s Josefem. Žalářník si jej oblíbil a učinil ho dozorcem nad ostatními vězni. Mezi těmi byl také vrchní číšník královský. — Jednoho dne ráno viděl ho Josef smutného. I tázal se ho: „Co jsi tak smutný?“ Číšník odpověděl: „Měl jsem v noci sen a nevím, co znamená.“ Josef řekl: „Pověz mi, co se ti zdálo. S pomocí boží sen ti vyložím.“

I vyprávěl číšník: „Viděl jsem před sebou vinný kmen. Na kmeni byly tři ratolesti, a na nich uzrály hrozny. Ty jsem vzal a vytlačil do číše. A číši jsem podal králi.“ — Josef řekl: „Ten sen znamená: za tři dny povolá tě král

zase k úřadu tvému. Pamatuj na mne potom a přimluv se u krále, abych se dostal ze žaláře; neboť jsem tu nevinně.“

Třetího dne poté byla u krále hostina. Při hostině vzpomněl si král na vrchního číšníka a dosadil ho zase na jeho místo. Číšník se měl dobře, ale na Josefa zapomněl. — Leč Bůh na Josefa nezapomněl.

PÁN BŮH NEOPUSTÍ,
KDO SE HO NESPUSTÍ.

* * *

Jak byl Josef povýšen. — Po dvou letech měl král podivný sen. Zdálo se mu, že stojí u řeky. Z řeky vystoupilo sedm krav tučných, a ty se pásly na břehu. Potom vystoupilo sedm krav hubených, ty se pásly také a pohltily krávy tučné. I probudil se král. Potom usnul opět a měl druhý sen. Zdálo se mu, že vyrostlo na jednom stéble sedm klasů plných. Potom vyrostlo sedm klasů prázdných, a ty pohltily klasy plné. I probudil se král poznovu.

Oba sny krále znepokojily. I povolal si hned ráno dvorní mudrce, aby mu sny vyložili. Ale žádný to nedovedl. Tehda teprve rozpomenul se vrchní číšník na Josefa. Řekl králi: „V žaláři je mládenec, a ten mi dobře vyložil můj sen.“

Poslal tedy král pro Josefa a vyprávěl, co se mu zdálo. Josef řekl: „Bůh králi ukázal, co chce učinit. Sedm krav tučných a sedm klasů plných znamená sedm let úrodných. Sedm krav hubených a sedm klasů prázdných znamená sedm let neúrodných. Nejprve bude sedm let úrodných, potom sedm let neúrodných. I nastane hlad v celé zemi. Proto si, králi, vyhledej muže moudrého. Ten ať ukládá v úrodných letech obilí na sedm let neúrodných.“

Rada se králi zalíbila. I řekl Josefovi: „Nenajdu nikoho, kdo by měl tolik ducha božího jako ty. Tebe stanovím nad celou zemí egyptskou. Budeš první po mně.“ A hned stáhl s ruky prsten a dal jej na prst Josefovi. A oblekl ho v drahocenné roucho a dal mu zlatý řetěz kolem krku. Tak ho kázal voziti na druhém voze královském. A před vozem šli hlasatelé a volali: „Jede vladař egyptský: všichni na kolena!“

PÁN BŮH RANÍ, PÁN BŮH HOJÍ,
BOHU DÍKY ZA OBOJÍ!

Bratři Josefovi v Egyptě. — Co Josef předpověděl, vyplnilo se. Nejprve přišlo sedm let úrodných. Obilí bylo nadbytek. Nadbytečné obilí skládal Josef do sýpek královských. Potom přišlo sedm let neúrodných, a v celé zemi rozmohl se hlad. Lid volal ke králi o chléb. A král řekl: „Jděte k Josefovi!“ Josef pak otevřel sýpky a prodával obilí.

Také v zemi Kanaan byl hlad. I řekl Jakub synům svým: „Jděte do Egypta nakoupit obilí.“ Jen Benjamína si otec nechal doma, aby se mu prý cestou nestalo něco zlého.

Ostatní bratři se dostali šťastně do Egypta. Přišli k Josefovi a poklonili se před ním až k zemi. Nepoznali ho, on však je poznal a vzpomněl si na svůj sen. I oslovil je přísně jako cizí: „Odkud přicházíte?“ — Oni odpověděli: „Ze země Kanaan. Je nás dvanácte bratrů. Nejmladší je doma s otcem a druhého není už na živu.“

Josef dal bratrům naměřit obilí a peníze vložit každému do pytle. Než pak odešli, řekl jim: „Zavezte obilí k otci a přiveďte sem bratra nejmladšího. Rád bych poznal, mluvíte-li pravdu.“ I odešli domů.

ODPUŠŤ KŘIVDU BRATRU SVÉMU,
ZA ZLÉ DOBRÝM ODPLAŤ JEMU!

* * *

Josef dal se bratrům poznati. — Přivezené obilí bylo stráveno, a hlad v zemi neustal. I vypravili se Jakubovi synové do Egypta po druhé. Benjamína měli s sebou. V Egyptě je přivítal Josef a tázal se: „Žije starý váš otec a je zdrav?“ — Odpověděli: „Je zdrav.“ — Potom pohleděl Josef na Benjamína a řekl: „Toto je váš bratr nejmladší? Bůh ti žehnej, synu můj!“ I vyšel spěšně ven a rozplakal se. Potom bratry skvěle pohostil.

Druhého dne ráno poručil Josef správci svému: „Naměř jim obilí, co se vejde do pytlů. Nejmladšímu tam vlož mou číši stříbrnou.“ I stalo se tak, a bratři odešli. Když byli za městem, poručil Josef správci: „Pusť se za nimi a řekni jim: Ukradli jste číši pána mého.“ Správce tak učinil, dohonil bratry a našel číši v pytli Benjamínově. I zhrozili se bratři a vrátili se do města.

Když vešli k Josefovi, padli před ním všichni na zem. Josef jim řekl: „Co jste to učinili? Kdo číši ukradl, ať je mým otrokem. Ostatní můžete volně odejít k otci svému.“ I přistoupil Juda blíž a řekl: „Vrátíme-li se bez Benjamína, umře náš otec zármutkem. Já budu tvým otrokem, Benjamín pak ať odejde s bratry svými.“

I nemohl se Josef už déle zdržeti a rozplakal se hlasitě. Potom řekl: „Já jsem Josef, bratr váš, kterého jste prodali.“ Bratři se ulekli, hrůzou nemohli promluvit ani slova. Ale Josef jim řekl laskavě: „Nebojte se! Z vůle boží jsem přišel do Egypta. Bůh mě učinil vládařem nad zemí egyptskou. Pospěšte k otci a přiveďte ho ke mně! Budu vás živiti všechny, neboť ještě pět roků potrvá hlad.“ — I zlíbal Josef bratry své. Potom teprv se osmělili mluvit k němu.

Než odešli, podělil je Josef vzácnými rouchy. A dal jim hojně potravin na cestu a královské dary pro otce. Též vozy poslal s nimi, aby se mohli odstěhovati do Egypta.

CO BŮH ČINÍ,
DOBŘE ČINÍ.

Jakub se odstěhoval do Egypta. — Bratři se vrátili k otci a zvěštovali mu: „Josef, syn tvůj, je živ a vládne nad zemí egyptskou.“ Otce to překvapilo tak, že tomu nechtěl ani uvěřiti. Ale synové mu všechno vyprávěli podrobně a ukazovali mu královské vozy i dary. Starému otci bylo, jako by se probíral z těžkého sna. I zvolal radostně: „Chvála Bohu! Josef tedy žije. Půjdu, abych jej uviděl; potom už rád umru.“

I vydal se Jakub s celou rodinou na cestu. Na hranicích země zaslíbené obětoval Pánu Bohu, aby si vyprosil jeho požehnání. V nočním vidění řekl mu Pán Bůh: *»Neboj se jíti do Egypta! Já tam půjdu s tebou, učiním z tebe národ veliký, a ten přivedu zase do této země.«* Ubíral se tedy Jakub do Egypta.

Juda spěchal napřed, aby oznámil Josefovi, že otec přichází. Josef dal ihned zapřáhnouti a jel mu naproti. Když uviděl otce, přiběhl a padl mu do náručí. Oba radostí plakali. Potom uvedl Josef otce i bratry před krále. Ten jim vykázal k bydlení úrodnou krajinu.

KDO CTÍ VĚRNĚ OTCE SVÉHO,
DOJDE POŽEHNÁNÍ JEHO.

21. Bůh zachránil Mojžíše od smrti.

Pán Bůh přislíbil Abrahamovi, že bude praotcem velkého národa. To přislíbení boží se vyplnilo v Egyptě. Odstěhoval se tam *vnuček Abrahamův Jakub; jmenoval se též Izrael*. Jeho potomci bydleli v Egyptě a bylo jich tam po letech velmi mnoho. Jmenovali se *národ izraelský*.

* * *

V Egyptě panoval nový král. Ten sužoval Izraelské těžkými robotami na poli, v cihelnách a při stavbách. Ale Izraelských stále přibývalo. I poručil král: „Hodte do řeky každého chlapce, který se Izraelským narodí.“

Tehda se narodil jedné matce izraelské chlapeček. Aby ho neutopili, skrývala ho matka po tři měsíce. Déle už nemohla. Vzala tedy košík, vymazala jej smolou a dala dítě do něho. Košík zanesla na kraj řeky do rákosí. Opodál nechala sestru dítěte, jménem Marii: ta měla dávat pozor, co s ním bude.

A ejhle — přišla se tam koupat dcera králova. V rákosí uviděla košík a poslala pro něj děvečku. Když otevřela košík, viděla v něm chlapečka, jak pláče. I bylo jí ho líto a řekla: „To je dítě izraelské.“ Vtom přiběhla Marie a řekla: „Chceš-li, půjdu zavolat ženu izraelskou, ta ti chlapce odchová.“ Dcera králova odpověděla: „Jdi!“

I šla dívka a přivedla svou matku. Té řekla dcera králova: „Vezmi toto dítě a vychovej mi je!“ Matka vzala dítě a vychovávala je. A když chlapec odrostl, odevzdala jej dceři králově. Ta ho přijala za syna a dala mu jméno Mojžíš.

22. Bůh povolal Mojžíše, aby vysvobodil Izraelské.

Když Mojžíš dospěl, přišel mezi bratry své izraelské. Viděl jejich trápení a zastával se jich. Král o tom uslyšel a chtěl ho zabít. Mojžíš utekl do cizí země. Tam pásł ovce čtyřicet let.

Jednoho dne byl se stádem svým daleko na poušti. Tam se mu zjevil Pán Bůh v podobě ohně. Keř tam totiž hořel — hořel, ale neshořel. Tomu se Mojžíš velice divil a řekl si: „Půjdu se podívat, cože ten keř pořád hoří.“ A šel.

Najednou slyší z hořícího keře hlas: „Mojžíši, nepřistupuj sem! Sezuň obuv se svých nohou! Svaté je místo, na kterém stojíš. Já jsem Bůh praotců tvých.“ — I sezul si Mojžíš obuv a zahalil si tvář, neboť se neosmělil patřiti na Boha. A Bůh mluvil: „Viděl jsem soužení lidu svého v Egyptě a slyšel nárek synů izraelských. Vysvobodím je z Egypta a zavedu je do země Kanaan. Ty je provedeš, a já budu s tebou.“ — Mojžíš poslechl a odešel do Egypta.

PÁN BŮH DOPOUŠTÍ,
ALE NEOPOUŠTÍ.

23. Kterak vyšli Izraelští z Egypta.

Mojžíš se vrátil do Egypta, přišel ke králi a řekl: „Vzkazuje ti Pán Bůh izraelský: propusť lid můj z této země.“ — Ale král odpověděl: „Kdo jest Pán Bůh, abych já ho musil poslechnouti? Neznám toho Boha a lidu nepropustím.“ — A ještě týž den rozkázal dozorcům, aby lidu izraelskému přidali roboty. I dopustil Pán Bůh na krále a na lid egyptský rány veliké. Ale král měl srdce zatvrzelé a nechtěl Izraelských propustit. Konečně však je přece propustil.

Bylo to čtrnáctý den prvního měsíce z jara. Na rozkaz boží poručil Mojžíš lidu, jak se mají přichystat. Každý hospodář zabil před večerem beránka bez poskvrny. Krví jeho pak učinil u dveří zvenku tři značky. Beránka upekli a jedli jej v noci s nekvašeným chlebem. Večeřeli spěšně, oděni na cestu, hůl v ruce a obuv na nohou.

O půlnoci poslal Pán Bůh anděla; ten pomínul domů, kde viděl značky krve beránkovy. Jinde zahubil všechno prvorozené — od syna králova do syna nádeníkova. Nebylo domu, v němž by neležel mrtvý. I nastal nárek veliký v celé zemi egyptské. Ještě téže noci povolal Mojžíše král a prosil ho snažně: „Vyjděte a modlete se za mne k Pánu Bohu.“ Vyšli tedy Izraelští z Egypta.

* * *

Na památku toho, jak vyšli v noci z Egypta, slavili Izraelští každoročně *svátků velikonočních*. Svátky začínali večeří, při které jedli nekvašený chléb z mouky pšeničné a beránka. — *Pro nás je Beránkem velikonočním Ježíš Kristus.*

TAK NÁS MILOVAL,
S NEBE NA ZEM SSTOUPIL,
SE OBĚTOVAL,
ABY NÁS VYKOUPILO.

24. Izraelští přešli mořem Rudým.

Králi egyptskému bylo líto, že nechal Izraelské odejít. I pustil se za nimi se svým vojskem. K večeru je dohonil. Byli ve stanech na břehu Rudého moře. Izraelští viděli, že je zle: před nimi moře, za nimi nepřítel. I báli se velmi a volali k Pánu Bohu.

Ale Mojžíš pravil: „Nebojte se! Pán Bůh bude bojovatí za vás.“ A Bůh řekl Mojžíšovi: „Vztáhni svou hůl nad moře!“ Mojžíš tak učinil. I zdvihl se horký vítr z pouště, rozehnal vody napravo i nalevo a vysušil mořské dno. Izraelští pak přešli suchou nohou.

Za svítání se pustilo egyptské vojsko za Izraelskými doprostřed moře. Ale Bůh řekl Mojžíšovi: „Vztáhni hůl svou nad moře!“ Mojžíš tak učinil. I vrátily se vody mořské na své místo a zatopily vojsko královo. — Tak vysvobodil Bůh Izraelské z moci nepřátel. I bál se lid Pána Boha a důvěřoval jemu i služebníkú jeho Mojžíšovi.

KOMU BŮH POMÁHÁ,
TEN VŠECHNO PŘEMÁHÁ.

25. Bůh živil Izraelské na poušti.

Od Rudého moře přišli Izraelští na poušť. Tam neměli co jísti. I reptali proti Mojžíšovi. „Kéž bychom byli do smrti zůstali v Egyptě! Tam jsme sedávali nad hrnci masa a najídali se chleba dosyta.“ I mluvil Pán Bůh Mojžíšovi: „Večer budete jísti maso, ráno pak se nasytíte chlebem. A poznáte, že já jsem Pán Bůh váš.“

A ejhle — večer přiletěly křepelky. Bylo jich tolik, že pokryly celý tábor. Lid si jich nachytal a připravil k jídlu. Ráno pak bylo kolem tábora na zemi plno bílých zrněk. Izraelští hleděli na ně udivení, a Mojžíš jim řekl: „To je ten chléb, který vám slíbil Pán Bůh.“ Všichni sbírali a jedli. Chutnalo to jako bílé pečivo s medem. Říkali tomu pokrmu »*mana*«.

Potom táhli Izraelští jinou pustinou. Tam nebylo pitné vody. Lid žíznil a reptal proti Mojžíšovi: „Proč jsi nás vyvedl z Egypta? Proto snad, abys umořil nás žízní?“ — Mojžíš odpověděl: „Co máte proti mně? Proč nedoufáte v Pána Boha?“ Sám pak se k němu modlil o pomoc. A Bůh řekl Mojžíšovi: „Vezmi do ruky hůl a jdi k hoře. Tam udeř holí o skálu, a vyjde z ní voda.“ Mojžíš tak učinil, i vyproudila voda ze skály.

* * *

Nám je manou pro nebe *svátost oltářní*.

CHLÉB S NEBE DAL'S, PANE, LIDU SVÉMU,
VŠECHNU LIBOCHUŤ OBSAHUJÍCÍ.

26. Bůh oznámil desatero přikázání.

Cestou do země zaslíbené přišli Izraelští k hoře Sinaj. Mojžíš vystoupil na horu. Tam řekl mu Pán Bůh: „Pověz lidu, ať se posvěti dnes a zítra. Třetího dne že sestoupí Pán Bůh před veškerým lidem na horu.“ Mojžíš vyřídil, co mu Pán Bůh uložil. A všichni se umyli, nachystali si roucho sváteční a modlili se po dva dny.

Třetího dne časně zrána začalo se blýskat a hřmět. Mračno velmi husté zakrývalo horu. Z hory vystupoval oheň a dým. A bylo slyšeti zvuky jako hlaholení trub. To se rozléhalo víc a více. Lid se třásl hrůzou. Pán Bůh pak mluvil:

„V JEDNOHO BOHA VĚŘITI BUDEŠ. — NEVEZMEŠ JMÉNA BOŽÍHO NADARMO. — POMNI, ABYS DEN SVÁTEČNÍ SVĚTIL. — CTI OTCE SVÉHO I MATKU SVOU, ABYS DLOUHO ŽIV BYL A DOBŘE TI BYLO NA ZEMI. — NEZABIJEŠ. — NESESMILNÍŠ. — NEPOKRADEŠ. — NEPROMLUVÍŠ KŘIVÉHO SVĚDECTVÍ PROTI BLIŽNÍMU SVÉMU. — NEPOŽÁDÁŠ MANŽELKY BLIŽNÍHO SVÉHO. — ANIŽ POŽÁDÁŠ STATKU JEHO!“

Všichni pod horou slyšeli hlas boží a ustupovali hrůzou. Řekli: »*Učiníme všechno, co mluvil Pán Bůh.*« Potom vystoupil Mojžíš opět na horu. Zůstal tam čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Chleba nejedl a vody nepil. Na hoře vytesal dvě kamenné desky, a Pán Bůh vepsal na ně desatero přikázání.

„CHCEŠ-LI VEJÍTÍ DO ŽIVOTA,
ZACHOVÁVEJ PŘÍKÁZÁNÍ!“

27. Advent: Přijde, přijde Vykupitel!

S pouště přišli Izraelští do země Kanaan. Tam se usadili v městech a dědinách. Nad sebou měli krále; z těch panoval nejslavněji *král David*. Sídlel v Jerusalemě. Jeho syn, král Šalomoun, tam vystavěl chrám. V chrámě konali kněží služby boží. Věřící národa izraelského neboli židovského chodívali tam slavit velké svátky.

Při službách božích vzpomínali věřící na slíbeného Vykupitele. Říkali mu *Mesiáš* neboli *Kristus*. Těšili se na něho: „Přijde, přijde Vykupitel!“ Modlívali se o něho: „Vyros, nebe, Spasitele!“ Mnoho se dozvídali o slíbeném Mesiáši od proroků.

Prorok Micheáš předpověděl o Kristu Pánu, že *se narodí v Betlemě*: „Ty Betleme v krajině judské, nejsi ty nejmenší mezi knížecími městy, neboť z tebe vyjde panovník věčný.“

Prorok Isaiáš předpověděl o Kristu Pánu, že *bude konati zázraky*: „Bůh sám přijde a spasí vás. Tehda slepým otevrou se oči a hluchým uši. Tehda chromý poskočí jako jelen a němým se rozváže jazyk.“ — O *umučení Krista Pána* předpověděl, že jako beránek vedený k zabítí neotevře svých úst. A král David předpověděl o Vykupiteli, že mu probodnou ruce i nohy, že nezůstane v hrobě a že všichni národové budou mu sloužit.

* * *

Předpovědi proroků jsou zapsány v *Písmě svatém*. Doba před Vykupitelem se jmenuje *Starý zákon*. — Jak lidé čekali na Vykupitele, si připomínáme v *adventě*.

33. Jak se říkalo Vykupiteli ve Starém zákoně? — *Ve Starém zákoně se říkalo Vykupiteli Mesiáš neboli Kristus*. — Jméno Kristus znamená: *Posvěcený král*.

RORÁTE!
VYROS, NEBE, SPASITELE!

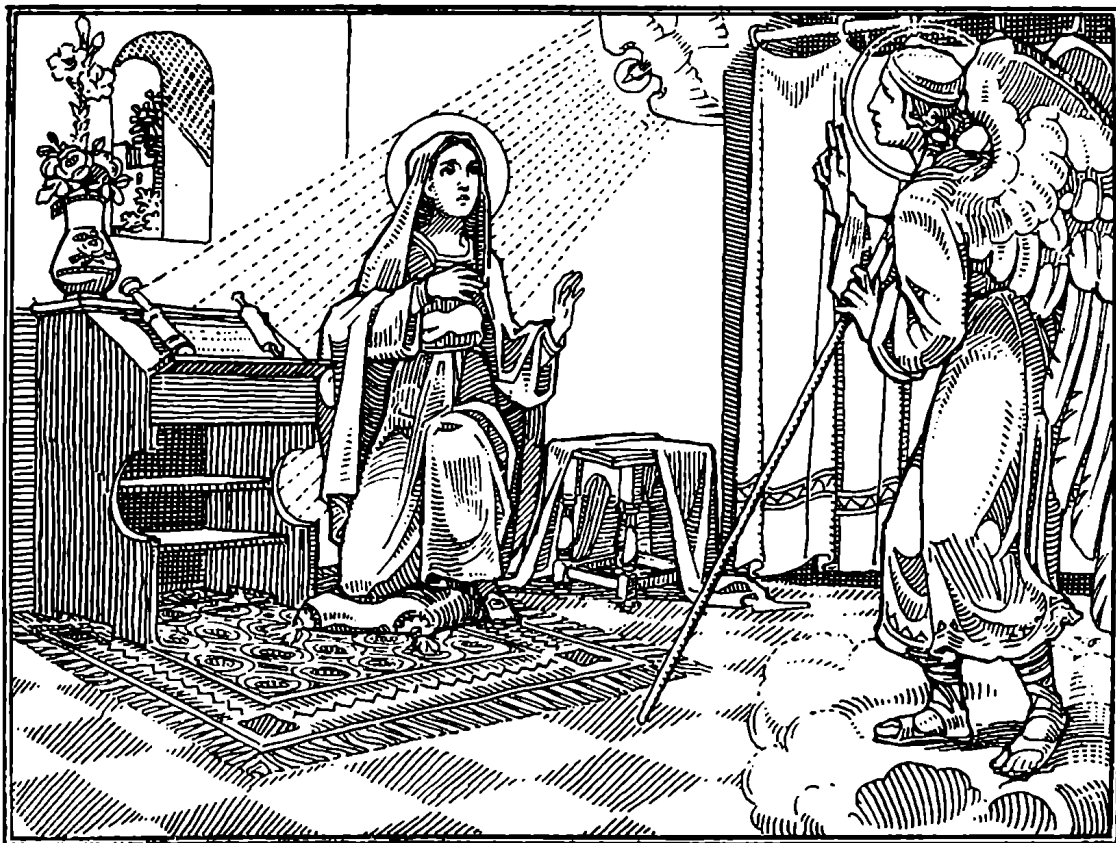
NOVÝ ZÁKON.

28. Anděl Páně zvěstoval Vykupitele.

Vykupitelem uvolil se býti jednorozený Syn boží. Proto se chtěl státí člověkem. Za matku si zvolil Pannu Marii. Proto byla uchráněna hříchu dědičného, přišla tedy svatá na svět. Tak svatá zůstala po celý život. Pocházela z rodu krále Davída. Bydlela v Nazaretě. Zasnoubena byla svatému Josefu, tesaři. — Země židovská patřila tehda římskému císaři. Místo něho tam panoval král Herodes.

* * *

Za onoho času poslal Bůh anděla Gabriele do Nazareta k Panně Marii. Anděl k ní vešel a pozdravil: *»Zdrávas, Mařia, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami!«*

Když to slyšela Maria, užasla a přemýšlela, jaké to pozdravení. I zvěstoval jí anděl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Ejhle — *budeš mít syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude to Syn Nejvyššího.*“

I tázala se Maria: „Kterak se to stane?“ Anděl odpověděl: „Duch svatý sestoupí a zastíní tě. Proto i tvé dítě svaté bude sloužit Synem božím. A také Alžběta, příbuzná tvoje, bude mít syna ve stáří svém. Neboť u Boha nic není nemožno.“ I řekla Maria: »*Ejhle — dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.*« Tak Syn boží začal být člověkem. Anděl pak zmizel.

ANDĚL PÁNĚ ZVĚSTOVAL PANNĚ MARIÍ,
A ONA POČALA Z DUCHA SVATÉHO.

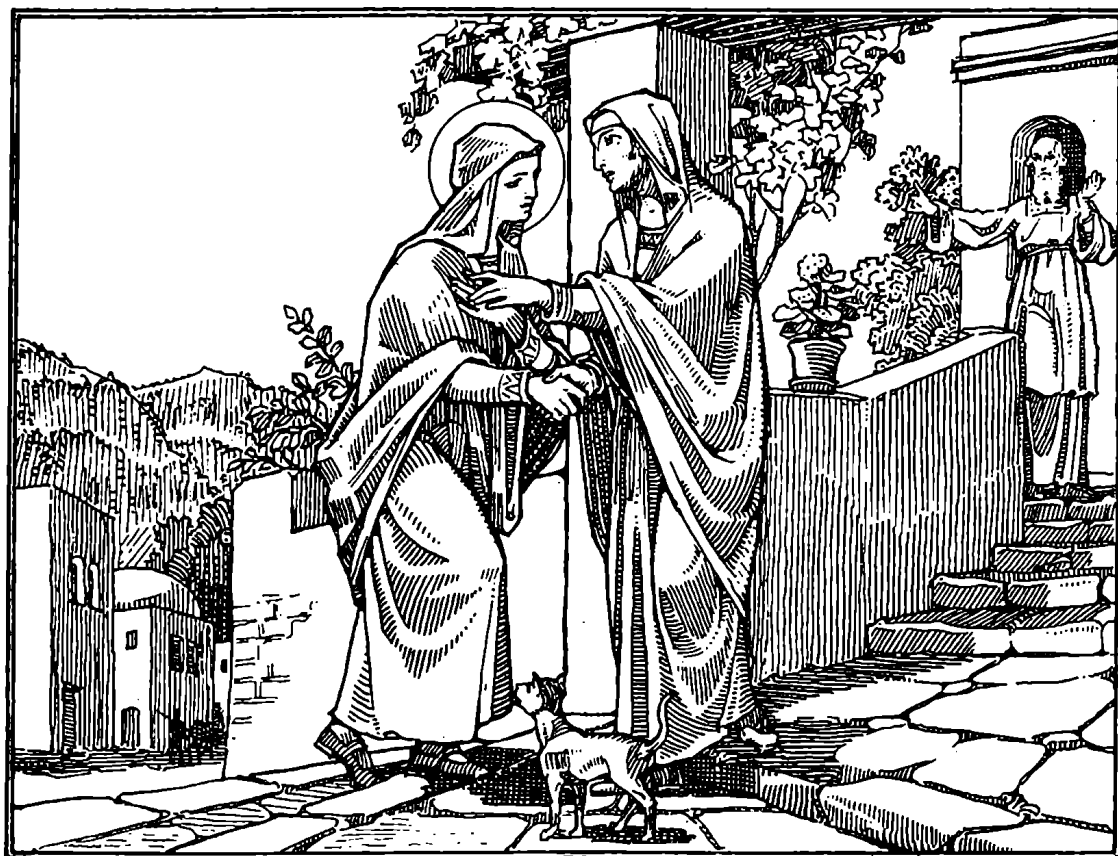
* * *

I ŘEKLA MARIA: „EJHLE — DÍVKA PÁNĚ,
STANIŽ MI SE PODLE SLOVA TVÉHO!“

* * *

A SLOVO TĚLEM UČINĚNO JEST
A PŘEBÝVALO MEZI NÁMI.

29. Panna Maria navštívila Alžbětu.

Panna Maria měla příbuznou, ta se jmenovala Alžběta. Byla manželkou kněze Zachariáše. Bydlela daleko od Nazareta v horách Judských.

* * *

Po zvěstování andělském spěchala Panna Maria na hory navštívit Alžbětu. I vešla do domu a pozdravila ji. Jak Alžběta to pozdravení uslyšela, osvítil ji Duch svatý, (že Panna Maria jest matkou Syna božího). I přivítala Marii a zvolala radostně: *»Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého! A jak to, že ke mně přichází matka Pána mého?«*

U Alžběty zůstala Panna Maria asi tři měsíce. Tehda se Alžbětě narodil syn, dali mu jméno Jan. Potom se Maria vrátila do Nazareta. Bydlela tam se svatým Josefem.

* * *

ZDRÁVAS MARIA, MILOSTI PLNÁ,
PÁN S TEBOU — POŽEHNANÁ TY MEZI ŽENAMI
A POŽEHNANÝ PLOD ŽIVOTA TVÉHO, JEŽÍŠ.
SVATÁ MARIA, MATKO BOŽÍ,
PROS ZA NÁS HŘÍŠNÉ NYNÍ
I V HODINU SMRTI NAŠÍ. AMEN.

30. Narodil se Kristus Pán.

Za onoho času vyšlo nařízení od římského císaře, že všichni jeho poddaní se mají sčítat. I šel každý k zápisu do svého města. Maria a Josef byli z rodu krále Davida. Proto šli k zápisu do jeho města Betlema. Když tam došli, nebylo místa pro ně ani v hospodě. I ubytovali se za městem ve chlévě. Tam se v noci narodil Spasitel Kristus Pán. Maria jej ovínila plénkami a položila do jeslí.

Nedaleko byli venku pastýři; hlídali v noci své stádo. A ejhle — anděl Páně stanul před nimi a světlo boží ozářilo je. I báli se velmi. Ale anděl jim řekl: *„Nebojte se, neboť ejhle — zvěstuji vám radost velikou. Narodil se vám dnes Spasitel Kristus Pán v městě Davidově. A toto vám bude znamením: naleznete nemluvně ovínuté plénkami a položené v jeslích.“* A hned přibýlo k andělu mnoho duchů nebeských. Ti zpívali: *»Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.«*

Potom andělé zmizeli. Pastýři pak si řekli vespolek: „Pojďme do Betlema se podívat, co nám Pán zvěstoval.“ I šli spěšně a našli Marii a Josefa i nemluvně položené v jeslích. I vyprávěli, co jim anděl o něm pověděl. Všichni se tomu divili. Pastýři pak velebili Boha za všechno, co té noci viděli a slyšeli. — Osmého dne poté dostalo dítě jméno *Ježíš*.

34. Co znamená jméno »Ježíš«? — Jméno »Ježíš« znamená *Vykupitel anebo Spasitel*.

35. Kdo jest Ježíš Kristus? — *Ježíš Kristus jest jednorozený Syn Boha Otce. — Modlíme se: »Věřím i v Jezu Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho — jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny.« — Panna Maria je matka boží neboli rodička boží.*

CO KDYS OD PROROKŮ SLAVNĚ ZVĚSTOVÁNO,
VE MĚSTEČKU JUDSKÉM UŽ JEST VYKONÁNO:
PORODILA PANNA BOHEM POŽEHNANÁ
SVĚTA SPASITELE, BOHA V LIDSKÉM TĚLE.

31. Vánoční vzpomínky.

Kristus Pán se narodil v noci. Byla to *svatá noc*. Na památku se slaví *vánoce*. Jsou to nejradostnější svátky v roce.

* * *

Celý advent — hned po svatém Mikuláši — bylo venku zima, na vodách led a na zemi sníh. Děti si doma stavěly *betlem*. Časně ráno — ještě za tmy — chodívaly s rodiči do kostela na roráty. Všichni radostně zpívali: „Přijde, přijde Vykupitel!“ Těšili se na Ježíška. Tak se přiblížily vánoce.

Na Štědrý den řekla matka dětem: „Já s tatínkem dnes nebudeme obědvat; je veliký půst. Nechtěly byste také aspoň trochu se postit?“ Děti ochotně přisvědčily a nejedly od snídani téměř nic.

Teprv až večer zasedla celá rodina k sváteční večeři.

Ve světnici stál vánoční stromek, pěkně osvětlený. Pod stromkem betlem, v něm postavy svaté Rodiny a pastýřů s ovcí. A ještě cosi tam bylo pod stromkem... Hoj — ty Štědrý večere, tajemný ty svátek, cože komu dobrého neseš na památku? Radostně zpívali všichni: „Narodil se Kristus Pán, veselme se!“

Ve slavný den Božího narození byli všichni vzhůru, sotvaže v noci zazněly zvony. Pospíchali do kostela, jako kdysi pastýři do Betlema. V kostele bylo plno světla. Na kůře hráli a zpívali vánoční koledy. Děti se dívaly nejprve na betlem, potom při mši svaté hleděly k oltáři. Při pozdvihování klaněli se všichni Kristu Pánu, přítomnému ve svátosti oltářní.

BRATŘI A SESTRÍČKY, POJĎME PŘED JESLIČKY,
POJĎME JIŽ, POJĎME JIŽ!
V JESLÍCH DŘÍMÁ HOŠÍČEK,
JMENUJE SE JEŽÍŠEK.
CHLAPEČKU SVATÝ, VÍTEJ NÁM,
POSLAL TĚ NA SVĚT PÁN BŮH SÁM.

32. Mudrci od východu.

Když se Pán Ježíš narodil, přijeli do Jerusalema mudrci od východu. Tázali se: „Kde je ten novorozený král židovský? Viděli jsme hvězdu jeho na východě a přijeli jsme klanět se jemu.“

Když to zvěděl král Herodes, ulekl se. I svolal velekněze a tázal se jich, kde se má narodit slíbený Mesiáš. Oni mu řekli: „V Betlemě — tak je to zapsáno v Písmě svatém.“ I poslal Herodes mudrce do Betlema a řekl: „Jděte a ptejte se pilně po dítěti. Najdete-li je, přijďte mi povědět. Já se mu také půjdu klanět.“

Mudrci vyslechli krále a odjeli. A ejhle — hvězda, která jim dříve svítila na východě, vysvítla jim opět. A šla před nimi, až stanula nad místem, kde bylo dítě. I vešli do domu a našli dítě s Marií, matkou jeho. I padli na zem a klaněli se mu. Potom otevřeli své poklady a obětovali mu dary: zlato, kadídlo a myrhu. — Ve snách dostali od Boha napomenutí, aby se už nevraceli k Herodovi. I vrátili se do vlasti své jinou cestou.

Mudrci se klaněli novorozenému Vykupiteli. Týž Kristus Pán je přítomen i v našem kostele ve svátosti oltářní. *Pojďte, klaněme se jemu!*

JAK MUDRCI V DÁVNÝ ČAS
 KLANÍM SE TI, JEZU ZAS.
 VZÁCNÝCH NEMÁM POKLADŮ,
 SRDCE DÁM TI V NÁHRADU.
 NADE VŠE TĚ MILUJI,
 MODLÍVAT SE SLIBUJI,
 VROUCNĚ HŘÍCHŮ LITUJI.

33. Jak Simeon uviděl Spasitele.

Když bylo Pánu Ježíši čtyřicet dní, zanesli jej Maria a Josef do Jerusalema. Tam ve chrámě představili dítě Pánu Bohu. Při tom obětovali dvě holoubátka.

Tehda žil v Jerusalemě stařeček, jmenoval se Simeon. Byl bohabojný a čekal toužebně Mesiáše. Měl zjeveno od Ducha svatého, že neumře, dokud neuvidí Krista Pána. Z božího vnuknutí přišel do chrámu, když tam přinesli

dítě Ježíše. I vzal též on dítě na lokty své, děkoval Bohu a řekl: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji, neboť viděly mé oči Spasitele, *světlo k osvícení národů.*“

Byla tam i zbožná vdova, jmenovala se Anna. Sloužila Bohu postem i modlitbou ve dne v noci. I ta přišla v onu hodinu do chrámu a velebila Pána Boha. Potom vyprávěla o Spasiteli všem, kteří ho čekali.

* * *

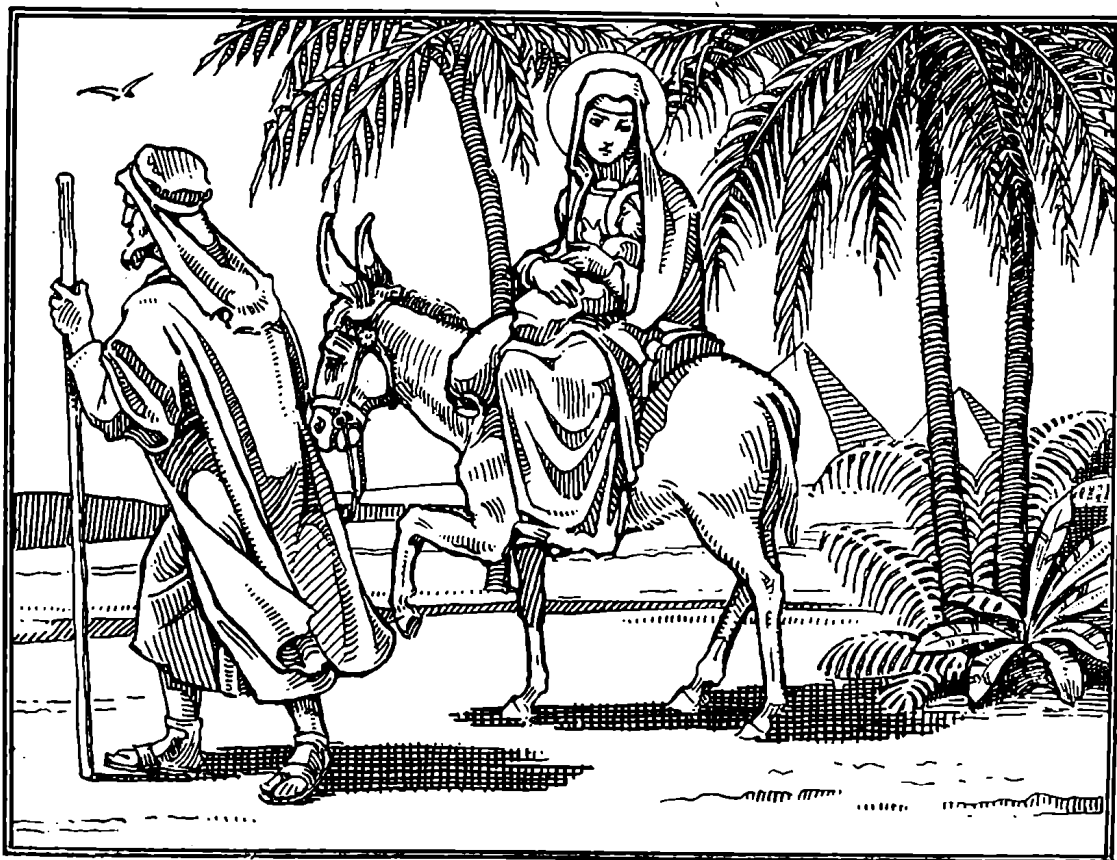
Simeon řekl o Pánu Ježíši, že bude svítit národům. Na památku toho se světlí voskové svíce; říká se jim „hromnice“. *Svěcená hromnice představuje Pána Ježíše.* — *Simeon věřil*, co předpověděli proroci o Vykupiteli. Simeon *doufal*, že před smrtí uvidí Vykupitele. Simeon *miloval* Krista Ježíše nade všecko.

JEŽÍŠI — V TEBE VĚŘÍM.

JEŽÍŠI — V TEBE DOUFÁM.

JEŽÍŠI — TEBE NADE VŠECKO MILUJI.

34. Král Herodes a dítě Ježíš.

Anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta. Tam

pobuď, až tí zase povím. Neboť Herodes bude dítě hledati, aby je zabil.“ — Josef vstal, vzal dítě i matku jeho a ještě v noci odešel do Egypta.

Herodes viděl, že marně čeká na mudrce. I rozhněval se velice a dal usmrtiti v Betlemě a v okolí všechny chlapce do dvou let. I bylo tam mnoho pláče a kvílení.

Když pak umřel Herodes, ukázal se anděl Páně ve snách Josefovi a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a vrať se do země izraelské!“ I vstal Josef, vzal dítě i matku jeho a vrátil se do země izraelské. Tam se *svatá Rodina* usadila v Nazaretě.

VŠECHNA SVATÁ NEVINÁTKA,
ORODUJTE ZA NÁS!

35. Mládeneček Ježíš mezi učiteli.

Rodiče Páně chodívali každý rok do Jerusalema na slavnost velikonoční. S nimi putoval Pán Ježíš, když mu bylo dvanáct let. Po slavnosti zůstal v Jerusalemě, a oni to nepozorovali; mysleli, že jde v jiné družině. Tak ušli den cesty. K večeru hledali ho mezi příbuznými.

Když ho nenašli, vrátili se do Jerusalema. Třetího dne našli ho v chrámě, jak sedí mezi učiteli, poslouchá je a jich se otazuje. Všichni žasli nad tím, jak rozumně odpovídá.

I řekla k němu matka jeho: „Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle — otec tvůj a já s bolestí jsme tě hledali.“ Ježíš odpověděl: „Proč jste mne hledali? Nevěděli jste, že *musím býti tam, kde chce Otec můj?*“

Potom se s nimi vrátil do Nazareta a byl jim poddán. Pomáhal svému pěstounu Josefovi v řemesle a po jeho smrti sám pracoval jako tesař. V Nazaretě žil do třiceti let.

* * *

36. Kdo byl pěstounem Pána Ježíše? — *Pěstounem Pána Ježíše byl svatý Josef.*

JEŽÍŠI, VZORE NÁŠ,
SMILUJ SE NAD NÁMI!

36. Pán Ježíš u Jana Křtitele.

Jan, syn Zachariášův, žil hned od mladu na poušti. Měl roucho ze srstí velbloudí. Jídal kobylinky a med lesní. Vína a nic opojného nepil. Bůh mu oznámil, že Vykupitel už je blízko. I chodil Jan po krajině u Jordánu a kázal: »*Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské!*« Zdaleka široka přicházeli k Janovi lidé. Poslouchali jeho kázání, dávali se od něho křtít a vyznávali své hříchy.

Za onoho času přišel k Janovi Pán Ježíš z Nazareta. Bylo mu tehdy asi 30 let. Chtěl sestoupiti do vody, aby se dal pokřtít. Ale Jan — osvěcen Duchem svatým — poznal, že je to slíbený Vykupitel. Proto mu bránil sestoupit a řekl: „Já bych měl býti pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Ale Ježíš odpověděl: „Nebraň mi! Pán Bůh to chce.“ I nechal ho Jan vejíti do vody a pokřtil ho.

Ihned potom vyšel Ježíš z vody a modlil se. A ejhle — otevřelo se nebe a Duch svatý sestoupil v podobě holubičky a s nebe zazněl hlas: »*Tento je Syn můj milý, v něm se mi zalíbilo!*« Potom šel Ježíš na poušť se modlit a postit. Byl tam čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

37. Pojďme za Ním!

(O době svatopostní.)

Pán Ježíš na poušti nic nejedl. Měl žízeň, ale nešel se napít. Chladno snášel trpělivě. Byl tam o samotě, s nikým nemluvil a bylo ho teskno. Málo spal a vroucně se modlil. Tak byl na poušti čtyřicet dní a čtyřicet nocí: *činil pokání za naše hříchy.*

To pokání Páně si připomínáme v době svatopostní. První den doby svatopostní se jmenuje »*popeleční středa*«. Toho dne světí kněz v kostele popel, sype jej věřícím na čelo a říká při tom: „Pamatuj, člověče, že prach jsi a v prach se vrátíš.“ To znamená: pamatuj, že musíš umřít, a čin zavčas pokání!

Co já si uložím za pokání? — Král Přemysl Otakar II. v době svatopostní vstával tajně nočním časem, chodíval do kostela sám s jediným sluhou, klečival na kamenné zemi, vzpomínal na umučení Páně a lítoval hříchů tak vroucně, že kamení bývalo mokré od jeho slzí. — Malý věřící, může-li, zajde sobě i ve všední den do kostela a v neděli na křížovou cestu, všelico si dobrovolně odepře, modlí se víc než jindy a připravuje se k svaté zpovědi.

CO CHCEŠ, PANE, ABYCH UČINIL?
„SYNU, DEJ MI SRDCE SVÉ!“

38. Pán Ježíš proměnil vodu ve víno.

Když Pán Ježíš začal učit, přidali se k němu učedníci. Brzy potom byla svatba v Kaně Galilejské. Na svatbě byla matka Ježíšova. Také Pán Ježíš byl pozván s učedníky svými. Při hostině pochybělo víno. I řekla Maria Ježíšovi: „Nemají vína.“ Ježíš odpověděl: „Ještě nepřišla moje hodina.“ I řekla Maria služebným: „Cokoli vám řekne, učiňte!“

Stálo tam šest kamenných džbánů. Ježíš řekl služebným. „Naplňte džbány vodou!“ I naplnili je vrchovatě. Potom řekl Ježíš: „Nyní naberte a zanešte správci svatby.“

Správce okusil a divil se, jak dobré víno je to. Zavolal tedy ženicha a řekl mu: „Každý dává na stůl nejprve dobré víno a potom teprv méně dobré. Ty však zachoval jsi dobré víno až dosavad.“ — Tak vykonal Ježíš první zázrak a zjevil tím, jak je mocný. I uvěřili učedníci, že on jest opravdu slíbený Mesiáš.

ORODUJ ZA NÁS, SVATÁ BOŽÍ RODIČKO,
ABYCHOM HODNI BYLI ZASLÍBENÍ KRISTOVÝCH.

39. O setníkovi v Kafarnaum.

V Kafarnaum žil římský setník. Měl služebníka, jehož si velice vážil. Ten byl nemocen a již blízko smrti. I přistoupil setník k Pánu Ježíši a prosil: „Pane, doma mi leží služebný chlapec a trápí se velice.“

Ježíš mu řekl: „Já přijdu a uzdravím ho.“ Ale setník odpověděl: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdraven bude služebník můj.“

Ježíš to slyšel a podívil se. I řekl zástupu: „Víry tak veliké jsem nenalezl ani v lidu izraelském.“ Potom řekl setníkovi: „Jdi, a jak jsi uvěřil, staň se tobě.“ A v tu chvíli služebník ozdravěl.

* * *

Ve svatém přijímání chce mi do srdce přijít Kristus Ježíš — Pán můj a Bůh můj. Jsem té návštěvy hoden?

PANE, NEJSEM HODEN,
ABYS VEŠEL POD STŘECHU MOU,
ALE TOLIKO RCI SLOVEM,
A UZDRAVENA BUDE DUŠE MÁ.

40. Mládenec naïmský.

Pán Ježíš ubíral se do města Naïmu. S ním šli učedníci a mnoho lidu. Když přicházeli k bráně města, ejhle — vynášeli mrtvého. Byl to jediný syn matky své, a ta byla vdova. Šla za márami a plakala. A mnoho lidu z města šlo s ní.

Když Pán uviděl matku, bylo mu jí líto. I řekl jí: „Neplač!“ A přistoupil a dotekl se már. Nosiči stanuli. I řekl Ježíš: „Mládenče, tobě pravím — vstaň!“ I posadil se mládenec a počal mluvit. Ježíš dal jej matce jeho.

Všechny přítomné obešla hrůza. Velebili Boha a pravili: „Prorok veliký povstal mezi námi. Bůh navštívil svůj lid.“ A vyprávělo se o tom zázraku po širém okolí.

„PŘICHÁZÍ HODINA, KDY VŠICHNI MRTVÍ
USLYŠÍ HLAS SYNA BOŽÍHO,
A JAK USLYŠÍ — OŽIVNOU.“
VĚŘÍM VE VZKŘÍŠENÍ TĚLA.

41. Pán Ježíš odpustil hříchy Marii Magdaleně.

Vznešený muž, jménem Šimon, pozval Pána Ježíše, aby u něho pojedl. I vešel Ježíš do domu a zaujal místo za stolem. A ejhle — přišla tam žena hříšnice. Přiklekla Ježíšovi k nohám a rozplakala se tak, že jí slzy kanuly na nohy Páně. I utírala mu nohy svými vlasy, líbala je a mazala vonným nardem.

Šimon to viděl a pravil sám u sebe: „Kdyby tento byl prorok, věděl by, že ta žena je hříšnice.“ Ale Ježíš mu řekl: „Šimone, vidíš tuto ženu? Vešel jsem k tobě do domu, a ty jsi mi vody na nohy nepodal, ona však mi nohy umyla slzami. Proto se jí odpouští hříchů mnoho.“

Potom se Ježíš obrátil k ženě a řekl jí: „Odpouštějí se ti hříchy — jdi v pokoj!“ I divili se hosté a řekli sami u sebe: „Kdo je tento, že i hříchy odpouští?“

NAD TÍM SE BŮH SMILUJE,
KDO HŘÍCHŮ SVÝCH LITUJE.
JEŽÍŠI, PASTÝŘI DOBRÝ,
SMILUJ SE NADE MNOU!

42. Pán Ježíš utišil bouři na moři.

Jednoho dne vyšel Pán Ježíš k jezeru Genezaretskému. Sešlo se tam k němu mnoho lidu. Ježíš vstoupil na loďku, posadil se a učil. Lidé pak stáli na břehu a poslouchali.

K večeru řekl Ježíš učedníkům: „Přeplavme se přes moře.“ I odrazili. A jiné lodí je provázely. Když pak jeli po moři, Pán usnul. A ejhle — strhla se veliká bouře větrná, takže se voda hrnula do lodí. Byli v nebezpečí, že zahynou. A on spal v zadu lodí na podušce.

Učedníci se báli velice. I vzbudili jej a prosili: „Pane, zachraň nás — hyneme!“ Ježíš jim pravil: „Co se bojíte, vy malověrní?“ Potom vstal a poručil větru i moři: „Ticho buď — upokoj se!“ A hned ustal vítr a bylo ticho veliké. — I divili se učedníci, jakož i lidé z lodí ostatních. Říkali: „Kdo je tento, že ho i vítr a moře poslouchají?“

KDO JE TENTO?

JEŽÍŠ KRISTUS JEST JEDNOROZENÝ SYN BOHA OTCE,
JEST BŮH A SPOLU ČLOVĚK.

43. Pán Ježíš vzkřísil dceru Jairovu.

Za onoho času mluvil Pán Ježíš v Kafarnaum k zástupu. A ejhle — přistoupil k němu představený sbornice, jmenoval se Jair. Měl jedinou dcerku, bylo jí asi dvanácte let. Ta umírala. I padl Ježíšovi k nohám a prosil ho snažně: „Pane, dcera mí skonává. Pojď a vztáhni ruku nad ní, aby zůstala živa i ozdravěla.“

I vstal Ježíš a šel s Jairem. Učedníci a veliký zástup lidu šli s ním. Cestou přišel Jairovi naproti posel a řekl mu: „Nenamáhej místra, tvá dcera právě skonala.“ Jair se zhrozil. Ale Ježíš mu řekl: „Neboj se a jen důvěřuj, ona zas ožije.“

I přišli do domu Jairova. Tam bylo plno a hlučno. Jedni plakali a naříkali, druzí hráli smuteční písně. Ježíš jim řekl: „Co hlučíte a pláčete! Dívka neumřela, ona spí.“ I smálí se mu; věděli, že umřela. Ježíš pak vešel tam, kde ležela mrtvá. Vzal jí za ruku a zavolal: „Dívko, tobě pravím, vstaň!“ I vrátil se duch její, a vstala hned a chodila.

KÉŽ MNE TAKÉ KRISTUS SUDÍ,
K VĚČNÉ KDYSI SLÁVĚ VZBUDÍ!

44. Pán Ježíš rozmnožil chleby.

Bylo na jaře, krátce před svátky velikonočními. Pán Ježíš kázal v neobydlené krajině. Mnoho lidí ho tam poslouchalo. K večeru řekli mu učedníci: „Rozpusť zástupy, ať si jdou nakoupit pokrmů.“ Ježíš odpověděl: „Jděte se podívat, kolik je jídla mezi lidem.“ Oni šli. Když se vrátili, pravil Ondřej: „Je tu chlapec, má pět chlebů ječmenných a dvě ryby. Ale což je to pro tolik lidí!“

I řekl Ježíš: „Přineste mi to! Lidu pak řekněte, ať se posadí.“ I posedali si všichni na zelený trávník. Mimo ženy a děti bylo tam na pět tisíc mužů. A Ježíš vzal pět chlebů i dvě ryby, pohleděl k nebi a požehnal jídlo. Potom lámal a podával učedníkům, učedníci pak předkládali zástupům. Všichni dostali, kolik čeho chtěli.

Když se nasýtí, řekl Ježíš učedníkům: „*Seberte pozůstalé drobtý, ať se nezkazí!*“ I posbírali drobtý. Bylo jich dvanácte plných košů. Lidé viděli ten div a říkali: „Tento je jistotně prorok, který má přijíti na svět.“

* * *

Na druhý den potom mluvil Pán Ježíš v Kafarnaum o svátosti oltářní:

„JÁ JSEM CHLÉB ŽIVÝ,
KTERÝ S NEBE SESTOUPIL.
BUDE-LI KDO JÍSTI Z CHLEBA TOHO,
ŽIV BUDE NA VĚKY.“

45. Pán Ježíš — přítel dětí.

Jednoho dne přišli k Pánu Ježíši s malými dětmi, aby na ně ruce vzkládal a modlil se nad nimi. Ale učedníci jich nechtěli k němu pustit. I rozmrzel se nad tím Ježíš a pravil: „*Nechte malíčky přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království nebeské.*“ Potom bral děti do náručí, vzkládal ruce na ně a žehnal jim.

* * *

Týž Kristus Pán sídlí na oltáři ve svatostánku. Tamodtud mě k sobě volá — slyší, jak se modlím — a chce mi požehnat.

ŽEHNEJ NYNÍ, DRAHÝ KRISTE, ZE SVÉHO MI STANU,
 DEJ, AŽ OHNĚM LÁSKY ČISTÉ K TOBĚ STÁLE PLANU.
 PO VEZDEJŠÍ NEBEZPEČNÉ POUTI
 RAČ MĚ, JEZU NEJMILEJŠÍ, K SOBĚ PŘIVINOUTI.

46. O milosrdném Samaritánu

vyprávěl Pán Ježíš:

Jeden člověk šel z Jerusalema do Jericha. Cestou přepadli ho loupežníci. Ti jej oloupili a zranili. Potom nechali ho ležet polomrtvého a odešli.

I přihodilo se, že tou cestou šel jeden kněz. Ten ho viděl a pomínul. Podobně přišel k tomu místu i levita. I ten ho viděl a pomínul.

Potom se ubíral tou cestou jeden Samaritán. Ten raněného viděl, a bylo mu ho srdečně líto. I přistoupil, nalil mu na rány oleje a vína a ovázal mu je. Potom jej posadil na svého mezka, zavezl do hospody a tam o něho

pečoval. Na druhý den vyňal dva peníze, dal je hospodáři a řekl: „Pečuj o něho! A co snad více naň vydáš, nahradím ti, až se budu vracet.“

Raněný byl Žid — nepřítel Samaritánův. A Samaritán se ho přece ujal. Myslil si: Je to nepřítel, ale přece můj bližní. — *Jdi a číň podobně i ty!*

* * *

37. Kdo je můj bližní? — *Můj bližní je každý člověk — přítel i nepřítel.*

„BLAHOSLAVENI MILOSRDNÍ,
NEBOŤ ONI MILOSRDENSTVÍ DOJDOU.“

47. „Otče náš“ — modlitba Páně.

Pán Ježíš modlíval se každodenně. Rád rozmlouval s Otcem nebeským za nočního ticha leckde o samotě. Nejednou se modlil na některé hoře. Z Jerusalema cho-
díval se modlit na horu Olívovou. Tam se někdy modlil po celou noc.

Jednoho dne se modlil Ježíš vroucně a dlouho. Když se domodlil, řekl mu jeden z učedníků: „Pane, nauč se nás modliti!“ A on jim pravil: „Modlívejte se takto:

OTČE NÁŠ, JENŽ JSI NA NEBESÍCH — POSVĚŤ SE JMÉNO TVÉ. PŘIJĚ KRÁLOVSTVÍ TVÉ. — BUĎ VŮLE TVÁ JAKO V NEBI TAK I NA ZEMI. — CHLÉB NÁŠ VEZDEJŠÍ DEJ NÁM DNES. — A ODPUSŤ NÁM NAŠE VINY, JAKOŽ I MY ODPOUŠTÍME NAŠIM VINNÍKŮM. — A NE-
 UVOĎ NÁS V POKUŠENÍ. — ALE ZBAV NÁS ODE ZLÉHO. — AMEN.“

* * *

»*Otče náš!*« říkáme Pánu Bohu, protože o všechny lidi otcovsky pečuje. — *Jméno boží* světíme, když jsme uctíví k Pánu Bohu. — *Království boží* je v nebi: tam se dostane, kdo Pánu Bohu věrně slouží. — *Vůle boží* je to, co Pán Bůh chce; co chce ode mne? — *Chléb vezdejší* je pokrm a nápoj, světlo a teplo. Chlebem pro nebe je slovo boží a svátost oltářní. — *Naše viny* jsou hříchy, naším vinníkem je, kdo nám ublížil. — *Pokušení* je svádění ke hříchu; ke hříchu svádí nás tělo, svět a ďábel. — *Zlo* je bolest, hanba, zármutek. Největší zlo je hřích a věčné zavržení. — *Amen* znamená: ať se stane, oč prosíme!

„PROSTE, A BUDE VÁM DÁNO.
HLEDEJTE, A NALEZNETE.
TLUCTE, A BUDE VÁM OTEVŘENO.“

48. O bohatci a Lazarovi

vyprávěl Pán Ježíš:

Byl jeden člověk bohatý. Ten se odíval nádherně a hodoval každý den skvěle. A byl jeden žebrák, jmenoval se Lazar. Ten ležel u vrat bohatcových plný vředů. Byl by se rád najedl drobtů, které padaly se stolu bohatcova, ale nikdo mu jich nedával. A psi přibíhalí a lízali vředy jeho.

I stalo se, že umřel žebrák a zanesen byl od andělů do ráje k Abrahamovi. Leč umřel i bohatec a byl pohřben v pekle. V mukách pozdvihl oči své a viděl vysoko nad sebou Abrahama a blízko něho Lazara. I zvolal: „Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou! Pošli Lazara, ať si omočí konec prstu ve vodě a ochladí mi jazyk, neboť se mučím v tomto plameni.“

Ale Abraham odpověděl: „Rozpomeň se, synu, že jsi dostal dobré věci své za živa a podobně Lazar věci zlé. Nyní on se tu těší, a ty se tam mučíš. A mimo to jest mezi námi a vámi veliká propast. Odsud nikdo nemůže k vám, ani od vás nikdo sem.“

„BLAHOSLAVENI CHUDOBNÍ,
NEBOŤ JEJICH JE KRÁLOVSTVÍ NEBESKÉ.“
„BŮH JE SOUDCE SPRAVEDLIVÝ,
ODPLATÍ KAŽDÉMU PODLE SKUTKŮ JEHO.“

49. O rouchu svatebním

vyprávěl Pán Ježíš podobenství:

Král vystrojil svatbu synu svému. Na svatbu pozval mnohé. Každému z pozvaných poslal darem svatební roucho. I sešli se hosté na svatbu.

Než hostina začala, přišel se král na hosty podívat. A spatřil tam člověka neoděného rouchem svatebním. I řekl mu: „Příteli, kterak jsi vešel sem? Vždyť nemáš roucha svatebního!“ On zůstal jako němý. Neměl čím se vymluvit.

I řekl král služebníkům: „Svažte mu ruce i nohy a hodte ho do tmy ven. Tam bude pláč a skřípění zubů.“

* * *

38. Co je svatebním rouchem pro nebe? — *Svatebním rouchem pro nebe je milost posvěcující.* — Posvěcující milost jsem dostal na křtu svatém. Lehkým hříchem se posvěcující milost poskvvrňuje.

39. Čím se pozbývá milosti posvěcující? — *Milosti posvěcující se pozbývá těžkým hříchem.*

BLAZE DUŠI, DOKUD TUŠÍ,
ŽE V NÍ MILOST BOŽÍ DLÍ!
POMOZ MI, BOŽE MŮJ,
ABYCH SI ZACHOVAL ROUCHO SVATOSTI!

50. O marnotratném synu

vyprávěl Pán Ježíš:

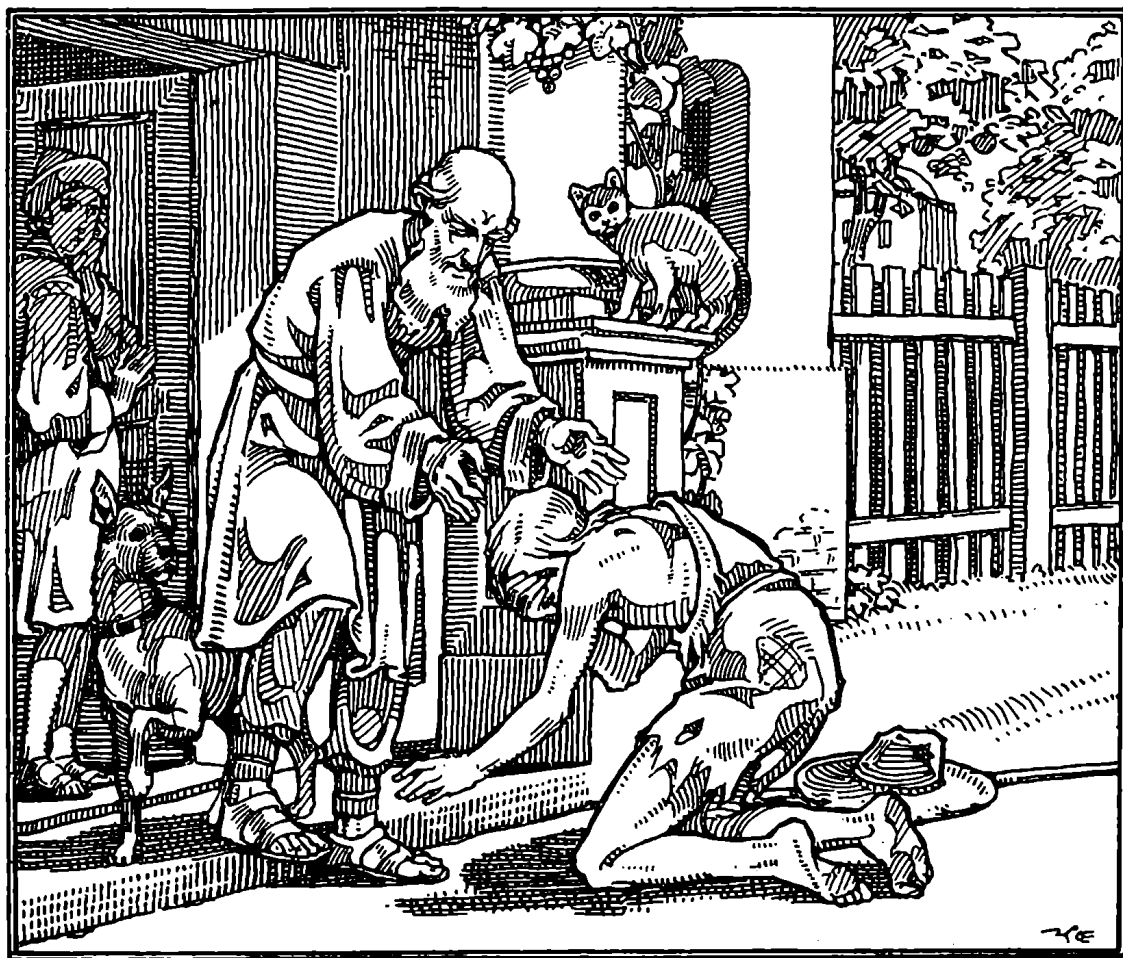
Jeden člověk měl dva syny. Mladší z nich řekl otci: „Otče, vydej mi můj podíl ze statku.“ I rozdělil jim otec statek. Za nedlouho sebral se mladší syn a odešel do daleké krajiny. Tam žil prostopášně a promarnil statek svůj. Když tak utratil všechno, nastal v té krajině veliký hlad. Též on počal trpět nouzí. I šel se přizivit u jednoho měšťana. Ten ho poslal do svého dvora pásti vepře. Tam by se byl rád dosyta najedl mláta, kterým krmili vepře, ale nikdo mu ho nedával.

I šel sám do sebe a řekl si: „Kolik nádeníků v domě otce mého má chleba dosyta, a já zde hynu hladem. Vstanu a půjdu k otci svému a řeknu jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou. Již nejsem hoden slouiti synem tvým. Učiň mě aspoň svým nádeníkem!“ I vstal a šel k otci svému.

Když byl ještě opodál, spatřil jej otec, a bylo mu ho líto. Běžel synovi naproti, padl mu kolem krku a zulíbal ho. I řekl mu syn: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou. Již nejsem hoden slouiti synem tvým.“

Ale otec řekl služebným: „Rychle přineste roucho nejlepší a oblecte ho! A dejte mu prsten na ruku a obuv na nohy! A tučné tele vezměte a zabijte! Budeme jísti a

se veselí. Neboť tento syn můj byl mrtev, a zase ožil, byl ztracen, a jest nalezen.“ I počali hodovati.

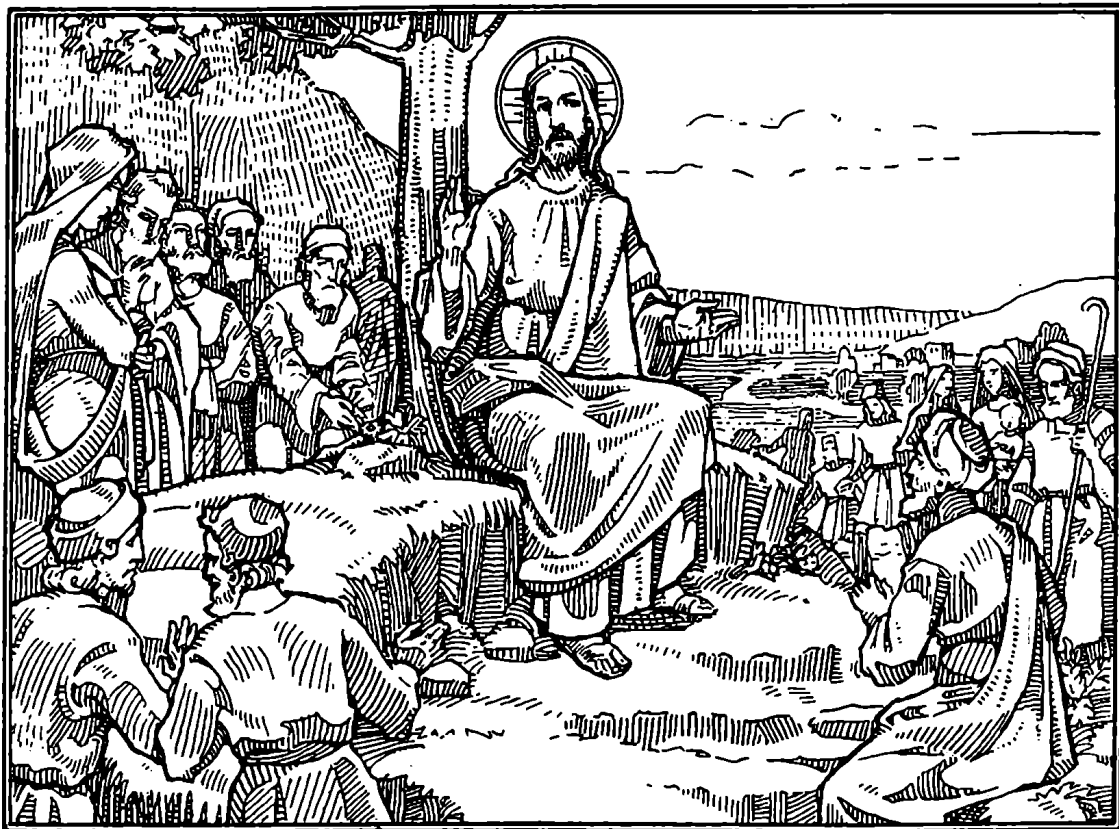
40. Komu Pán Bůh odpouští hříchy? — *Pán Bůh odpouští hříchy každému, kdo činí pokání.* — Pánu Bohu říkáme „*milosrdný*“.

ODPUŠT NÁM, OTČE, PROVINY,
PŘIJMI NÁS OPĚT ZA SYNŮ!

51. Kterak učil Pán Ježíš.

Pán Ježíš chodil po dědinách a městech v zemi židovské a vyprávěl o království božím. Mluvíval ve chrámě a ve školách, po domech a venku. Někdy kázal na moři z loďky. Jindy přicházeli za ním lidé na poušť. Jednou seděl při kázání na hoře. Často bývalo kolem něho lidu na tisíce a všichni poslouchali dychtivě jeho učení.

Tak učil Ježíš veřejně tři léta. Ze učí pravdivě, uznávali mnozí z jeho zázraků a uvěřili v něho. Říkalo se jim *věřící*. Z věřících přijímal Ježíš učedníky a vyvolil si dvanáct apoštolů. První z nich byl Šimon Petr. Pánu nejmilejší byl apoštol Jan. Zlý apoštol byl Jidáš.

Mnoho z učení Páně zaznamenali svatý Matouš, svatý Marek, svatý Lukáš a svatý Jan apoštol. Sepsali o Kristu Pánu čtyry knihy, těm říkáme *evandélium*. Evandélium jest obsaženo v *Písmě svatém Nového zákona*. Čte se při mši svaté a před kázáním.

BLAHOSLAVEN, KDO VŽDY CHOVÁ
V DOBRÉM SRDCI BOŽÍ SLOVA.

52. Pán Ježíš jel slavně do Jerusalema.

Všichni neuvěřili v Pána Ježíše. Zvláště židovští velekněží a učitelé ho nenáviděli a hleděli ho usmrtit.

V neděli před svým umučením šel Pán Ježíš do Jerusalema. Zástup lidu a učedníci šli s ním. Blízko hory Olivové řekl dvěma učedníkům: „Jděte do osady tuhle naproti. Hned na kraji naleznete uvázané oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. A řekne-li vám kdo co, povězte: Pán ho potřebuje.“

Učedníci šli, přivedli oslátko, a Ježíš na ně vsedl. Když tak jel, lidé ho radostně vítali. Mnozí mu prostírali svá roucha na cestu. Jiní nesli v rukou palmové ratolesti. Všichni pak volali radostně: „Hosanna synu Davidovu. Požehnán buď, jenž přichází ve jménu Páně. Ať žije král izraelský!“

Když to slyšeli nepřátelé Páně, řekli mezi sebou: „Ejhle, jde za ním celý svět!“ Potom sešli se u nejvyššího kněze Kaifáše. Tam se radili, kterak by Ježíše zajali a usmrtili. Tehda přišel k nim Jidáš a řekl: „Co mi dáte, a já vám ho zradím?“ I zaradovali se a slíbili mu třicet stříbrných.

* * *

„JIŽ DOST JSEM PRACOVAL K TVÉ SPÁSE, ČLOVĚČE,
HNED TŘI A TŘICET LET MÉ POUTI UTEČE.
UŽ KYNE MI VRCH BLÍŽE SIONA,
COŽ O MNĚ PSÁNO JEST, TAM VŠE SE VYKONÁ.“

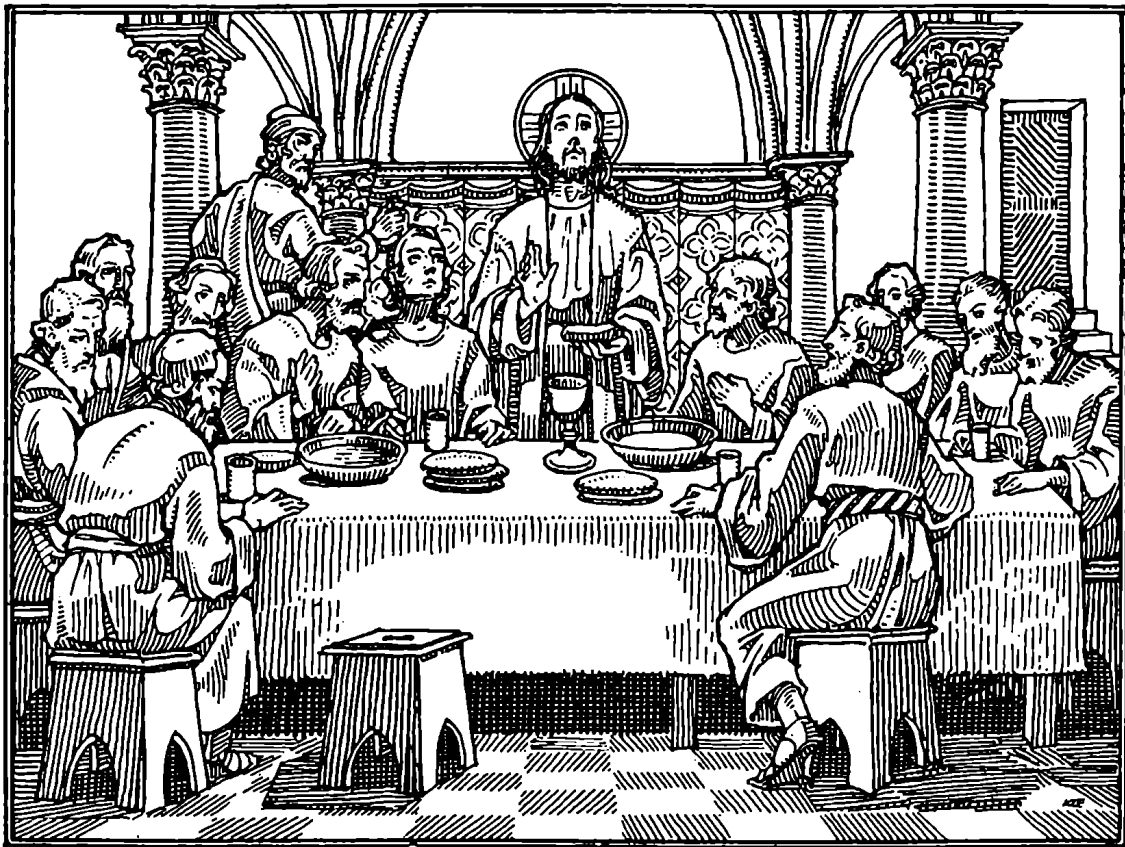
53. Poslední večeře Páně.

Ve čtvrtek před svým umučením slavil Pán Ježíš poslední večeři. Zaujal místo za stolem se dvanácti apoštoly svými a jedl beránka velikonočního.

Když večeřeli, vzal Ježíš chléb a požehnal jej. A lámal i podával svým učedníkům, řka: »*Vezměte a jezte, toto jest tělo mé, které se za vás vydává.*« Podobně vzal i kalich s vínem, požehnal jej a podal svým učedníkům, řka: »*Vezměte a pijte, toto jest krev má, která se za vás vylévá. To čiňte na mou památku!*«

Potom se loučil s apoštoly. Při loučení řekl: „Synáčkové! Příkázání vám nové dávám, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás. Z toho pozná svět, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni ke druhým.“

41. Co přijímali apoštolé při poslední večeři? — *Při poslední večeři přijímali apoštolé tělo a krev Pána Ježíše.* — Apoštolé byli tehdy ponejprv u svatého přijímání.

„KDO JÍ MÉ TĚLO A PIJE MOU KREV,
MÁ ŽIVOT VĚČNÝ, A JÁ HO VZKŘÍSÍM
V SOUDNÝ DEN“ PRO NEBE.

54. Pán Ježíš na hoře Olivové.

(Trpěl smrtelnou úzkost.) — Po večeři poslední šel Jidáš zradit Pána Ježíše. S ostatními jedenácti odešel Ježíš na horu Olivovou. Tam byla zahrada Getsemanská. Do zahrady vešel Ježíš a řekl učedníkům: „Poseďte tuto, já se půjdu modlit.“ Jen Petra, Jakuba a Jana vzal s sebou dále. Cestou jim řekl: „Smutná jest má duše až na smrt. Zůstaňte tu a modlete se!“

Potom se vzdálil od nich maličko, klekl na zem, padl na tvář a modlil se: »Otče můj, je-li možno, vezmi tento kalich (utrpení) ode mne. Ale ať se stane, co ty chceš, nikoli, co chci já.« Tak a podobně modlil se dlouho. —

Při tom trpěl úzkost smrtelnou, že až na něm vystoupil pot jako krupěje krve. Ty stékaly na zem. Tehdy ukázal se mu s nebe anděl a posílil ho.

(Byl zrazen od Jidáše.) — Potom vstal Ježíš a šel k učedníkům. Oni spali. I řekl jim: „Přišla hodina, kdy Syn člověka vydán bude do rukou hříšníků. Vstaňte a pojďte! Hle — přichází ten, který mě zradí.“

Pán ještě nedomluvil, a přicházel Jidáš. Za ním šel veliký zástup vojáků a sluhů. Měli s sebou svítilny, meče a kyje. Jidáš jim řekl: „Koho políbím, to jest on — toho se chopte!“ I přistoupil k Ježíšovi a řekl: „Zdráv buď, Mistře!“ A políbil ho. Ježíš mu řekl: „Příteli, nač jsi přišel? Políbením zraňuješ Syna člověka?“

(Dal se zajmouti.) — Potom šel Ježíš zástupu naproti a tázal se jich: „Koho hledáte?“ Odpověděli: „Ježíše Nazaretského.“ I řekl jim: „Já jsem to.“ Sotva že dořekl, ustoupili a padli na zem. Když se vzpamatovali, tázal se jich opět: „Koho hledáte?“ Oni na to zase: „Ježíše Nazaretského.“ Ježíš řekl: „Pověděl jsem vám, že já

to jsem. Když tedy hledáte mne, nechte tyto odejítí.“ — I vztáhli na něho ruce a svázali jej. Učedníci pak všichni jej opustili a utekli. Jenom Petr a Jan šli za ním zdaleka.

„MILOVAL MNE A SEBE SAMÉHO VYDAL ZA MNE.“
 „OBĚTOVAL SE, PROTOŽE SÁM CHTĚL.“

55. Pán Ježíš v domě nejvyššího kněze.

(Byl vyslýchán.) — S hory Olivové zavedli Pána Ježíše do domu nejvyššího kněze Kaifáše. Tam byla pohromadě velerada. Před ní svědčili mnozí křivě proti Ježíšovi. On však mlčel. I povstal nejvyšší kněz a řekl mu: „Pověz nám před Pánem Bohem: Jsí ty Mesías, Syn boží?“ Ježíš odpověděl: „Ano, jsem.“ I řekl nejvyšší kněz: „Rouhal se Bohu. Právě jste to sami slyšeli. Co soudíte?“ A oni zvolali jednohlasně: „Hoden je smrti.“

(Od Petra zapřen.) — Zatím seděli venku na dvoře vojáci a sluhové kolem ohně. Ohřívali se, neboť bylo chladno. Také Petr seděl mezi nimi. I poznali ho a říkali: „Tys také byl s Ježíšem Nazaretským.“ Petr však zapřel

a řekl: „Neznám ho.“ A po druhé řekl: „Neznám člověka toho.“ Po třetí pak bral i Boha za svědka, že nezná člověka toho. Vtom vedli Ježíše dvorem do vězení. I obrátil se Pán a pohleděl na Petra. A Petr se rozpomenul, vyšel ven a rozplakal se hořce.

(Od sluhů trýzněn.) — Ježíše hlídali v noci soudní sluhové. Posmívali se mu, plivali mu do tváře a bili ho pěstmi po hlavě. Jiní zas mu zakrývali oči, dávali mu políčky a říkali: „Hádej nám, Mesiáši, kdo tě udeřil?“ Tak se mu posmívali do rána.

(Na smrt odsouzen.) — Ráno sešli se členové rady poznov a odsoudili Ježíše na smrt. — Když viděl Jidáš, že Pán jest odsouzen, litoval zrady své. Přišel k velekněžím vrátit třicet stříbrných a řekl: „Zradil jsem krev nevinnou.“ Oni však odpověděli: „Co nám do toho? To je tvá věc!“ I zahodil peníze v chrámě, šel a oběsil se.

JEŽÍŠI TICHÝ, SRDCE POKORNÉHO,
UČIŇ MÉ SRDCE PODLE SRDCE SVÉHO!

56. Pán Ježíš u Pontského Piláta.

Židé chtěli Pána Ježíše ukřížovat, ale z vlastní moci nesměli. Potřebovali k tomu svolení od Pontského Piláta. Byl to římský vladař v zemi židovské.

* * *

(**Křivě obžalován.**) — Když Pána Ježíše odsoudili na smrt, vedli ho svázaného před soudní dům Pontského Piláta. Pilát vyšel k nim ven a tázal se: „Kterou žalobu máte proti tomuto člověku?“ I počali na něho žalovati: „Zakazuje dávat císaři daně a činí se králem.“ Vešel tedy Pilát do soudního domu a vyslýchal Ježíše. Potom vyšel k Židům a řekl: „Já na něm nic nenalézám, zač by smrti zasluhoval. Dám ho jen zbičovat a propustím ho.“

(**Bičován a korunován.**) I dal Pilát Ježíše zbičovati. Poté ho přioděli vojáci pláštěm šarlatovým. A spletli korunu z trní a vložili mu ji na hlavu. Do pravé ruky dali mu třtinu. A na posměch klekali před ním a říkali: „Zdráv buď, králi židovský!“ A plivali naň a bili jej po tváři i po hlavě.

(**Na smrt kříže vydán.**) — Pilát ukázal Ježíše Židům a řekl: „Ejhle — člověk!“ Ale velekněží a jejich sluhové volali: „Ukřížuj, ukřížuj ho!“ Pilát řekl poznovu: „Já na něm žádné viny nenalézám.“ A chtěl ho propustit. Leč velekněží křičeli: „Propustíš-li ho, nejsi přítel císařův!“ Toho se Pilát zalekl. I umyl si ruce před lidem a řekl: „Krví tohoto nevinného já vinen nejsem.“ A vydal jím Ježíše, aby byl ukřížován.

„BOLESTI NAŠE VZAL NA SEBE,
ANO, CO MY JSME TRPĚTI MĚLI,
ON SNÁŠEL.“

57. Křížová cesta Pána Ježíše.

Vojáci chopili se Pána Ježíše, svlékli mu šarlatový plášť a oblekli mu zase roucho jeho. Potom vložili mu kříž na ramena. Kříž si nesl Ježíš na místo, které se jmenuje Kalvarie. Tam vedli s ním zároveň dva lotry na smrt kříže.

Ježíš upadl cestou několikrát na zem. I přinutili vojáci Šimona Cyrenského, aby nesl kříž místo Ježíše. Spolu šel za ním veliký zástup lidu. V zástupě bylo mnoho žen, a ty nad ním hlasitě plakaly. Ježíš se obrátil a řekl jim: „Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou! Plačte samy nad sebou a nad svými dětmi!“

(Jedna ze zbožných žen nabídla Ježíšovi roušku. Pán jí vděčně přijal, utřel si obličej a zanechal na roušce krvavý obraz své tváře. Také Panna Maria provázela božského syna svého na křížové cestě.)

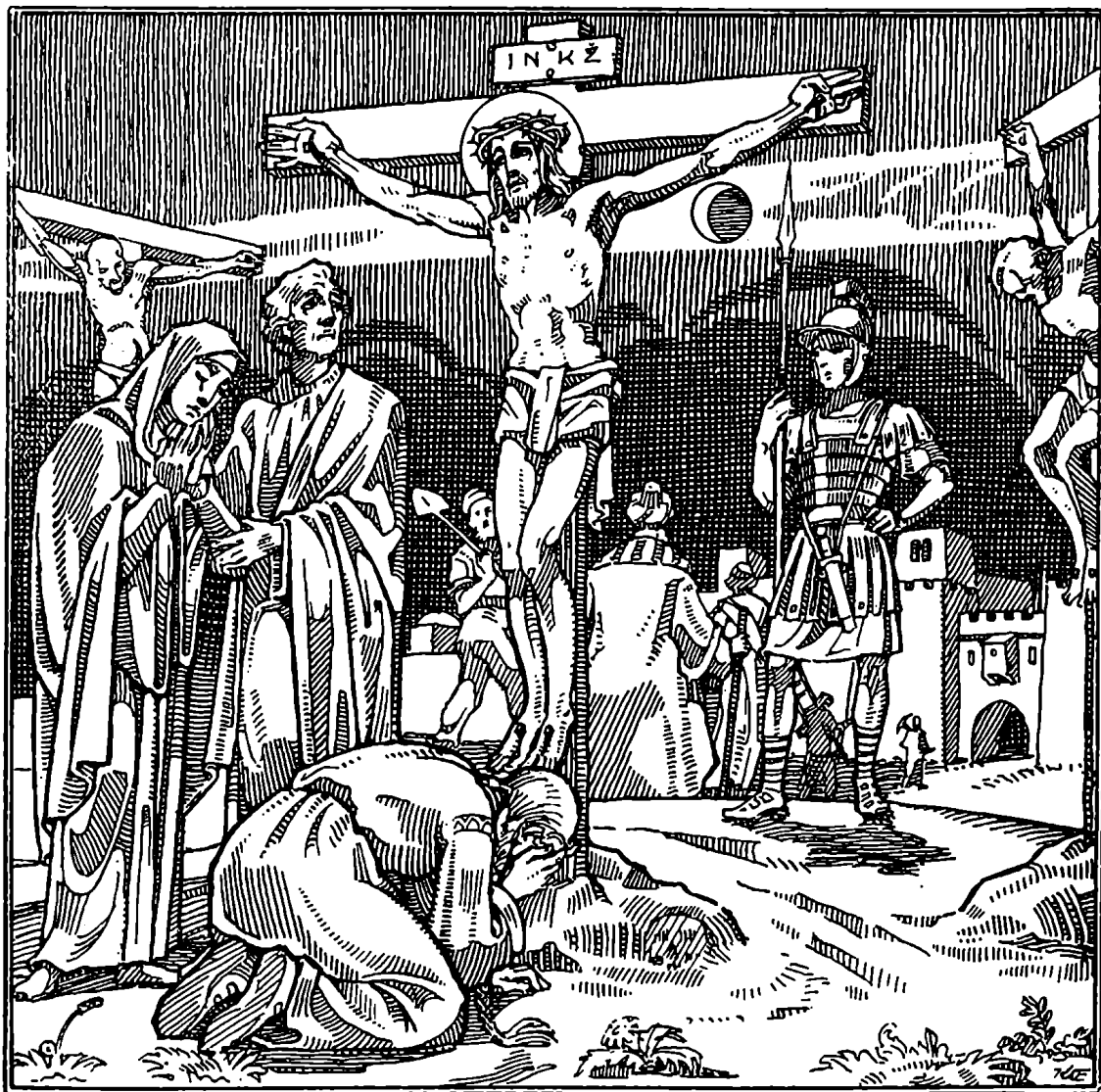
O NÁŠ DRAHÝ SPASITELI,
LÍBÁME TVŮJ SVATÝ KŘÍŽ.
MY JSME PRO SVÉ HŘÍCHY MĚLI
NĚSTI HROZNOU JEHO TÍŽ.

58. Pán Ježíš umřel za nás na kříži.

Na Kalvarii podali Pánu Ježíši vína s myrhou. On okusil, ale pít nechtěl. Potom ukřížovali jej a s ním oba lotry, jednoho po pravici, druhého po levici, Ježíše pak uprostřed. Nad hlavu dali mu nápis: „Ježíš Nazaretský, král židovský.“

Lid pak tam stál a díval se. A mnozí se mu posmívali. Říkali: „Jsi-li Syn boží, sestup s kříže.“ A Ježíš se modlil: „*Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.*“ — Též jeden z lotrů říkal mu potupně: „Jsi-li Mesiáš, pomoz sobě i nám!“ Ale druhý prosil: „Pane, rozpomeň se na mne, až přijdeš do království svého!“ A Ježíš mu řekl: „*Amen pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji.*“

U kříže stála matka Ježíšova a miláček jeho, učedník Jan. Ježíš pohlédl naň a řekl matce své: „*Hle — syn tvůj!*“ A Janovi řekl: „*Hle — matka tvá!*“ A od té hodiny vzal ji učedník k sobě.

K poledni se zatmělo slunce a bylo tma do tří hodin. Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš hlasem velikým: „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!*“ Po chvíli

řekl: »*Žízním.*« I přiběhl jeden z vojáků, vzal houbu, vložil do octa, nabodl na třtinu a přiložil mu ji k ústům. Ježíš přijal ocet a řekl: »*Dokonáno jest.*« Potom zvolal hlasem velikým: »*Otče, do rukou tvých poručím ducha svého.*« To pověděl, naklonil hlavu a vypustil duši.

A ejhle — země se otřásla, skály pukaly a hroby se otvíraly. Setník pod křížem řekl: „Opravdu, tento člověk byl Syn boží.“ Všichni pak, kteří tam byli se dívat, bili se v prsa a odcházeli. Na hoře zůstali jen strážní vojáci a známí Páně.

59. Pohřeb Pána Ježíše.

Blížila se sobota, toho roku slavný den velikonoční. Proto přišli vojáci ukřižované dorazit a pochovat. I zpěráželi kosti oběma lotrům. Ježíše však viděli už mrtvého, proto mu kosti nezlámali. Ale jeden z vojáků probodl mu kopím bok, a hned vyšla krev a voda.

Před večerem přišel na Kalvarií Josef z Arimatie. Byl bohatý muž a vzácný člen velerady. S ním přišel Nikodem, také radní a učitel zákona božího. Oba sňali mrtvé tělo Páně s kříže, obložili je vonnými věcmi a zavinuli čistým plátnem.

Blízko kříže byla zahrada. Tam měl Josef pro sebe hrob. Ten byl nově vytesán ve skále a nikdo v něm nebyl ještě pochován. Do toho hrobu položili mrtvé tělo Páně. Potom přivalili ke vchodu veliký kámen a odešli. Druhého dne přišli do zahrady Židé z velerady, zapečetili hrobový kámen a postavili tam vojáky na stráž.

* * *

42. Kam sestoupila duše Páně po smrti jeho? — *Duše Páně sestoupila po smrti jeho do pekel neboli do předpekli.* — Do předpekli sestoupila duše Páně zvěstovat svatým, že jsou již vykoupeni a spaseni. V předpekli zůstala duše Páně do třetího dne.

„TRPĚL POD PONTSKÝM PILÁTEM,
UKŘIŽOVÁN, UMŘEL I POHŘBEN JEST.
SSTOUPIL DO PEKEL.“

60. Ejhle — Beránek boží!

(K čemu trpěl a zemřel Ježíš Kristus.)

Trpěl dobrovolně. Proč? Sebe samého vydal za mne, protože mne miloval. A miloval mě až do konce: hlavu má skloněnu, aby mě políbil, ruce má rozepjatý, aby mě objal, srdce má otevřeno, aby mě ukryl a chránil. Tak trpěl a skončil, aby ukázal, jak nás miluje.

Umřel za nás. Vytrpěl pokutu za naše hříchy. Pro jeho my umučení na věky jsme s Bohem usmířeni. Svou smrtí na kříži způsobil Pán Ježíš, že nikdo z lidí nemusí do pekla a každý může do nebe. Pán Ježíš nám svou smrtí nebe otevřel. Tak nás vykoupil a spasil.

Obětoval se. Jednorozený Syn boží stal se člověkem, vzal na sebe hříchy všech lidí a za ty hříchy trpěl a zemřel. Proto se mu říká »Beránek boží«. Bychom došli věčné slávy, Beránek náš přelaskavý sám se Otcí v oběť dal. Obětoval se Otcí nebeskému na oltáři kříže. Každodenně se obětuje na oltáři kostelním *ve mši svaté*.

POCHVÁLEN BUĎ JEŽÍŠ KRISTUS
NA VĚKY. AMEN.

61. Vděčný pamatuje.

(O Svatém týdni.)

Poslednímu týdni před svátky velikonočními se říká: »*Svatý týden*«. Začíná Květnou nedělí. Na *Květnou nedělí* si připomínáme, jak Pán Ježíš jel slavně do Jerusalema trpět a zemřít. Při službách božích se světí kvetoucí ratolesti. S posvěcenými ratolestmi se koná průvod kolem kostela. To jako bychom provázeli Pána Ježíše do Jerusalema. *Půjdu ho také vyprovodit.*

Na *Želený čtvrtek* si připomínáme, jak Pán Ježíš slavil poslední večeři a jak začal trpět na hoře Olivové. V kostele je slavná mše svatá. Při té se naposled odzvoní. Po mši svaté zůstane svatostánek prázdný a oltář se odstrojí. — Ode všech opuštěn začal Pán Ježíš své umučení. Za mne trpěl, za mne se modlil. *Neměl bych se modlit s Ním?*

Na *Veliký pátek* si připomínáme, jak Pán Ježíš za nás umřel na kříži. Proto se v kostele uctívá svatý kříž.

„Ejhle — dřevo kříže, na němžto pněl světa Spasitel!“
V pátek před večerem byl pochován. Proto je svátost
oltářní v Božím hrobě. Věřící se modlí u kříže a líbají
tam svaté rány Páně. Před Božím hrobem se klanějí Kristu
Ježíši. *Pojďte, klaněme se jemu!*

Na *Bílou sobotu* si připomínáme, jak Pán Ježíš byl
v předpekli a chystal se k slavnému vzkříšení. V kostele
je slavná mše svatá. Před ní se světí nový oheň, svíce
velikonoční a křestní voda. Místo v neděli časně ráno
slaví se už na Bílou sobotu před večerem vzkříšení Páně.
Kdo s ním trpí, bude s ním, oblažen.

PODĚKUJMEŽ KRISTU PÁNU
ZA VŠELIKOU JEHO SVATOU RÁNU.
PRO JEHO MY UMUČENÍ
NA VĚKY JSME S BOHEM USMÍŘENI.

62 Ježíš Kristus vstal z mrtvých.

Nastala neděle, třetí den po smrti Páně. Bylo před
svítáním. Syn boží spojil svou duši opět se svým tělem
a zmizel z hrobu. A ejhle — v tu chvíli se otřásla země

velice a s nebe sestoupil anděl Páně, odvalil hrobový kámen a posadil se na něm. Tvář měl skvělou jako blesk a roucho bělostné jako sníh. Strážní zůstali hrůzou jako mrtví. Když se vzpamatovali, odešli do města.

Než slunce vyšlo, ubíraly se ke hrobu zbožné ženy. Nesly vonné věci, aby pomazaly mrtvé tělo Páně. Cestou mluvily mezi sebou: „Kdo nám odvalí kámen hrobový?“ Ale došly tam a viděly kámen už odvalený.

I vešly do hrobu. Tam viděly anděla, jak sedí po pravé straně, oděn rouchem bělostným. I ulekly se. Ale anděl jim řekl: „Nebojte se! Hledáte Ježíše ukřižovaného? Vstal z mrtvých, není ho tuto. Jděte to povědět učedníkům!“ I zaradovaly se ženy velice. Vyšly spěšně z hrobu a běžely to zvěstovat učedníkům.

* * *

43. Který je největší zázrak Ježíše Krista? — *Největší zázrak Ježíše Krista jest, že vlastní mocí vstal z mrtvých.* — To si připomínáme ve *svátku velikonoční.*

RADUJ SE A PLESEJ, PANNIO MARIA. ALELUJA!

NEBOŤ PÁN OPRAVDU Z MRTVÝCH VSTAL. ALELUJA!

63. Kristus Pán se zjevil dvěma učedníkům,

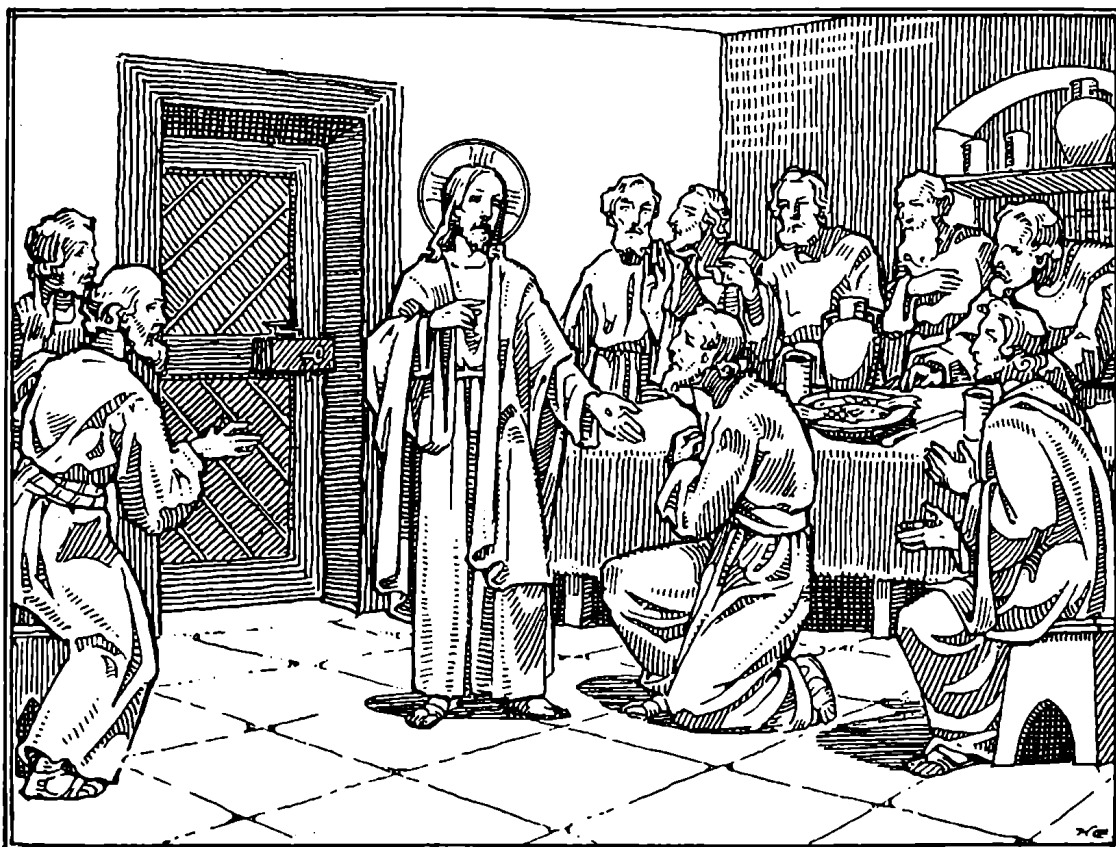
V neděli velikonoční odpoledne šli dva učedníci Páně z Jerusalema do městečka Emauz. Vyprávěli si smutně o smrti Páně.

I stalo se, že přidružil se k nim Ježíš, ale oni ho nepoznali. A on se jich tázal: „O čem si tak smutně vyprávíte?“ Jeden z učedníků odpověděl: „O Ježíšovi Nazaretském: kterak ho naši velekněží na smrt vydali a ukřižovali.“ A on jim řekl: „To všechno musil Mesiáš trpěti.“ A začal jim vysvětlovat, co předpověděli proroci o Vykupiteli.

Tak se přiblížili k městečku. On pak dělal, jako by chtěl jít dále. Ale učedníci ho prosili: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá.“ I vešel do domu. A když byl s nimi za stolem, vzal chléb a požehnal jej, lámal a podával jim. I otevřely se jim oči a poznali ho. Ale on v tu chvíli zmizel. I vstali hned a spěchali do Jerusalema. Tam zvěštovali apoštolům, co se jim stalo cestou a kterak poznali Pána při lámání chleba.

64. Apoštolé dostali moc, odpouštěti hříchy.

Večer po vzkříšení Páně byli apoštolé pohromadě. Báli se Židů, proto měli dveře zamčený. Náhle stanul uprostřed nich Ježíš a řekl jim: „Pokoj vám! Já jsem to. Nebojte se!“

Oni se ulekli; myslili, že vidí ducha. Ale Ježíš jim řekl: „Co vám to napadá! Vízte mé ruce i nohy, že to jsem opravdu já.“ A ukázal jim ruce i nohy a bok, aby se ho dotkli. Ale oni ještě nevěřili. I řekl jim: „Máte tu něco k jídlu?“ I podali mu kus pečené ryby a medu. A on před jejich očima z toho pojedl. I rozradovali se učedníci vidouce Pána.

Poté jim řekl: „Jako poslal Otec mne, tak posílám já vás. Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, budou odpuštěny, a komu je zadržíte, budou zadrženy.“ Potom zmizel.

* * *

44. Kterou moc dostali apoštolé v den vzkříšení Páně? — V den vzkříšení Páně dostali apoštolé moc, odpouštěti hříchy.

45. Na koho přešla od apoštolů moc, odpouštětí hříchů? — *Moc, odpouštětí hříchů, přešla od apoštolů na biskupy a kněze.* — Hříchů se nám odpouštějí *ve svátosti pokání.*

DĚKUJI TI, BOŽE MILOSRDNÝ,
ŽE MOHU JÍTI K SVATÉ ZPOVĚDI!

65. Kdo bude na zemi místo Krista Pána.

Po svém vzkříšení zjevil se Pán Ježíš apoštolům na jedné hoře. Tehda jim pravil: „*Jděte a učte všechny národy! A křtěte je ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého! A učte je zachovávatí všechno, co jsem přikázal vám! Kdo uvěří a pokřtěn bude, bude spasen. Kdo však neuvěří, bude zavržen. A ejhle — já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.*“

Jindy se Pán Ježíš apoštolům zjevil u jezera Genezaretského. Tehda se otázal Šimona Petra: „Šimone, miluješ mě více než tito?“ Petr odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ I pravil mu Ježíš: „*Pas beránky mé!*“ Potom otázal se Pán po druhé: „Šimone, miluješ mě?“ Petr odpověděl zase: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ I pravil mu Ježíš: „*Pas beránky mé!*“ — A tázal se ho po třetí: „Šimone, miluješ mě?“ I zarmoutil se Petr a odpověděl: „Pane, ty všechno víš. Ty víš, že tě miluji.“ I pravil mu Ježíš: „*Pas ovce mé!*“

* * *

46. Kterému apoštolu dal Pán Ježíš nejvyšší moc nad věřícími? — *Nejvyšší moc nad věřícími dal Pán Ježíš apoštolu Petrovi.*

66. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa.

Naposledy zjevil se Pán Ježíš učedníkům v Jerusalemě. Bylo to čtyřicátý den po jeho vzkříšení. Učedníci právě byli za stolem. I pojedl s nimi a přikázal jim: „*Zůstaňte v městě, až na vás sestoupí Duch svatý.*“

Potom zavedl učedníky na horu Olívovou. Tam pozdvihl ruce, aby jim požehnal. A vté co jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se vzhůru. I vstoupil do nebe a usedl na pravici boží.

Učedníci hleděli za ním, až jim v oblaku zmizel s očí. A ejhle — stanuli u nich dva andělé v rouchu bělostném. Ti řekli: „Co tu stojíte a hledíte do nebe? Ten Ježíš, který se vznesl od vás do nebe, zase přijde tak, jak jste ho viděli odcházet.“ Učedníci poklekli a klaněli se Kristu Pánu. Potom se vrátili do Jerusalema s radostí velikou.

* * *

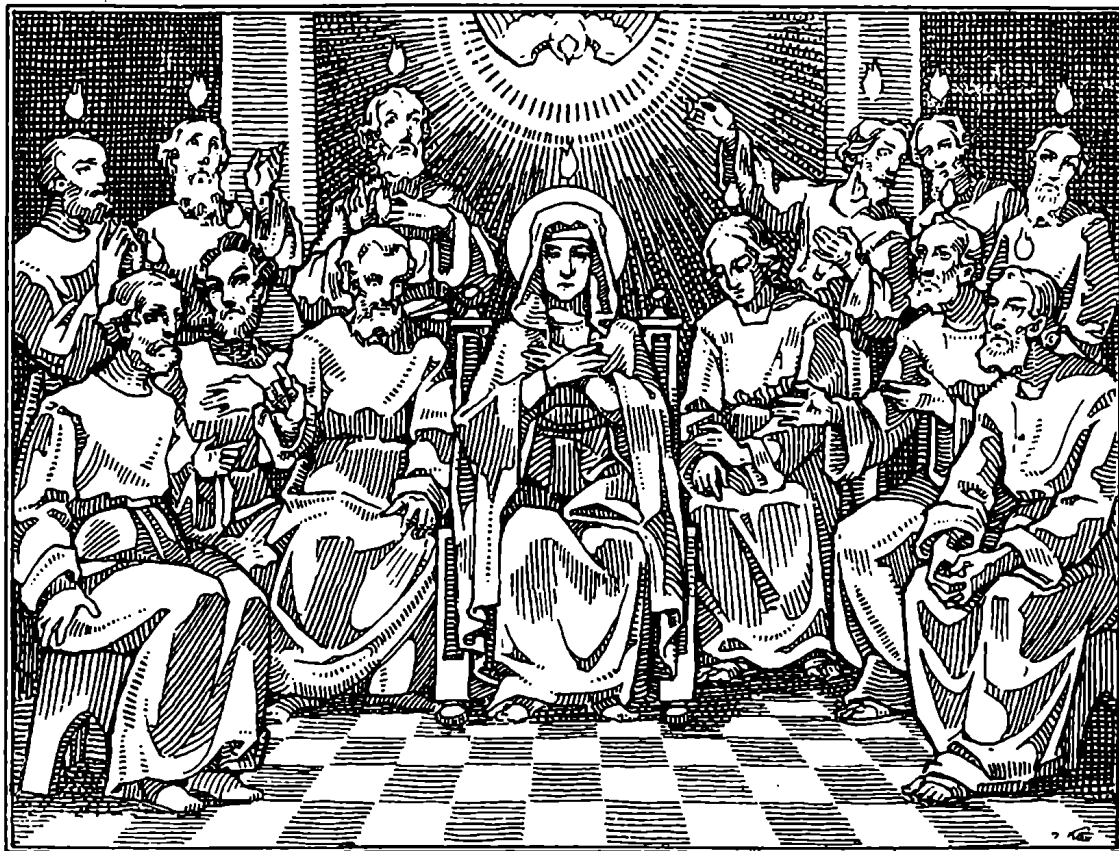
47. Ve který den vstoupil Ježíš Kristus na nebesa? *Ježíš Kristus vstoupil na nebesa ve čtvrtek, čtyřicátý den po svém vzkříšení. — To si připomínáme ve svátek Nanebevstoupení Páně.*

„BUDEME-LI S NÍM TRPĚTI,
BUDEME S NÍM TÉŽ OSLAVENI.“
VZHŮRU SRDCE!

67. Ježíš Kristus seslal Ducha svatého.

Po na nebe vstoupení Páně zůstali apoštolé v Jerusalemě. Modlili se po devět dní s Pannou Marií a s jinými učedníky. Desátý den, v neděli, byla slavnost Letnic. Náhle

se ozval s nebe hukot, jako když táhne silný vítr. I ukázaly se ohnivé jazyky nad každým z nich. A všichni byli naplnění Duchem svatým.

Podivný hukot bylo slyšet po celém městě. Proto sešlo se mnoho lidí k domu apoštolů. I vystoupil Petr s ostatními apoštoly a mluvil: „Muži izraelští! Vy jste ukřižovali Ježíše Nazaretského. Ale on vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa. Nyní nám seslal Ducha svatého.“

Když to slyšeli shromáždění, řekli apoštolům: „Bratři, co máme činit?“ Petr jim odpověděl: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít! Duch svatý vás posvětí a hříchy budou vám odpuštěny.“ I uvěřili mnozí v onen den a dali se pokřtít. Bylo jich na tři tisíce.

* * *

48. Kdo je Duch svatý? *Duch svatý je třetí božská osoba.*

49. K čemu sestoupil Duch svatý na učedníky Páně? *Duch svatý sestoupil na učedníky Páně, aby je osvětil, posilnil a posvětil. — To si připomínáme ve svátky svatodušní. — Nás Duch svatý osvětluje, posiluje a posvěcuje zvláště svátostmi.*

50. Jak se jmenuje sedmero svátostí? — *Sedmero svátostí se jmenuje: křest, biřmování, svátost oltářní, pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a sňatek manželský.*

„VĚŘÍM V DUCHA SVATÉHO.“
 DUCHU SVATÝ, POSVĚŤ PÁNU
 SRDCE NAŠE V JASNÝ CHRÁM,
 AŽ JSME HODNI JÍSTI MANNU,
 KTEROU JEŽÍŠ CHYSTÁ NÁM.

68. Panna Maria — Královna nebeská.

Panna Maria pečovala o božského syna svého v Nazaretě po třicet let. Potom byla s ním na svatbě v Kaně Galilejské a přimlouvala se tam za snoubence. Po cestě křížové provázela Pána Ježíše na Kalvarii. Tam stála pod křížem, až dokonat. Když Pán Ježíš vstoupil na nebe, trvala s učedníky na modlitbách a přijala s nimi Ducha svatého.

Od smrti Páně žila pod ochranou svatého Jana apoštola. Ke konci jejího života sešli se prý apoštolé z různých zemí v Jerusalemě a byli tam při její blažené smrti. Svaté její tělo pochovali v zahradě Getsemanské. Když třetího dne potom otevřeli kamenný hrob její, našli jej prázdný.

Leč o tom se v Písmě svatém nic nevypráví. Jisto je toliko, že Kristus Pán vzal Pannu Marii po smrti její do nebe. Tam jí povýšil nad anděly a svaté. V nebi se Panna Maria za nás přimlouvá. Její přímluva jest u Boha nejmocnější.

* * *

ZDRÁVAS KRÁLOVNO, MATKO MILOSRDENSTVÍ! ŽIVOTE, SLADKOSTI A NADĚJE NAŠE, BUĎ ZDRÁVA! K TOBĚ VOLÁME, VYHNANÍ SYNOVÉ EVY. K TOBĚ VZDYCHÁME, LKAJÍCE A PLAČÍCE, V TOMTO SLZAVÉM ÚDOLÍ. I PROTOŽ, ORODOVNICE NAŠE, OBRAŤ K NÁM SVÉ MILOSRDNÉ OČI A JEŽÍŠE, POŽEHNANÝ PLOD ŽIVOTA SVÉHO, NÁM PO TOMTO PUTOVÁNÍ UKAŽ — O MILOSTIVÁ, O PŘÍVĚTIVÁ, O PŘESLADKÁ PANNO MARIA!

69. Svatá církev obecná.

Po seslání Ducha svatého kázali apoštolé evandélium a křtili ty, kteří uvěřili. Pokřtěné biřmovali. Sloužili mši

svatou a podávali svaté přijímání. Ve svaté zpovědi odpouštěli hříchy. Nemocné mazali svatým olejem. Svě učen-
níky světili na kněze a některé z nich na biskupy. Snou-
bence sezdávali.

Tak činili apoštolé zprvu v Jerusalemě, potom v celé
zemí židovské a konečně v krajínách pohanských. Po-
křtěným se říkalo „křesťané“ anebo „věřící“. Všichni věřící
s apoštoly dohromady se jmenovali »*svatá církev obecná*«
nebo »*katolická*«. Nejvyšší moc v církvi svaté měl místo
Krista Ježíše apoštol Petr. Byl nejvyšším správcem církve
a sídlil v městě Římě.

Tam skonal apoštol Petr smrtí mučednickou. Nej-
vyšším správcem církve stal se po něm římský biskup. Říká
se mu papež neboli „svatý Otec“. Po ostatních apoštolech
nastoupili biskupové od nich vysvěcení. Biskupům pomá-
hají v duchovní správě kněží, od nich vysvěcení. Pánem
a králem církve svaté byl a bude do skonání světa Ježíš
Kristus, její zakladatel.

* * *

51. Kdo náleží k svaté církvi obecné? — *K svaté
církvi obecné náleží všichni pravověrní křesťané.*

52. Kdo je nejvyšším správcem církve katolické? —
Nejvyšším správcem církve katolické je římský papež. —
Katolický křesťan se poznává po tom, že věří v učení
církve, přijímá její svátosti a poslouchá jejich příkázání.

53. Jak zní patero příkázání církevních? — *Patero
příkázání církevních zní: První: zasvěcené svátků světití. —
Druhé: v neděle a zasvěcené svátků celou mší svatou po-
božně slyšeti. — Třetí: ustanovené posty zachovávatí. —
Čtvrté: alespoň jednou za rok se zpovídati. — Páté: alespoň
v čas velikonoční svátost oltářní přijmouti.*

70. Z dějin církve v naší vlasti.

Svatí věrověsti. — Naši předkové v Čechách, v zemí
Moravskoslezské a na Slovensku byli za starých dob
pohané. Evandélium zvěštovali jim svatí bratři Cyril a
Metoděj. Pocházeli ze Soluně. Přišli na Moravu roku 863
a přinesli s sebou Písmo svaté v slovanském jazyku. Sídlili
na Velehradě. Tamodtud vycházeli hlásat víru Kristovu.

Putovali do Říma a zanesli tam své knihy služeb božích. Svatý Otec knihy schválil a vysvětil oba bratry na biskupy. Svatý Cyril však v Římě umřel. Před skonáním pravil bratrovi: „Hle — bratře, až dosud jsme orali oba jednu brázdou. Nyní se můj den končí. Ale ty se vrať na Moravu k tomu dobrému lidu a vyučuj ho pravdě boží dále!“

Svatý Metoděj se vrátil na Moravu a pracoval tam do smrti. Zemřel na Velehradě roku 885.

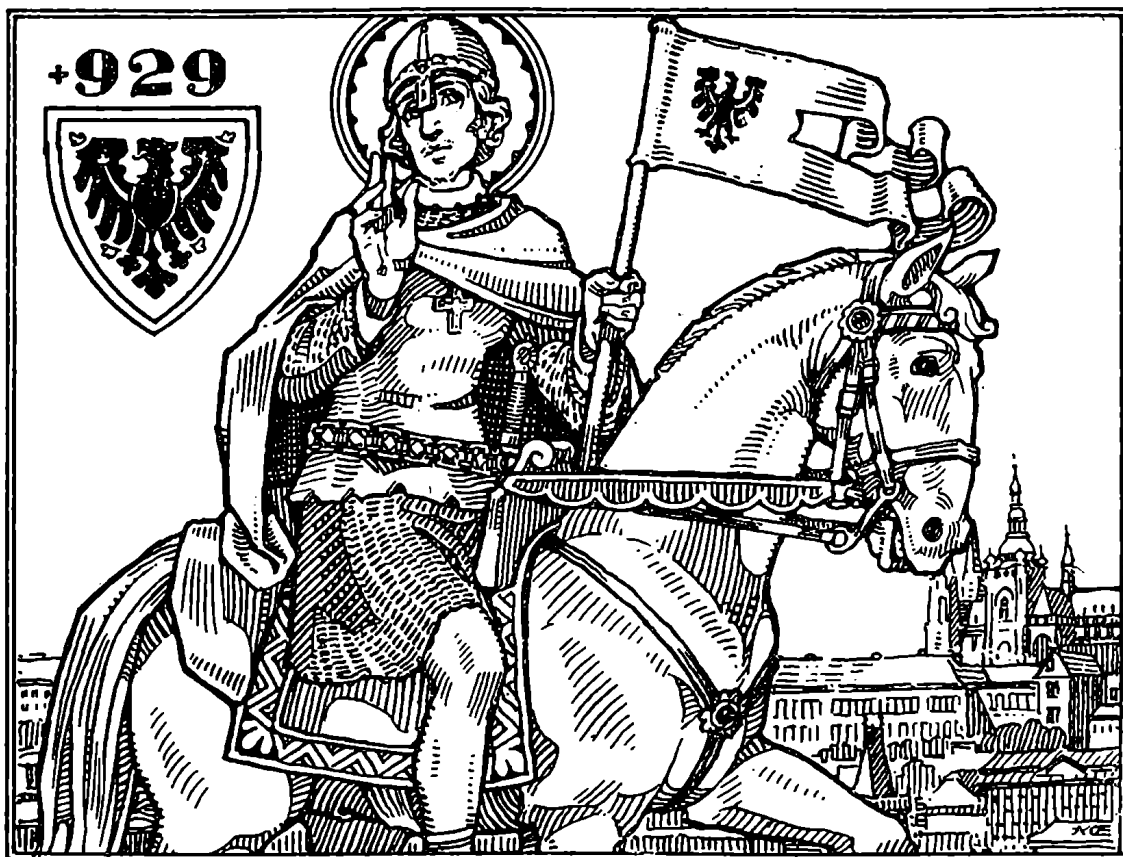

OD DOBY TÉ NÁM SVĚTLO VÍRY PLANE:
DĚICTVÍ OTCŮ ZACHOVEJ NÁM, PANE!

* * *

Květy svaté víry. — Svatý Metoděj pokřtil českého knížete Bořivoje a jeho manželku, kněžnu Ludmilu. Svatá Ludmila zemřela smrtí násilnou. Také vnuk její, kníže svatý Václav, byl zavražděn, a to od svého bratra Boleslava. Svatý Vojtěch byl v Praze biskupem. Kázal evangelium také v Prusku a byl tam umučen od pohanů.

Svatý Prokop byl opatem neboli představeným kláštera na Sázavě. — Svatým životem vynikla též Anežka, dcera krále Přemysla Otakara I. — Pro tajemství zpovědní byli umučeni kněží svatý Jan Nepomucký a blahoslavený Jan Sarkander.

SVATÝ VÁCLAVE!
TY JSI DĚDIC ČESKÉ ZEMĚ,
ROZPOMEŇ SE NA SVÉ PLÉMĚ.
NEDEJ ZAHYNOUTI NÁM I BUDOUCÍM!
VŠICHNI SVATÍ PATRONOVÉ,
ORODUJTE ZA NÁS!

71. Svatý křest — pro nebe potřebný.

Je tomu asi osm let, bylo viděti v kostele cosi pozoruhodného: křtili tam chlapečka. Narodil se dva dni před tím. Všichni doma se radovali, že jich přibylo v rodině. Matka políbila vroucně novorozené robátko a požehnala je na čele znamením kříže. Otec řekl s úsměvem: „Je to ještě maličký pohan, nemá duši svatou, tak by se nedostal do nebe. Jsme povinni dělátku k tomu dopomoci.“

Proto šli třetího dne po narození s chlapečkem do kostela. Kněz je zavedl ke křtitelně. Tam držel kmotr dítě v náručí, a kněz se tázal: „Jak tomu dítku chcete říkat?“ Kmotr odpověděl: „Stanislav.“ A kněz tázal se dále: „Stanislave, věříš v Boha, Otce všemohoucího? — Věříš i v Jezu Krista, Syna jeho jediného? — Věříš v Ducha svatého?“ Kmotr odpovídal místo dítěte: „Věřím.“

Potom kněz nabral svěcené vody, lil tu vodu dítěti na hlavu a říkal při tom: „Stanislave, já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ Tak byl chlapeček pokřtěn.

* * *

54. Jak je svatý křest pro nebe potřebný? — *Svatý křest je pro nebe potřebný tak, že se nikdo bez něho nemůže dostat do nebe.*

55. Čím se stává pokřtěný? — *Pokřtěný se stává svatým dítkem božím, dědicem nebeské blaženosti a členem svaté církve obecné.*

CHVÁLA BOHU, ŽE JSEM POKŘTĚN!
CHCI ŽÍT A ZEMŘÍT JAKO KATOLICKÝ KŘESŤAN.
K TOMU MI DOPOMÁHEJ PÁN BŮH,
MATKA BOŽÍ A VŠICHNI SVATÍ. AMEN.

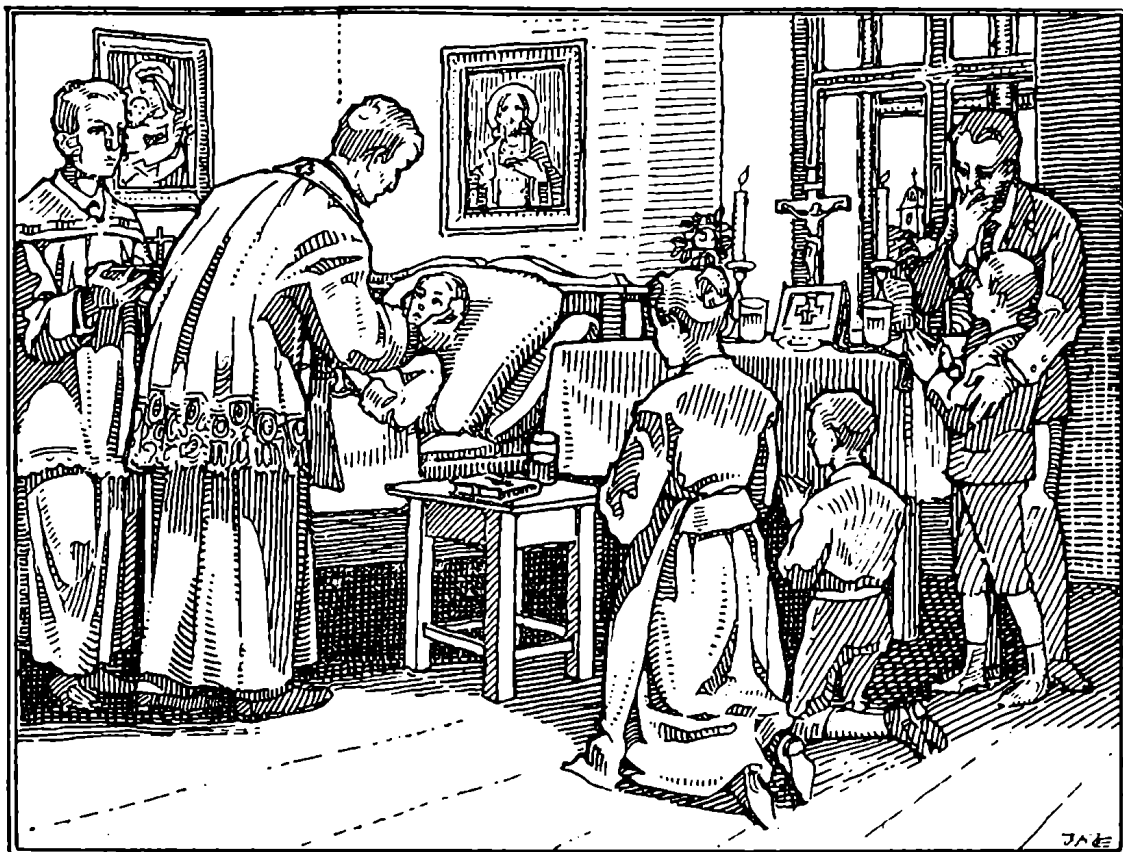

POSLEDNÍ VĚCI ČLOVĚKA.

72. Jak umírá katolický křesťan.

Onemocnělo děvče. Chodilo třetí rok do školy. Když se jí přitížilo, chtěla býti zaopatřena. V pokoji bylo čistě uklizeno. Na stole bíle prostřeném stál kříž uprostřed rozžatých svíc. I květiny tam dali, aby se stůl podobal ještě více oltáři. Mimo to byly na stole dvě sklenice: jedna s vodou svěcenou, druhá s čerstvou. Též talíř s kouskem bavlny a hrstkou solí.

Když vkročil kněz s Pánem Bohem, nemocná se posadila na loži a složila ruce. Přivítala Pána Ježíše potichu: „Klaním se ti vroucně, skrytý Bože náš!“ Potom se vyzpovídala, přijala velebnou svátost oltářní a dostala poslední pomazání. Matce řekla: „Maminko, už se nic nebojím umřít. Těším se na nebe. Tam se zas uvidíme.“

Než skonala, rozžalí hromníci a modlili se: „Ježíši, Maria, Josefe, vám daruji srdce své i duši svou. Stůjte při mně v posledním boji! S vámi ať odejde v pokoji duše má!“ Tak usnula v Pánu. Poslední slovo její bylo: „Otče, do rukou tvých poroučím ducha svého.“ Matka jí s pláčem zatlačila oči a připravila mrtvé tělo do rakve na pohřeb.

* * *

56. Co je smrt? — *Smrt jest odloučení duše od těla.*

57. Kam odchází duše hned po smrti? — *Hned po smrti odchází duše před boží soud. — Od soudu božího se dostane duše buď do očistce nebo do nebe anebo do pekla.*

UMŘÍTI MUSÍM, ALE NEVÍM KDY.

VÍM VŠAK, ŽE BYCH NA VĚKY BYL NEŠŤASTEN,
KDYBYCH UMŘEL VE HŘÍCHU TĚŽKÉM.

73. Očistec — žalář boží.

Duším v očistci říkáme něžně „dušičky“, protože velmi trpí. Trpí veliké teskno po Pánu Bohu a jiné tresty časné. Ukrutný je plamen pálí, že se hříchu nedokály. Samy si pomoci nemohou, čekají pomoci od nás: „Smílujte se nade mnou aspoň vy, přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne!“

Kdo věrně miluje, denně pamatuje. Zemřela matka a do hrobu dána, sirotky po ní zůstaly. I přicházely každického rána, by matičku svou hledaly. *Kterak hledaly?*

Dušičkám pomáháme mší svatou a modlitbou. Nejkratší modlitba za ně zní: „Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí!“ Hlavní *památka Dušiček* se koná po svátku Všech svatých.

* * *

58. Kdo se dostane do očistce? — *Do očistce se dostane, kdo zemře v boží milosti a má ještě trpěti za hříchy.*

59. Co trápí duše v očistci? — *Duše v očistci trápí veliké teskno po Pánu Bohu a jiné tresty časné. — Z očistce dostanou se duše do nebe.*

NA DUŠIČKY VZPOMÍNEJME,
Z OČISTCE JIM POMÁHEJME!

74. O věčné blaženosti v nebi.

*Svatí v nebi jsou blažení, protože vidí ustavičně Pána Boha. „Stále patří na tvář Otce mého“, řekl Kristus Pán. — Jsou blažení *nevýslovně*. Svatý Pavel napsal o nebi: „Oko nikdy nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ — Jsou blažení *věčně*. Nebe nikdy a nikdy nepřestane. — Nebeská blaženost se jmenuje v Písmě svatém »*Světlo věčné*«.*

Ke svatým v nebi náleží: duše dětí zemřelých v křestní nevinnosti; duše věřících, kteří umřeli v boží milosti a za hříchy své vytrpěli pokání buď na zemi nebo v očistci; svatí, které Bůh oslavil zázraky; svatí andělé; Královna andělů a všech svatých, Panna Maria.

Všechny tyto vyvolené boží oslavujeme svátkem *Všech svatých*. Ke svatým se modlíme, a oni se přimlouvají za nás u Boha. Tomu říkáme »*svatých obcování*«.

* * *

60. Kdo se dostane do nebe? — *Do nebe se dostane, kdo zemře v boží milosti a nemá co trpěti za hříchy.*

61. Co blaží svaté v nebi? — *Svaté v nebi blaží patření na Boha a pokoj věčný.*

„RADUJTE SE A PLESEJTE,
NEBOŤ VAŠE ODPLATA
JE HOJNÁ V NEBESÍCH.“

75. O věčném trápení v pekle.

*Zavržení v pekle trpí ohněm. Pán Ježíš často mluvil o pekle a pravil, že je tam oheň neuhasitelný, pláč a skřípění zubů. — Zavržení trpí *bez úlevy*: ani krůpěje vody nedostal k osvěžení bohatec, který pohřben byl v pekle. — Zavržení trpí *věčně*: nemají naděje na vykoupení; z pekla není vysvobození.*

První se dostali do pekla zlí duchové. V pekle byl pohřben necitelný bohatec. Do věčné tmy byl hozen pozvaný, jenž přišel bez roucha svatebního. V ohni věčném bude hořeti, kdo se v hodinu smrti podobá suché ratolesti.

62. Kdo se dostane do pekla? — *Do pekla se dostane, kdo zemře ve hříchu těžkém.*

63. Co trápí zavržené v pekle? — *Zavržené v pekle trápí odloučení od Boha a oheň věčný.*

AŤ NÁS NEZŽE VĚČNÝ PLAMEN,
UCHOVEJ NÁS JEZU KRISTE. AMEN.

76. O soudném dni

předpověděl Kristus Pán:

Na konec světa se zatmí slunce a měsíc nedá světla svého a hvězdy budou padatí s nebe. A na zemi rozbouří se moře a rozhučí se vlny jeho. Vodou, ohněm, zemětřesením a hrůzou zahynou poslední lidé na zemi.

Tehda přijde hodina, kdy všichni mrtví uslyší hlas Syna božího. A jak uslyší, oživnou a vyjdou z hrobů. A pošle Pán své anděly, a ti hlasem velikým jako hlaholem trub svolají vzkříšené ze všech končin. Vyvolené postaví po pravici, zavržené po levici.

Na nebi pak se ukáže znamení Syna božího. A on přijde v oblaku mocný a velebný s anděly svými. Zasedne na trůně, aby soudil vyvolené a zavržené. Vyvoleným řekne: „Pojďte, požehnaní Otce mého, do království nebeského!“ Zavrženým řekne: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného!“ I půjdou zavržení do věčného trápení, vyvolení pak do věčné blaženosti.

* , *

64. Kdy vzkřísí Kristus Pán všechny mrtvé? — *Všechny mrtvé vzkřísí Kristus Pán v soudný den.* — Potom přijde viditelně s nebe na zem a bude nás soudit. To bude poslední soud.

VĚŘÍM V BOHA, OTCE VŠEMOHOUCÍHO, STVOŘITELE NEBE I ZEMĚ. — I V JEZU KRISTE, SYNA JEHO JEDINÉHO, PÁNA NAŠEHO; — JENŽ SE POČAL Z DUCHA SVATÉHO, NARODIL SE Z MARIE PANNY; — TRPĚL POD PONTSKÝM PILÁTEM, UKŘIŽOVÁN UMŘEL I POHŘBEN JEST. — SSTOUPIL DO PEKEL, TŘETÍHO DNE VSTAL Z MRTVÝCH. — SSTOUPIL NA NEBESA, SEDÍ NA PRAVICI BOHA OTCE VŠEMOHOUCÍHO; — ODTUD PŘIJDE SOUDIT ŽIVÝCH I MRTVÝCH. — VĚŘÍM V DUCHA SVATÉHO; — SVATOU CÍRKEV OBECNOU, SVATÝCH OBCOVÁNÍ; — HŘÍCHŮV ODPUŠTĚNÍ; — TĚLA VZKŘÍŠENÍ; — A ŽIVOT VĚČNÝ. AMEN.

UČIVO SVÁTOSTNÉ.

PŘÍPRAVA K SVATÉ ZPOVĚDI.

77. Pán můj a Bůh můj.

Dobrotivý Otec nebeský mě stvořil a stále o mne pečuje. Dal mi anděla strážce, aby mě opatroval. Dal mi rodiče, aby mě vedli do nebe. Dává mi teplo a světlo, pokrm a život hodinu za hodinou. Jistotně se patří, abych mu den co den děkoval. — A co by ze mne bylo, kdyby mne Bůh nechránil ode zlého, nepomáhal mi při práci a nedopřál mi své milosti! Potřebuji ustavičně Pána Boha. — *Modlívám se každodenně? — Modlívám se pobožně?*

* * *

Svatý, svatý, svatý! — Prorok Starého zákona měl podivné vidění. Bylo mu, jako by viděl v nebi na trůně Pána Boha a kolem něho anděly. Ti zpívali: „Svatý, svatý, svatý je Pán Bůh zástupů; plna jsou nebesa i země velebností a slávy tvé!“ — Ano, veliký, vznešený a svatý jest Pán Bůh. A svaté jest všecko, co jest boží: jméno boží, dům boží, znamení Syna božího (kříž), sochy a obrazy světců božích. — *Ríkám svatá slova uctivě? — Chovám se uctivě v domě božím?*

* * *

Svaté dni boží. — Den co den se stará člověk, aby měl z čeho býti živ. Jeden týdnenní den však chce Pán Bůh, abychom si od všední práce odpočinuli, jemu se společně klaněli a sebe co nejvíce posvětili. Na to ustanovil den sváteční a volá nás toho dne do kostela na mši svatou. Dobrovolně chodívají věřící do kostela i ve všední dny, zvláště v pátek; je to památný den smrti Páně. Toho dne se nesmí požívatí masité pokrmy. — *Chodím v den sváteční po každé na mši svatou? — Zachovávám páteční půst?*

První přikázání boží zní: *»V jednoho Boha věřiti budeš.«* — Druhé přikázání boží zní: *»Neveameš jména božího nadarmo.«* — Třetí přikázání boží zní: *»Pomni, abys den sváteční světil.«* — Třetí přikázání církevní zní: *»Ustanovené posty zachovávat.«*

78. Čím jsou mi moji rodiče.

Bůh, neviditelný Pán světa, panuje všemu lidstvu. Viditelně nechává místo sebe panovat jiné. V národě panuje z boží milosti panovník — u nás prezident, v rodině otec a matka. Jsou tedy rodiče pro mne osoby posvátné. Hodné dítě je uctivě pozdravuje a pěkně prosí. Zdvořile jim děkuje a srdečně blahopřeje. A mluví o nich uctivě. Tak své rodiče ctí. — *Ctím já své rodiče?*

Těžko bych spočítal, co dobrého mi rodiče už prokázali a co mi prokazují dosavad. Starají se, abych měl kde bydlet, co jísti a v čem chodit. Pečují, abych se naučil, čeho potřebuji pro život. Nikdo na světě po Pánu Bohu nemá mne tak rád, jak oni. Jistě zasluhují rodiče, abychom jich nermoutili a nehněvali, nýbrž jim při práci pomáhali,

je v nemoci ošetřovali a za ně se modlivali. — *Mám já rád tatíčka a mamičku? — Pomáhám ochotně rodičům? — Modlívám se za ně?*

Nemám práva dělati, co chci. Právo, mi poroučet, mají rodiče. Oni myslí se mnou dobře, vědí víc než já a jsou za mne odpovědní Pánu Bohu. Kdo se rodičům protiví, Pánu Bohu se protiví. Proto se jim nesmí odmlouvat ani vzdorovat. — Poslechnu na první poručení a s jasnou tváří. Tak poslouchal Syn boží své matky a svého pěstouna. — *Poslouchám rodičů já?*

* * *

Čtvrté přikázání boží zní: »*Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil a dobře ti bylo na zemi.*«

65. Co mi poroučí čtvrté přikázání boží? — *Čtvrté přikázání boží mi poroučí, abych své rodiče ctil, miloval a jich poslouchal.*

POŽEHNÁNÍ OTCOVO STAVÍ DĚTEM DOMY.

MODLITBA MATČINA Z MOŘSKÉHO DNA VYNÍMÁ.

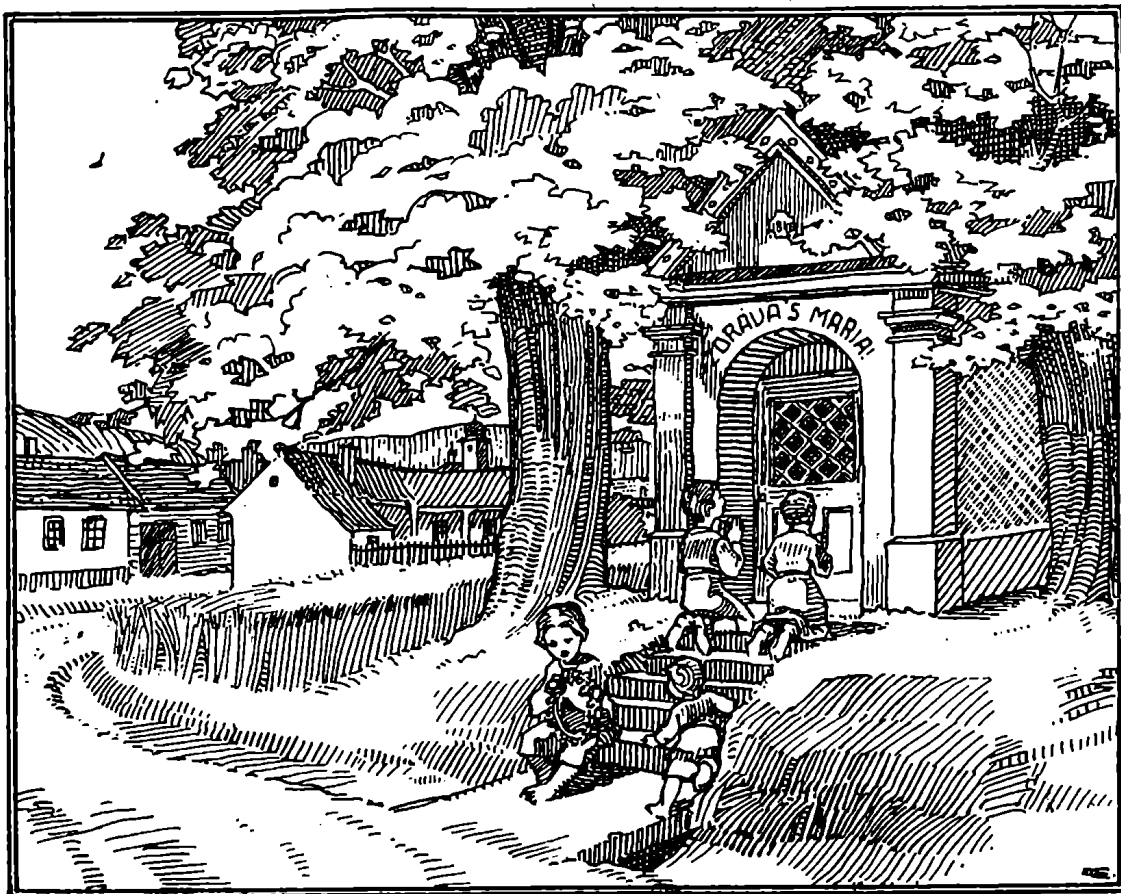
ČÍM SI ZASLOUŽÍM TOHO POŽEHNÁNÍ A TÉ MODLITBY?

79. Jak se chová stydlivý.

Když ráno vstane, slušně se obleče. Hlava, krk, ruce, ano i nohy mohou zůstat nezahaleny. Z ostatního těla mají některé části stále býti zakryty. Stydlivý se tam bez potřeby neodkrývá ani nedívá — ani na sobě ani na druhých. Bez potřeby se tam nedotýká, ani se nedá nepočestně dotýkat. Byl by to hřích. Hříchem není, co kdo činí jen z nutné potřeby.

Svatá Anežka pocházela ze vznešené rodiny římské. Dožila se jen třinácti let a skonala smrtí mučednickou. Nedlouho před tím se stalo, že jí kdosi sváděl ke hříchu. Leč ona se svésti nedala. I pohrozil jí svůdce násilím. Ale ona řekla: „Mne chrání anděl boží.“ A když se jí svůdce chtěl přece dotknouti nepočestně, udeřil ho anděl, že padl na zem jako mrtvý. — Svatý Stanislav, mladý šlechtic polský, začervenál se po každé, když někdy slyšel nepočestně mluvit. Z takové společnosti hleděl ihned odejít.

Bůh mě vidí na každém místě, i ve tmě a o samotě. Jak bych mohl před okem božím se chovati nepočestně! Děti stydlivé a počestné má Bůh obzvláště rád: takovým

patří v přední řadě království nebeské. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou. — *Chovám se vždy stydlivě a počestně?*

* * *

Šesté přikázání boží zní: »*Nesesmilniš!*« — Slovo „nesesmilniš“ znamená: *nesmíš se chovati nepočestně.*

RAČ, PANNO SVATÁ, V OCHRANU
KVĚT SRDCE MÉHO VZÍTI!

80. Miluj bližního svého!

Dobré srdce — potřebné pro nebe. — Pocestného přepadli na pustině loupežníci. Poranili jej, div že ho nezabili. Tak ho našel Samaritán. Nic nedbal, že je to jeho nepřítel. Neublížil raněnému, nýbrž mu pomohl a pečoval o něho. Milosrdný Samaritán měl dobré srdce. — Dobré srdce odpouští, nehněvá se, nenadává, neublíží na těle, nesvádí ke hříchu a pomáhá každému, jak může. — Ano i se zvířetem má soucit. Myslí si: Cítí bolest jako ty, nedělej mu trampoty! — Jaké je moje srdce? *Byl jsem dobrý na druhé?*

* * *

S poctivostí nejdál dojdeš. — Malé Aničce umřeli rodiče. Chudobnou sirotu si vzala do domu sousedka, zámožná paní. Anička chodila do školy a ve volné chvíli pásala husy. Dávala dobře pozor, aby nedělaly škody. Doma si bez vědomí své paní nevzala nic, co jí nepatřilo. Našla-li při úklidu peníz, odevzdala jej. Byla poctivá. Paní si poctivé děvče vzala za vlastní a odkázala jí veškerý majetek. Poctivému lidé přejí a Pán Bůh žehná. — *Jsem poctivý já?*

* * *

Pravdomluvný — dítě boží. — Jiřík dostal darem pěknou sekerku. Šel s ní do zahrady a sekal, kde se co dalo. I na vzácné třešni osekal kůru tak, že třešně musela uschnout. Otec měl ten strom velice rád. Přišel do zahrady a vidí, že strom je zkažen. „Nevíš, kdo to udělal?“ táže se rozčilen Jiřího. Chlapec se ulekl, ale hned se vzpamatoval a řekl upřímně: „Tatíčku, lhátí nebudu: já jsem to udělal.“ Otec se zarazil a chvíli nepromluvil slova. Potom vzal synka do náručí a řekl: „Ze jsi upřímně

pověděl pravdu, je mně milejší, než tisíc vzácných stromů.“ — Tak rostl Jiří. Byl vždy pravdomluvný. Stal se později presidentem v Americe. Byl to slavný Jiří Washington. — Pravdomluvný nezapírá, nelže, nesvádí křivě na druhé: mluví vždy pravdu. — *Mluví vám pravdu já?*

* * *

Páté přikázání boží zní: »*Nezabiješ!*« — Sedmé přikázání boží zní: »*Nepokradeš!*« — Osmé přikázání boží zní: »*Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému!*«

81. Vstanu a půjdu k Otci svému.

Na křtu svatém dostal jsem od Ducha svatého roucho svatební — milost posvěcující. Byl jsem svatý. Kdybych tak byl umřel, mohl jsem býti v nebi. Nyní už nejsem tak svatý; neboť mám hříchy na sobě. Zasluhují za ně trestů božích. Kam bych se dostal, kdybych umřel dnes? Jak rád bych sobě z hříchů pomohl! Ale *sám sobě z hříchů nepomohu.*

Kristus Pán, dobrý pastýř, měl moc, hříchy odpouštět. Odpustil Magdaleně, Petrovi, lotru na kříži. Než vstoupil na nebesa, odevzdal moc, odpouštění hříchů, apoštolům. Od apoštolů přešla ta moc na biskupy a kněze. Ti odpouštějí hříchy místo Krista Pána ve svátosti pokání. Svátosti pokání se říká svatá zpověď. Vyprosím si pomoc od Ducha svatého a *půjdu k svaté zpovědi.*

Ve svaté zpovědi odpustí mně hříchy milosrdný Bůh. Budu mítí tedy duši čistou jako je obraz, když se s něho smyje prach. Bůh mi promine tresty hříchů, abych nemusil trpěti v očistci a snad i v pekle. Bůh mě posvětit, takže budu mítí právo se dostatí do nebe. *Těším se na svatou zpověď.*

* * *

Dobře se naučím: *Svatebním rouchem pro nebe je milost posvěcující. — Největší zlo je pro člověka hřích. — Všechny hříchy nejsou stejně veliké: jsou hříchy malé a velké, anebo lehké a těžké. — Milosti posvěcující se pozbývá těžkým hříchem. — Těžkým hříchem zasluhuje člověk trestů božích na zemi a v pekle. — Lehkým hříchem zasluhuje člověk trestů božích na zemi a v očistci. — V den vzkříšení Páně dostali apoštolé moc, odpouštění hříchů. — Moc, odpouštění hříchů, přešla od apoštolů na biskupy a kněze. — Hříchy se nám odpouštějí ve svátosti pokání.*

82. Které hříchy mám na sobě?

Proti prvnímu přikázání božímu: Modlíval jsem se denní modlitby? Modlíval jsem se pobožně? — *Proti druhému*: Říkal jsem svatá slova uctivě? — *Proti třetímu*: Byl jsem v den sváteční po každé na mši svaté? (Někdo zanedbal.) Choval jsem se v kostele uctivě? Zachoval jsem páteční půst?

Proti čtvrtému: Ctil jsem své rodiče? (Někdo mluvil o nich neuctivě.) Pomáhal jsem ochotně rodičům? Poslouchal jsem rodičů? (Někdo i odmlouval, vzdoroval.) — *Proti pátému*: Byl jsem dobrý na druhé? (Zlý se hněval, nadával, ublížil na těle, sváděl ke hříchu, trápil zvířata.)

Proti šestému: Choval jsem se stydlivě a počestně? (Někdo nepočestně pohlížel, nepočestně mluvil, nepočestně jednal.) — *Proti sedmému*: Byl jsem poctivý? (Nepoctivý si cizí majetek vzal, poškodil, ponechal.) — *Proti osmému*: Mluvil jsem vždy pravdu? (Někdo zapíral, lhal, křivě sváděl na druhé.) — *Tíží mě snad ještě něco?*

* * *

Takto si vzpomínati na hříchy je *apřítování svědomí*.

83. Smiluj se nade mnou, Bože!

Ke Kristu Pánu přišla žena hříšnice. Klečela u nohou jeho a plakala. Proč asi? — Věděla z kázání Páně, jak *Pán Bůh je spravedlivý* a všechno zlé trestá. I vstoupily jí na paměť její hříchy a v srdci se jí ozvalo: Svatý Bože, hříšné trestáš činy, trestů tvých se hrozím za své viny. Hříchů je mi z hloubi srdce líto. Polepším se, svatě slibuji to. — A Kristus Pán hleděl na ni milostivě a řekl jí: „Odpouštějí se ti hříchy. Jdi v pokoj!“

Na Veliký pátek klečela Marie Magdalena pod křížem. Hleděla, jak umírá Syn boží, a plakala. Proč asi? — Věděla z kázání Páně, jak *Pán Bůh je dobrotivý* a co dobrého jí prokázal. V srdci se jí ozvalo: Dobré všechno dostávám z tvé ruky. Podstoupil jsi za mne kříže muky. Nebe otvíráš mi smrtí svou, a já zlobou splácím lásku tvou. Hříchů je mi z hloubi srdce líto. Polepším se, svatě slibuji to. — A Kristus Pán hleděl na ni s kříže milostivě, jako by mluvil: „Odpouštějí se ti hříchy. Jdi v pokoj!“

Také já mám hříchy na sobě. Smiluj se nade mnou, Bože! Hříchů je mi z hloubi srdce líto. Polepším se, svatě slibuji to. Kterého hříchu jsem se dopouštěl nejčastěji? Který hřích by mě při smrti nejvíce tížil? Těch hříchů se budu zvláště chránit. Těm, kdo mi ublížili, odpouštím. Cizí majetek vrátím. Budu bedlivě plnit své povinnosti.

* * *

66. Co je při svátosti pokání nejpotřebnější? — *Při svátosti pokání je nejpotřebnější lítost.*

67. Co musí s lítostí býti spojeno? — *S lítostí musí býti spojeno předsevzetí: opravdu chci se polepšiti a nikdy už nehřešiti.*

SVATÝ BOŽE, HŘÍŠNÉ TRESTÁŠ ČINY,
TRESTŮ TVÝCH SE HROZÍM ZA SVÉ VINY.
DOBŘE VŠECHNO DOSTÁVÁM Z TVÉ RUKY,
PODSTOUPIL JSI ZA MNE KŘÍŽE MUKY.
NEBE OTEVŘEL'S MI SMRTÍ SVOU,
A JÁ ZLOBOU SPLÁCÍM LÁSKU TVOU.
HŘÍCHŮ JE MI Z HLOUBI SRDCE LÍTO.
POLEPŠÍM SE, SVATĚ SLIBUJI TO.

84. Vyzpovídám se upřímně a úplně.

Kristu Pánu se hříšníci nezpovídali: on hříchy jejich dobře znal, je vševědoucí. Apoštolé vševědoucí nebyli. Proto k nim přicházeli věřící jednotlivě a vyznávali jim každý soukromě hříchy své. Taktéž já půjdu a *vyzpovídám se knězi zpovědníkovi.*

Nikdo mne při tom nebude slyšet, leč jediný zpovědník. A ten mě přijme laskavě jako dobrý pastýř zbloudilou ovečku. Ze zpovědi nesmí nikomu na světě povědět ani slova. Svatý Jan Nepomucký dal se raději umučit, než by něco byl prozradil ze zpovědi královně Zofie. — *Vyzpovídám se upřímně.*

Vyznám všechno, co zlého vím na sebe. Kdo by nepověděl nějaký hřích lehký, zpovídal by se platně. Kdo by při zpovědi těžký hřích zapomněl nechtě, zpovídal by se také platně. Ale musel by ten hřích povědět při zpovědi budoucí. Kdo by však těžký hřích zamlčel úmyslně, zpovídal by se neplatně: žádný hřích by mu nebyl odpuštěn. Ano, měl by za to ještě nový hřích, říká se mu svato-krádež. — *Vyzpovídám se úplně.*

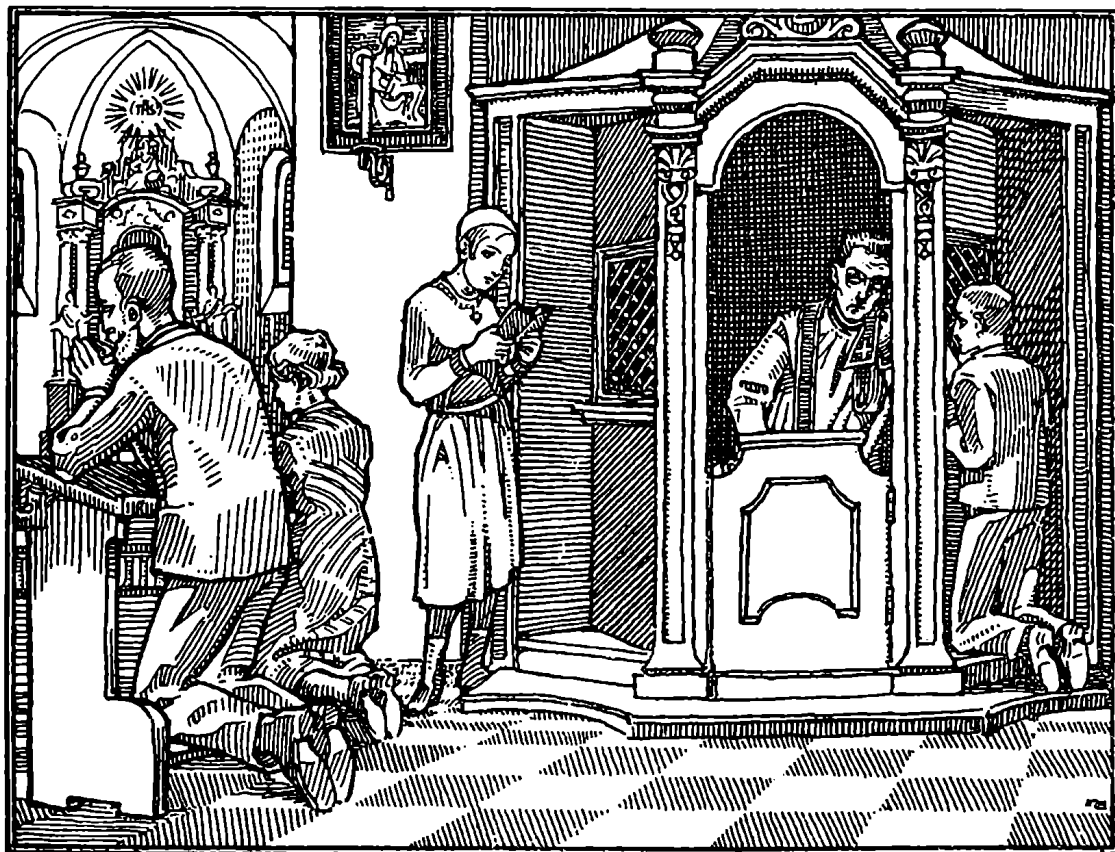
68. Kdo se zpovídá neúplně? — *Neúplně se zpovídá, kdo těžký hřích úmyslně zamlčí.* — Taková zpověď je neplatná.

85. Kterak se vykonává zpověď.

Svátost pokání jest úkon důležitý. Třeba se naň dobře připravit. Nejlépe doma o samotě. Pomodlím se nejprve k Duchu svatému, aby mě osvětlil a posílil. Potom si budu vzpomínat, které hříchy mám na sobě: (*zpytování svědomí*). Hříchy si dobře zapamatuji.

Kleče před křížem, odprosím srdečně Pána Boha a umíním si, že se polepším: (*lítost a předsevzetí*). Než odejdu z domu, poprosím rodiče, aby mi odpustili a dali požehnání.

Do kostela půjdu s modlitební knihou. Než na mne dojde, budu se potichu modlit. Potom přikleknu do zpovědnice a vyznám své hříchy: (*zpověď*). Poté vyslechnu pozorně, co mi poví zpovědník. Dobře si zapamatuji, co mi uloží za pokání. Při rozhřešení se požehnám.

Po zpovědi vyplním uložené pokání: (*dostiučinění*). Uložené modlitby je nejlépe vykonat před svatostánkem. Je dobře, přidat si nějaké pokání dobrovolné. — Poděkuji Pánu Bohu za milosti svaté zpovědi a znovu si umíním, že zůstanu Bohu věrný.

* * *

69. Zpověď první začíná se takto: *»Ve jménu Otce... Vyznávám se před Bohem, že jsem se dopustil těchto hříchů:«*... Zpověď druhá a další začíná se takto: *»Naposledy jsem byl u svaté zpovědi... Vyznávám se před Bohem, že jsem se dopustil těchto hříchů:«*...

70. Zpovědní vyznání se končí takto: *»To jsou mé hříchy. Srdečně jich lituji a pevně si umiňuji, že se opravdu polepším.«*

71. Kolik částek náleží k svátosti pokání? — *K svátosti pokání náleží pět částek, totiž: zpytování svědomí, lítost, předsevzetí, zpověď a dostiučinění.*

DUCHU SVATÝ! OSVĚŤ A POSILNI MĚ,
BYCH SVÉ HŘÍCHY NÁLEŽITĚ POZNAL,
SRDEČNĚ JICH LITOVAL,
UPŘÍMNĚ Z NICH SE VYZPOVÍDAL
A SE OPRAVDU POLEPŠIL. AMEN.

— 1 —

PŘÍPRAVA K SVATÉMU PŘIJÍMÁNÍ.

86. Kterak se koná svátost oltářní.

Při poslední večeři měl Pán Ježíš na stole chléb a v kalichu víno. Nad chlebem řekl: „Toto jest tělo mé.“ Tím slovem proměnil chléb ve své tělo. To tělo Páně vypadalo jako chléb. — Nad vínem řekl Pán Ježíš: „Toto jest krev má.“ Tím slovem proměnil víno ve svou krev. Ta krev Páně vypadala jako víno. — Konečně pravil Pán Ježíš apoštolům: „To číňte na mou památku.“ Tím slovem dal apoštolům moc, proměňovati chléb a víno. Od apoštolů přešla ta moc na biskupy a kněze.

Kněz vykonává tu svatou moc při mši svaté. Má k tomu na oltáři chléb a v kalichu víno. Víno je z hroznů

a chléb z mouky pšeničné; ten chléb se jmenuje hostie, to jest: chléb obětní. — Uprostřed mše svaté říká kněz nad chlebem slovo Pána Ježíše: „Toto jest tělo mé.“ Tím slovem proměňuje chléb ve svaté tělo Páně. — Nad vínem říká kněz slovo Pána Ježíše: „Toto jest krev má.“ Tím slovem proměňuje víno ve svatou krev Páně.

Tělo Páně na oltáři vypadá jako chléb; má totiž podobu a barvu, chuť a vůni chleba. Je tam tedy *tělo Páně pod způsobou chleba*. — Krev Páně na oltáři vypadá jako víno; má totiž podobu a barvu, chuť a vůni vína. Je tam tedy *krev Páně pod způsobou vína*. — Tělo a krev Páně pod způsoby chleba a vína je *svátost oltářní*.

* * *

72. Co je svátost oltářní? — *Svátost oltářní je tělo a krev Ježíše Krista pod způsoby chleba a vína*. — Říkáme svátost *›oltářní‹*, protože se na oltáři koná.

OTEVŘELA SE JIŽ NEBES BRÁNA,
SLOVO ZÁZRAČNÉ KNĚZ VYSLOVIL,
VÍTEJ, DUŠE, VÍTEJ KRISTA PÁNA,
JENŽ SE V ZPŮSOB CHLEBA, VÍNA SKRYL.

87. Ve svátosti oltářní je přítomen živý Ježíš Kristus.

V hrobě na Kalvarii odpočíval Kristus Pán mrtev. Třetího dne ožil a vstal z mrtvých. Od svého vzkříšení má Kristus Pán tělo živé, ale jinačí než měl před tím: nemůže už trpět ani umřít, může býti současně na mnoha místech a je pro nás neviditelný. Má tedy tělo oslavené. S takovým tělem je Kristus Pán přítomen živý pod způsobou chleba a živý pod způsobou vína, ano i v nejmenší části každé způsoby.

Kdo tedy přijímá svatou hostii, přijímá nejenom tělo, nýbrž i krev Páně. Kdo přijímá částku svaté hostie, přijímá celého Ježíše Krista. Kdo přijímá svátost oltářní, má v sobě Krista Ježíše, dokud se svaté způsoby nerozplynou a nestráví.

I po mši svaté zůstává Ježíš Kristus na oltáři ve svatostánku. Je tam přítomen pod způsobou chleba neboli ve svaté hostii. Na to jsou ve svatostánku dvě posvěcené

nádoby: *monstrance a ciborium*. Před svatostánkem hoří věčné světlo; připomíná věřícím: Kristus Pán je tu — klaňte se jemu! Zvláště se máme klaněti Kristu svátostnému při pozdvihování a přijímání, při průvodě Božího těla, před Božím hrobem, a když kněz jde s Pánem Bohem k nemocnému.

* * *

73. Kdo je přítomen ve svátosti oltářní? — *Ve svátosti oltářní je přítomen živý Ježíš Kristus.*

KLANÍM SE TI VROUCNĚ,
SKRYTÝ BOŽE NÁŠ,
JENŽ TU VE SVÁTOSTI
SEBE UKRÝVÁŠ.

88. Pán mě volá k svému stolu.

První křestany pronásledovali krvavě pohané. Věřící se však nehrozili ani muk, ani mučednické smrti, a zůstali věrní svaté víře. Čím to, že byli tak silní? — Že svatě žili a umírali? — Že se dostali do nebe? — Jest o nich zapsáno, že chodívali téměř denně k svatému přijímání. Od stolu Páně odcházeli silní jako lvové, a mocnosti pekelné třásly se před nimi. *Svatým přijímáním je Kristus Ježíš posvěcoval, posiloval a živil k životu věčnému.*

* * *

Duševní posily potřebuje každý člověk. Buď je nedbalý v modlitbě, nebo nerad chodí na služby boží, nebo se mu nechce poslouchat a plnit uložené povinnosti, nebo je nedobrý k bližnímu, nebo vůbec slabý v pokušení. V čem já jsem duševně slabý? Kristus Pán mě chce svatým přijímáním posilnit. *Přiď ke mně, Pane Ježíši, a posilni mě!*

Svatebním rouchem pro nebe je svatost neboli milost posvěcující. Po svaté zpovědi je člověk svatý. Mohl by však býti světější, aby se Bohu více líbil a měl právo na větší blaženost v nebi. Já po svaté zpovědi budu také svatý. Ale rád bych byl světější. Kristus Pán mě chce svatým přijímáním posvětit. *Přiď ke mně, Pane Ježíši, a posvěť mě!*

Kristus Pán řekl o svátosti oltářní: „Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba

toho, živ bude na věky“ (v nebi). Rád bych se dostal jistotně do nebe. Kristus Pán mě chce svatým přijímáním živiti k životu věčnému. *Přijď ke mně, Pane Ježíši, a živ mě k životu věčnému!*

* * *

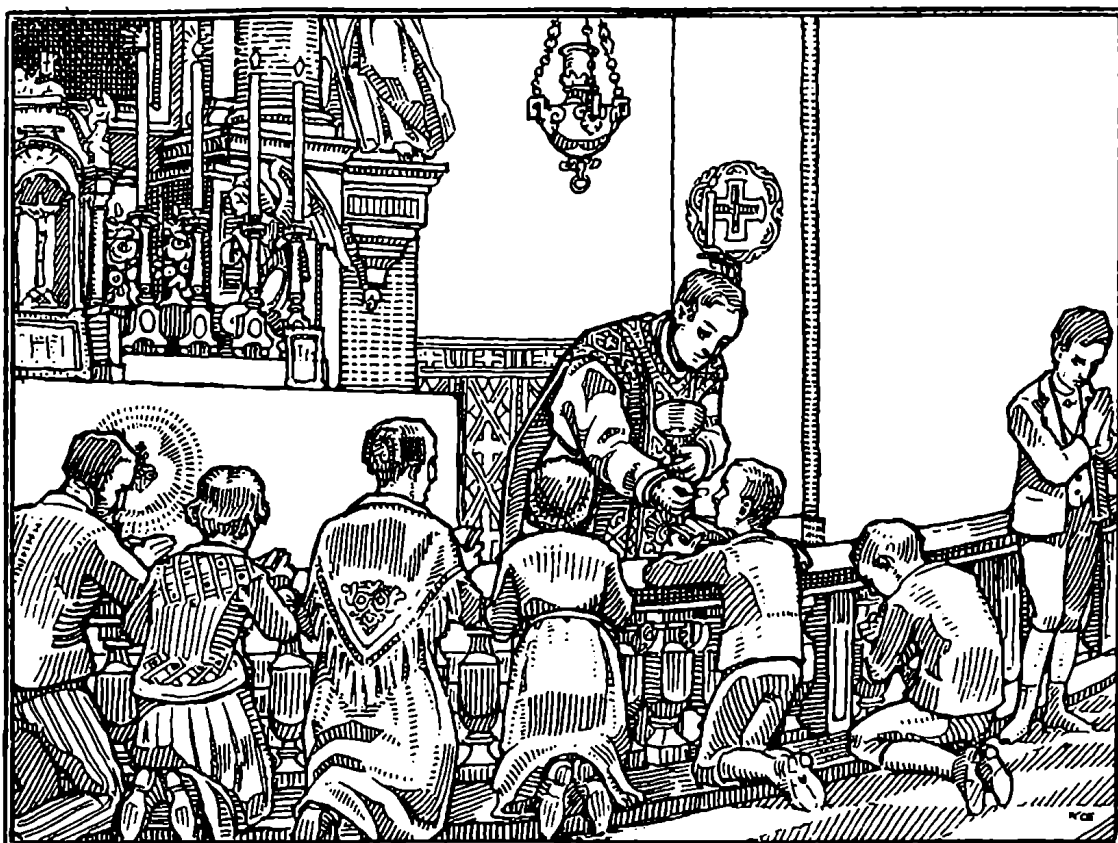
74. Nač mě volá Pán Ježíš ke svatému přijímání? *Pán Ježíš mě volá k svatému přijímání, aby mě posvětil, posílil a živil k životu věčnému.*

75. Jak zní páté přikázání církevní? — *Páté přikázání církevní zní: »Alespoň v čas velikonoční svátost oltářní přijmouti.«* — Snažně si přeje církev svatá, abychom přijímali častěji do roka. Denně může přijímat, kdo je v posvěcující milosti a má pravý úmysl.

„NECHTE MALÍČKÉ PŘIJÍTI KE MNĚ
A NEBRAŇTE JIM! NEBOŤ TAKOVÝM
PATŘÍ KRÁLOVSTVÍ NEBESKÉ.“

89. Jaký mám přistoupit ke stolu Páně.

Úplně lačný. — Kdo se chystá k svatému přijímání, nesmí nic jíst ani pít ode dvanácté hodiny půlnoční. Jen kdo je nebezpečně nemocen, smí přijímat i nelačný.

Počestně oděný. — Každý oděv není počestný, i když je snad nový. Samo se rozumí, že máme přijít ke stolu Páně s oděvem čistým a tělem umytým. Třeba chudobně, jen když čistotně! Víc ovšem než na šaty, hledí Kristus Pán na svatební roucho duše.

V posvěcující milosti. — Srdce má se státi po svatém přijímání na chvíli svatostánkem Páně. Proto musí být aspoň bez hříchu těžkého. S těžkým hříchem nesmí se jít ke stolu Páně. To by bylo přijímání nehodné. Nehodně přijímatí je svatokrádež.

Se srdcem pobožným. — Před svatým přijímáním se mám dobře modlití. Když kněz ukazuje lidu svatou hostii, mám říkat: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rcí slovem, a uzdravena bude duše má.“ Po svatém přijímání se vrátím na své místo. Přivítám Pána Ježíše. Znova mu slíbím, že mu zůstanu věrný. Přednesu jemu své prosby. — Příhodné modlitby k svatému přijímání jsou také v modlitební knize.

* * *

76. Jaký mám přistoupit ke stolu Páně? — *Ke stolu Páně mám přistoupit úplně lačný a počestně oděný, v posvěcující milosti a se srdcem pobožným.*

O JEZU, HOSTE NEBESKÝ,
MÉ ZBOŽÍ, STATKU MŮJ,
TY SLADKÝ CHLEBE ANDĚLSKÝ,
ZVOL V SRDCI MÉM BYT SVŮJ.
HLE, LAČNÍM, TY MNE NAKRM ZAS.
HLE, ŽÍZNÍM, TY MOU ŽÍZEŇ ZHAS
A VŽDY MĚ OPATRUJ!

UČIVO VĚTNÉ.

Otázky bez označení se hodí pro žáky 1. ročníku. — V druhém ročníku se k tomu přibírají otázky označené *. — V třetím ročníku se do-
savadní látka zopakuje a prohloubí; novým učivem větným jsou otázky,
označené ○. K tomu příprava k sv. zpovědi a sv. přijímání.

PRVNÍ UČENÍ.

1. Kde je Pán Bůh? — *Pán Bůh je na nebi a na zemi a všude.*

2. Co vidí Pán Bůh? *Pán Bůh vidí všechno.* — Co slyší Pán Bůh? *Pán Bůh slyší všechno.* — Co ví Pán Bůh? *Pán Bůh ví všechno.* — Pánu Bohu říkáme »vševědoucí«.

3. V kolika osobách je Pán Bůh? — *Pán Bůh je ve třech osobách.*

4. Jak se jmenují tři božské osoby? — *Tři božské osoby se jmenují: Otec, Syn a Duch svatý.*

5. »Ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého. Amen.«
(Znamení kříže.)

6. Kdo nás stvořil? *Nás stvořil Bůh Otec.* — Kdo nás vykoupil? *Nás vykoupil Bůh Syn.* — Kdo nás posvětil? *Nás posvětil Duch svatý.*

7. Jak říkáme Bohu ve třech osobách? — *Bohu ve třech osobách říkáme »Boží Trojice« nebo »trojjediný Bůh«.*

*8. K čemu jsem na světě? — *Jsem na světě, abych Pánu Bohu sloužil a za to se dostal do nebe.*

*9. Mne také volá Pán Bůh do své služby: chce, abych pracoval a se modlíval. Kdy se máme modlit? — *Máme se modlit každodenně, zvláště ráno a večer.* — Hodný věřící se modlí také před jídlem a po jídle, a když se k modlení zvoní.

○10. Co přikázal Pán Bůh o dni svátečním? — *O dni svátečním přikázal Pán Bůh: »Pomni, abys den sváteční světil!«*

* 11. Čím světíme v kostele sváteční den? — *Sváteční den světíme v kostele tím, že pobožně slyšíme celou mši svatou.*

○ 12. Jak se mám chovati v kostele? — *V kostele se mám chovati uctivě a pobožně.*

○ 13. Které jsou hlavní části mše svaté? — *Hlavní části mše svaté jsou: evandélium, obětování, proměňování a přijímání.*

* 14. Jak se mám chovati ke každému? — *Ke každému se mám chovati způsobně a zdvořile.*

BŮH OTEC, STVOŘITEL NEBE I ZEMĚ.

* 15. Odekdy jest Pán Bůh? — *Pán Bůh jest odevždy.*

16. Kdo učinil nebe i zemi? — *Nebe i zemi učinil Pán Bůh.* — Bůh učinil nebe i zemi z ničeho. Místo „učinil z ničeho“ říkáme »stvořil«.

17. Co může Pán Bůh? — *Pán Bůh může všechno, co chce.* — Pánu Bohu říkáme »všemohoucí«.

18. S ostatním světem stvořil Pán Bůh anděly. Jací byli všichni andělé? — *Všichni andělé byli svatí a blažení.*

* 19. K čemu stvořil Pán Bůh anděly? — *Pán Bůh stvořil anděly, aby jemu sloužili a nám do nebe pomáhali.*

20. Co si řekli mnozí andělé? — *Mnozí andělé si řekli: »Nebudeme Bohu sloužiti. Chceme býti sami jako Bůh.«* — Tak mnozí andělé zpyšněli.

21. Kam odsoudil Bůh pyšné anděly? — *Pyšné anděly odsoudil Bůh do pekla.*

22. Jak říkáme andělům v pekle? — *Andělům v pekle říkáme »zlí duchové«.* Nejvyšší z nich se jmenuje »dábel«.

○ 23. K čemu svádějí nás zlí duchové? — *Zlí duchové svádějí nás ke hříchu.*

24. Svaté anděly vzal si Pán Bůh k sobě do nebe. Nám pomáhají do nebe zvláště *svatí andělé strážní.*

PRVNÍ LIDÉ V RÁJI.

25. Kterak stvořil Pán Bůh prvního člověka? — *Prvního člověka stvořil Pán Bůh takto: učinil tělo ze země a vdechl do těla nesmrtelnou duši.*

26. „Jsem člověk.“ Z čeho se skládá člověk? — *Člověk se skládá z těla a z duše. — Duše lidská je nesmrtelná.*

27. Co přikázal Bůh prvnímu člověku? — *Bůh přikázal prvnímu člověku: »Se všech stromů rajských jež, ale se stromu prostřed ráje ať nejíš! Kdybys jedl s něho, zemřeš.«*

28. Z čeho Bůh učinil první ženu? — *Bůh učinil první ženu z Adamova žebra.*

29. Jací byli první lidé v ráji? — *První lidé byli v ráji svatí, blažení a tělesně nesmrtelní.*

*30. Od koho máme všechno dobré? — *Všechno dobré máme od Pána Boha. — Pánu Bohu říkáme »dobrotivý«.*

31. Čím se první lidé dopustili hříchu? — *První lidé se dopustili hříchu tím, že neposlechli Pána Boha.*

32. Kdo svedl první lidi ke hříchu? — *První lidi svedl ke hříchu ďábel v podobě hada. — To byl prvotný hřích.*

33. Co ztratili první lidé hříchem prvotným? — *Hříchem prvotným ztratili první lidé svatost, rajskou blaženost a tělesnou nesmrtelnost.*

○34. Co je pro člověka největší zlo? — *Největší zlo je pro člověka hřích.*

35. Všichni pocházíme od prvního člověka Adama. Co dědí každý člověk po Adamovi? — *Každý člověk dědí po Adamovi hřích, utrpení a smrt. — Hřích zděděný po Adamovi se jmenuje hřích »dědičný«.*

36. Co bylo nejhorší při prvotném hříchu? — *Při prvotném hříchu bylo nejhorší, že žádný člověk nemohl se dostat do nebe.*

37. Koho slíbil Pán Bůh po hříchu prvotném? — *Po hříchu prvotném slíbil Pán Bůh Vykupitele. — Tak se Bůh nad lidmi smiloval. Pánu Bohu říkáme »milosrdný«.*

38. Kam se dostaly duše prvních lidí po smrti? — *Duše prvních lidí se dostaly po smrti do předpekli.*

LIDÉ ČEKALI NA SLÍBENÉHO VYKUPITELE.

*39. Čím se prohřešil Kain proti Abelovi? — *Kain se prohřešil proti Abelovi tím, že mu záviděl, hněval se na něho a zabil jej.*

○40. Jsou všechny hříchy stejně veliké? — *Všechny hříchy nejsou stejně veliké: jsou hříchy malé a velké, anebo lehké a těžké.*

○41. Čeho zasluhuje člověk lehkým hříchem? — *Lehkým hříchem zasluhuje člověk trestů božích na zemi a v očištění.*

○42. Čeho zasluhuje člověk těžkým hříchem? — *Těžkým hříchem zasluhuje člověk trestů božích na zemi a v pekle.*

*43. Proč uvedl Bůh na zem potopu? — *Bůh uvedl na zem potopu, protože lidé mu přestali sloužit a byli bezbožní.*

*44. Co Pán Bůh odměňuje? *Pán Bůh odměňuje všechno dobré.* — Co Pán Bůh trestá? *Pán Bůh trestá všechno zlé.* — Pánu Bohu říkáme »spravedlivý«.

*45. Kde odměňuje Pán Bůh? *Pán Bůh odměňuje na zemi a v nebi.* — Kde trestá Pán Bůh? *Pán Bůh trestá na zemi, v očištění a v pekle.*

*46. Co slíbil Bůh Abrahamovi o Vykupiteli? — *Bůh slíbil Abrahamovi o Vykupiteli: »Budeš praotcem velikého národa, a vzejde z tebe požehnání všem národům.«* — Od Abrahama pocházel národ izraelský neboli židovský.

*47. O Vykupiteli předpovídali národu židovskému proroci. Doba před Vykupitelem se jmenuje *Starý zákon.*

○48. Jak se říkalo slíbenému Vykupiteli ve Starém zákoně? *Slíbenému Vykupiteli se říkalo ve Starém zákoně Mesiáš neboli Kristus.* — Jméno »Kristus« znamená: *posvěcený král.*

VYKOUPIŤ NÁS PŘIŠEL JEDNOROZENÝ SYN BOŽÍ. SKRYTÝ ŽIVOT PÁNĚ.

49. Co zvěstoval anděl Gabriel Panně Marii? — *Anděl Gabriel zvěstoval Panně Marii: »Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Ejhle — budeš mít syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude to Syn Nejvyššího.«*

50. Kam spěchala Panna Maria po zvěstování andělském? — *Po zvěstování andělském spěchala Panna Maria na hory navštívit Alžbětu.*

51. Kterými slovy přivítala Alžběta Pannu Marii? — *Alžběta přivítala Pannu Marii slovy: »Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého. A jak to, že ke mně přichází matka Pána mého?«*

52. Kde se narodil Ježíš Kristus? — *Ježíš Kristus se narodil v Betlemě ve chlévě.*

53. Co zvěstoval anděl pastýřům betlemským? — *Anděl zvěstoval pastýřům betlemským: »Nebojte se, neboť ejhle — zvěstuji vám radost velikou. Narodil se vám dnes Spasitel Kristus Pán v městě Davidově.«*

* 54. Co znamená jméno »Ježíš«? — *Jméno »Ježíš« znamená Vykupitele anebo Spasitele.*

55. Kdo jest Ježíš Kristus? — *Ježíš Kristus jest jednorozený Syn Boha Otce, — * jest Bůh a spolu člověk.*

56. Nač přijeli mudrci k novorozenému Vykupiteli? *Mudrci přijeli k novorozenému Vykupiteli, aby se mu klaněli a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.*

* 57. Co řekl Simeon o Pánu Ježíši? — *Simeon řekl o Pánu Ježíši: »Viděly mé oči Spasitele, světlo k osvícení národů.«*

58. Proč odešla svatá Rodina do Egypta? — *Svatá Rodina odešla do Egypta, protože král Herodes chtěl Pána Ježíše zabit. — Po smrti krále Heroda se usadila svatá Rodina v Nazaretě.*

59. Kam putoval Pán Ježíš ve dvanácti letech? — *Pán Ježíš ve dvanácti letech putoval do Jerusalema na slavnost velikonoční.*

60. Kde našla Maria Pána Ježíše? — *Maria našla Pána Ježíše v chrámě mezi učiteli.*

61. Kdo byl pěstounem Pána Ježíše? — *Pěstounem Pána Ježíše byl svatý Josef.*

62. Do kolika let zůstal Pán Ježíš v Nazaretě? — *Pán Ježíš zůstal v Nazaretě do třiceti let.*

VEŘEJNÝ ŽIVOT PÁNĚ.

63. Nač odešel Pán Ježíš z Nazareta k řece Jordánu? — *Pán Ježíš odešel z Nazareta k řece Jordánu, aby se dal pokřtít od svatého Jana.*

64. V jaké podobě sestoupil Duch svatý na Pána Ježíše? — *Duch svatý sestoupil na Pána Ježíše v podobě holubičky.*

65. Co promluvil Bůh Otec při pokřtění Páně? — *Bůh Otec promluvil při pokřtění Páně: »Tento je Syn můj milý, v něm se mi zalíbilo.«*

66. Kolik let učil Pán Ježíš veřejně? — *Pán Ježíš učil veřejně tři léta.*

67. Kolik apoštolů si vyvolil Pán Ježíš? — *Pán Ježíš si vyvolil dvanáct apoštolů.*

* 68. Čím potvrzoval Pán Ježíš své učení? — *Pán Ježíš potvrzoval své učení tím, že konal zázraky.*

69. Kde vykonal Pán Ježíš první zázrak? — *První zázrak vykonal Pán Ježíš v Kaně Galilejské na svatbě.*

70. Co řekl Pán Ježíš o dětech? — *Pán Ježíš řekl o dětech: »Nechte malíčky přijít ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království nebeské.«*

○ 71. Co vyprávěl Pán Ježíš o milosrdném Samaritánu?

* 72. Kdo je můj bližní? — *Můj bližní je každý člověk — přítel i nepřítel.*

73. Které modlitbě naučil nás Pán Ježíš? — *Pán Ježíš naučil nás modlitbě »Otče náš«.*

○ 74. Co vyprávěl Pán Ježíš o rouchu svatebním? —

*75. Co je svatebním rouchem pro nebe? — *Svatebním rouchem pro nebe je milost posvěcující.*

○76. Čím se poskvvrňuje milost posvěcující? — *Milost posvěcující se poskvvrňuje lehkým hříchem.*

○77. Čím se pozbývá milosti posvěcující? — *Milosti posvěcující se pozbývá těžkým hříchem.*

○78. Co vyprávěl Pán Ježíš o marnotratném synu? —

○79. Komu Pán Bůh odpouští hříchy? — *Pán Bůh odpouští hříchy každému, kdo činí pokání.* — Pánu Bohu říkáme »milosrdný«.

UMUČENÍ PÁNĚ.

80. Kdy slavil Pán Ježíš poslední večeři? — *Pán Ježíš slavil poslední večeři ve čtvrtek před svým umučením.*

*81. Co přijímali apoštolé při poslední večeři? — *Při poslední večeři přijímali apoštolé tělo a krev Pána Ježíše.*

82. Kam odešel Pán Ježíš po večeři poslední? — *Po večeři poslední odešel Pán Ježíš na horu Olivovou se modlit a trpět.*

*83. Co se modlil Pán Ježíš na hoře Olivové? — *Pán Ježíš se modlil na hoře Olivové: »Otče můj, je-li možno, vezmi tento kalich (utrpení) ode mne. Ale ať se stane, co ty chceš, nikoli co chci já.«*

84. Co trpěl Pán Ježíš na hoře Olivové? — *Pán Ježíš trpěl na hoře Olivové toto: potil se krví ve smrtelné úzkosti, byl zrazen od Jidáše a dal se zajmouti.*

85. Co trpěl Pán Ježíš v domě nejvyššího kněze? — *V domě nejvyššího kněze trpěl Pán Ježíš toto: byl vyslýchán, od Petra zapřen, od služů trýzněn a od velerady odsouzen na smrt.*

86. Co trpěl Pán Ježíš u Pontského Piláta? — *U Pontského Piláta trpěl Pán Ježíš toto: byl křivě obžalován, bičován, trním korunován a na smrt kříže vydán.*

87. Co trpěl Pán Ježíš na Kalvarii? — *Na Kalvarii trpěl Pán Ježíš toto: byl ukřižován, posmíván a zemřel na kříži.* — Trpěl a zemřel, protože sám chtěl.

○ 88. K čemu zemřel Pán Ježíš na kříži? — *Pán Ježíš zemřel na kříži, aby nikdo z lidí nemusel do pekla a každý mohl do nebe. — Svou smrtí na kříži nás Pán Ježíš vykoupil a spasil.*

89. Kdo pochoval tělo Pána Ježíše? — *Tělo Pána Ježíše pochoval Josef z Arimatie a Níkodem.*

OSLAVENÍ PÁNĚ. DUCH SVATÝ.

* 90. Kam sestoupila duše Páně po smrti jeho? — *Duše Páně sestoupila po smrti jeho do pekel neboli do předpekli.*

* 91. Který je největší zázrak Ježíše Krista? — *Největší zázrak Ježíše Krista jest, že vlastní mocí vstal z mrtvých.*

* 92. Kterou moc dostali apoštolé v den vzkříšení Páně? — *V den vzkříšení Páně dostali apoštolé moc, odpouštětí hříchů.*

* 93. Na koho přešla od apoštolů moc, odpouštětí hříchů? — *Moc, odpouštětí hříchů, přešla od apoštolů na biskupy a kněze. — Hříchů se nám odpouštějí ve svátosti pokání.*

○ 94. Kterými slovy rozeslal vzkříšený Kristus Pán apoštolů do světa? — *Vzkříšený Kristus Pán rozeslal apoštolů do světa slovy: »Jděte a učte všechny národy! A křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého! A učte je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám! Kdo uvěří a pokřtěn bude, bude spasen. Kdo však neuvěří, bude zavržen. A ejhle — já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.«*

* 95. Kterému apoštolu dal Pán Ježíš nejvyšší moc nad věřícími? — *Nejvyšší moc nad věřícími dal Pán Ježíš apoštolu Petrovi.*

96. Ve který den vstoupil Ježíš Kristus na nebesa? — *Ježíš Kristus vstoupil na nebesa ve čtvrtek, čtyřicátý den po svém vzkříšení.*

97. Kdo je Duch svatý? — *Duch svatý je třetí božská osoba.*

98. Ve který den seslal Ježíš Kristus Ducha svatého?
— *Ježíš Kristus seslal Ducha svatého v neděli, desátý den po svém nanebevstoupení.*

○ 99. K čemu sestoupil Duch svatý na učedníky Páně?
— *Duch svatý sestoupil na učedníky Páně, aby je osvětil, posílil a posvětil.* — Nás Duch svatý osvěcuje, posiluje a posvěcuje zvláště *svátostmi.*

BOHU DÍKY: JSEM KATOLICKÝ KŘEŠŤAN.

* 100. Jak se jmenuje sedmero svátostí? — *Sedmero svátostí se jmenuje: křest, biřmování, svátost oltářní, pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a sňatek manželský.*

* 101. Jak je svatý křest pro nebe potřebný? — *Svatý křest je pro nebe potřebný tak, že se nikdo bez něho nemůže dostat do nebe.*

* 102. Čím se stává pokřtěný? — *Pokřtěný se stává svatým dítětem božím, dědicem nebeské blaženosti a členem svaté církve obecné.*

* 103. Kdo náleží k svaté církvi obecné? — *K svaté církvi obecné náleží všichni pravověrní křesťané.*

○ 104. Kdo je nejvyšším správcem církve katolické?
— *Nejvyšším správcem církve katolické je římský papež.* Katolický křesťan se poznává po tom, že věří v učení církve, přijímá její svátosti, a poslouchá jejích příkázání.

○ 105. Jak zní patero příkázání církevních? — *Patero příkázání církevních zní: První: zasvěcené svátků světití. — Druhé: v neděle a zasvěcené svátků celou mší svatou po-božně slyšet. — Třetí: ustanovené posty zachovávat. — Čtvrté: alespoň jednou za rok se zpovídat. — Páté: alespoň v čas velikonoční svátost oltářní přijmouti.*

POSLEDNÍ VĚCI ČLOVĚKA.

106. Co je smrt? — *Smrt jest odloučení duše od těla.*

107. Kam odchází duše hned po smrti? — *Hned po smrti odchází duše před boží soud.*

108. Kam se dostane duše od soudu božího? — *Od soudu božího se dostane duše buď do očistce nebo do nebe anebo do pekla.*

○ 109. Kdo se dostane do očistce? — *Do očistce se dostane, kdo zemře v boží milosti a má ještě trpěti za hříchů.*

110. Co trápí duše v očistci? — *Duše v očistci trápí veliké teskno po Pánu Bohu a jiné tresty časné.*

○ 111. Kdo se dostane do nebe? — *Do nebe se dostane, kdo zemře v boží milosti a nemá co trpěti za hříchů.*

○ 112. Co blaží svaté v nebi? — *Svaté v nebi blaží patření na Boha a pokoj věčný.*

○ 113. Co napsal svatý Pavel o nebi? — *Svatý Pavel napsal o nebi: »Oko nikdy nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nikdy nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«*

○ 114. Kdo se dostane do pekla? — *Do pekla se dostane, kdo zemře ve hříchu těžkém.*

115. Co trápí zavržené v pekle? — *Zavržené v pekle trápí odloučení od Boha a oheň věčný.*

116. Kdy vzkřísí Kristus Pán všechny mrtvé? — *Všechny mrtvé vzkřísí Kristus Pán v soudný den. — Potom přijde viditelně s nebe na zem a bude nás soudit. To bude poslední soud.*

